

(วัดเลียบ) โทรศัทพ์ ๒๐๘๐

โทรเลข “ สุจิ ”

โฝนทกช

สำนักงานลักรูป ประสาทสุชุม

ถนนหลานหลวง (หำงยอนแหมขันเกำ) พระนคร

เราสอนการวิธำยรูป โดยส่งแบบแฉะนำกำกับฟิล์ม ทุก ๆ ฟิล์มที่ส่ง

มาลักร ๓สำนักงานลักรูปของเรา

รูปธรรมดา

ลักรูป พิมพรูป ขยายรูป ๑ ล ๑

ภาพยนตร์

ถ่ายภาพยนตร์ ลักรภาพยนตร์ พิมพภาพยนตร์ ๑ ล ๑

บัญชีเรื่อง

(ปีที่ ๕ เล่ม ๑๒ วันที่ ๑๕ เมษายน พ.ศ. ๒๔๗๒)

ส. ก. ส.	คณะไทยเขมม	หน้า พิเศษ
มาสานุสสรณ์	สุวัณณ์	,, ๑๕๗๕
เรื่องประเทศฮอลแลนด์	กิงสตาล	,, ๑๕๘๐
ความวิบัติของอมาตย์	ขุนจงจัตินิสสัย	,, ๑๕๘๒
บุรุษผู้ซ่อนมือ	แสงระพี	,, ๑๕๘๗
รักสบัน	ช. โปร่งเปรมใจ	,, ๑๖๑๐
นครร้าง ๑๕๐๐ ปี	ส. มีมุกทา	,, ๑๖๑๔
โอละพ่อ	สารทูล	,, ๑๖๑๗
ความรักของนักเขียน	ทิดคู่ย	,, ๑๖๒๑
สี่เกลอคำกลอน	เจ้าจำปี	,, ๑๖๓๐
โอมาร์คายยัม	อยุธ เอกจันทร์	,, ๑๖๔๐
ตำราพฤตมาถลาง	นาคะประทีป	,, ๑๖๔๔
ละครพูด เรื่อง หย่าจริงหรือ?	สาลักษณ์	,, ๑๖๔๗
ต้นนคร	ส. อันตะริกานนท์	,, ๑๖๖๗
แถลงการสาธารณสุขพิเศษ	กรมสาธารณสุข	,, ๑๖๘๔
ผู้สันโดธ	ช. ประเสริฐธรรม	,, ๑๖๘๖
สารเขมม	ผ. กุศลโลกาศ	,, ๑๖๘๘
อันควาที่		,, ๑๗๐๑

เครื่องคิดเลข

เบอร์โรส

คิดได้ถึงจำนวน ๙๙,๙๙๙,๙๙๙.๙๙ บวก ลบ คูณ หาร ได้ ให้ความ
แน่นอนที่สุด สะอาด และเร็วทันใจ ใช้ทำบัญชี คิดเปอร์เซ็นต์ ส่วนลด
เลตเจอร์ ทำบิล ฯลฯ ได้อย่างสะดวกที่สุด เป็นเครื่องทนทานจริงๆ ตาม
สถานที่ทำการรัฐบาล และห้างร้านใหญ่ๆ ก็ใช้เครื่อง เบอร์โรส กันทั้งสิ้น

การคิดเลขโดยไม่ใช้เครื่องนั้น อาจมีทางผิดพลาดได้ และทำให้เสียการ
งาน เครื่อง เบอร์โรส จะช่วยให้การทำงานของท่านเป็นระเบียบเรียบร้อยและน่าดู
และเร็วขึ้นด้วย

ขอเชิญท่านโทรศัพท์หรือจดหมายให้ห้างนำมาแสดงให้ท่านดูที่สำนักงานของ
ท่านได้ หรือจะไปชมที่

ห้างสามเหลี่ยม จำกัด

ห้างสามัคคี ปากคลองตลาด พระนคร

โทรศัพท์ (วัดเลียบ) ๖๕๓ และ (วัดเลียบ) ๒๐๕๕

เป็นเอเยนต์ในกรุงเทพฯ

ล. ค. ล. ๒๔๗๒

เถลิงสัปสมพัต—

คณไทยเขมมี

อังกาภาพพุท—

ธรรมคุณอดุลย์คานต์

ทั้งเทพไทยทัช

ทั่วทุกสถาน. จง

ความบัตติปราโมทย์

ไรโรคและโคกพาล

สิ่งใดจะไผ่หวัง

เสรีสิทธิท่านสหาย

สรจักรราช

อภิเนนทนาการ

ขวิสุทธสันดาน

อริยุตม์ วิสุทธสังฆ

สุรสิทธิศักดิ์ยง

อนุเคราะห์บันดาล

สุขโสธธ์เกษมศานต์

นิรุษวันตราย

กิลุ่ดงประสงค์หมาย

ดุจพากย์เสนอเทอญ.

ด้วยดวามนวิวัติ

สำหรับปีใหม่

จากคณะ

มาसानุสสรณ์

“มาตา ขดา นียํ ปุตฺตํ อายุสา เอกปุตฺตมนุรกฺเข
เอวมุขี สพฺพภูเตสุ มานสมฺภาว เข อปริมาณํ”

ปรรณกถิกาฉันท

๑๕ ฌวชนนิพิทัก	มฺฮนุกถณเอ
กขียปฺกฺตเสณ	ทกมลยมิกิ
ทฺรกรณณนิน	กรวียุคฺชนิก
พิพธิปวฺกิกิ	กฺุชชีวกโณ
นรปติสิกกํ	ประพฤติทตฺย
กสรวนรณน	อฺคมะคฺคณณน ๑

As the mother at the risk of her life,
watches over her own child, her only
child.

So also let every one cultivate a
boundless friendly mind towards all
beings without exception.

สุวัณณ

เรื่องประเทศฮอลแลนด์

และ

ไทยกับชาววิลันดา

โดย

กึ่ง สดาส

การที่ข้าพเจ้าเคยเรื่องราวบ้านเมืองของประเทศฮอลแลนด์ หรือชื่อนามหนึ่งเรียกว่า เนเธอร์แลนด์ หมายความว่า ความประเทพินเห็นว่าชาววิลันดาเป็นชาติหนึ่งที่เคยเกี่ยวข้องกับเมืองไทย ตั้งแต่ครั้งนานาประเทศเรียกประเทศสยามว่า กรังด์ร็อยชยา ถ้าจะนับมานานเวลานี้ไม่ต่ำกว่าสามร้อยปีเศษก็ว่าได้ ทั้งชาววิลันดาได้เป็นเจ้าเป็นใหญ่เหนือประชาชนซึ่งอาศัยอยู่ตามหมู่เกาะอันเกี่ยวเนื่องกัน

ก่อน พ.ศ. ๒๐๒๐ ราษฎรตกอยู่ใต้อาณาธิปไตยของเนเธอร์แลนด์ ต่อมาเกิดสงครามกลางเมืองขึ้นในเนเธอร์แลนด์ มีผลประโยชน์ของประเทศในยุโรป มี สเปน ฝรั่งเศส อังกฤษ ต้องเข้าช่วยเหลืออย่างครั้ง

ถ้าจะตรวจตามตำนาน ชาววิลันดาไทยไม่เคยเป็นปรปักษ์ต่อกัน นอกจากทาง

พาณิชย์โดยยว เรื่อง น้ำตาลทราย ทำให้โรงฝ้าย และโรงอ้อย แล้ง จำแม่น้ำนครไชยศรี ฟินาศสูญสิ้นไป ในรอบปี ๒๓๓๓ แห่งพุทธศก นานาประเทศในยุโรป คลังทวยเรื่อง ศาสนา ถึงกับต้อง

พ.ศ. ๒๔๗๒

เรื่องประเทศฮอลแลนด์

รยวาม่าพันทำศึกต่อกัน เวลานั้น ประเทศ
ฮอลแลนด์ เป็นเมืองชนของชาติสเปน

ประเทศฮอลแลนด์ เริ่มตั้งตัวเป็น อิสสระ
ประเทศเมื่อ พ.ศ. ๒๓๒๕ พระเจ้าแผ่นดินสเปน
ได้บังคับให้มลรัฐต่างๆในฮอลแลนด์ทำสัญญา
รวมสามัคคีต่อกัน ยกวิลเลียมผู้สืบทอดราชวงศ์
ออเรนจ์ ขึ้นเป็นผู้ปกครอง รวมอำนาจ แต่
วิลเลียม ปกครองอยู่ได้เพียง สิบ ถูกผู้ร้ายปลง
พระชนม์เสีย เมื่อ พ.ศ. ๒๓๕๐. ต่อมาประเทศ
ฮอลแลนด์ ค่อยมีกึ่งสมบูรณ์เจริญขึ้น โดย
ไม่มีการชิงอำนาจกันเองอย่างแต่ก่อน ทั้ง
ชาววิลกันดาคำเนินโครงการเจริญรอยอย่างชาว
สเปน นายเก่า เทียวเล่นเรือตรวจตามท้อง
ทะเลหลวงทุกส่วนของโลก เข้าถึงพาดินชย-
การ วิชชชและจำหน่ายสินค้าตามเกาะต่าง ๆ
และตามบ้านเมืองชายทะเล ของนานาประเทศ
ได้มีผลประโยชน์ กำไรงามมาก

สมัย โยเลี่ยนโยนาปาร์ต มีอำนาจยกตน
ขึ้น เป็น มหาราชาธิบดี แห่ง ประเทศฝรั่งเศส
พ.ศ. ๒๓๘๘ ได้สั่ง หลุยส์ โยนาปาร์ต ไปเป็น
เจ้าแผ่นดินประเทศ ฮอลแลนด์ ไม่กี่ปี เมื่อน
โยเลี่ยนโยนาปาร์ต ทำศึกแพ้ฝ่ายสัมพันธมิตร
มิตรที่ทุ่ง วาเตอร์ โล โยนาปาร์ตหนีไปตกกับ
ของอังกฤษ ถูกนำไปกักไว้ยังเกาะเซนต์เฮลิเณ

จนสิ้นพระชนม์ อำนาฝรั่งเศสที่ ฮอลแลนด์
เสื่อมลง ประเทศฮอลแลนด์ และ เบลเยี่ยม
ก็รวม เป็นประเทศเดียวกัน เมื่อ พ.ศ. ๒๓๕๖
ให้นามว่า เนเธอร์แลนด์ ยก พระราชบุตร
วิลเลียมที่ ๕ ราชวงศ์เกาซันเป็นพระเจ้าแผ่นดิน
เนเธอร์แลนด์ ทรงพระนามพระเจ้าวิลเลียม
ที่ ๓

การ ปกครอง รวม ชาวเบลเยี่ยม เป็น การ
ลำบากมาก เกิดขึ้นขึ้นในวงรัฐประศาสน-
บาย เรื่องการเก็บภาษีอากร เพราะพลเมือง
เป็นชาวเบลเยี่ยมมีจำนวนมากกว่า พ.ศ. ๒๓๗๓
เกิดการกบฏขึ้นที่เมืองบรัสเซล ชาวเบลเยี่ยม
ยกเจ้าลีโอโปลด์แห่งวงศ์ โคเบอร์ก (เยอรมัน)
ขึ้นเป็นพระเจ้าแผ่นดินเบลเยี่ยม แยกจากจาก
ฮอลแลนด์ ตั้งแต่นั้น พระเจ้าวิลเลียม ที่ ๓
ได้สั่ง กองทัพไป ปรายปรามไม่ ฝืนผลสำเร็จ
เพราะกองทัพฝรั่งเศส ยกมาช่วยข้างฝ่ายเบล-
เยี่ยม กลับกับเอาเมือง แอนตเวิร์ป ไป รวมเป็น
อาณาเขตของเบลเยี่ยม

พ.ศ. ๒๓๘๓ พระเจ้าวิลเลียมที่ ๓ ละคราช
สมัยที่ ให้พระราชโอรสขึ้นครองราช ทรง
พระนาม พระเจ้าวิลเลียม ที่ ๒ สิ้นพระชนม์
เมื่อ พ.ศ. ๒๓๘๒
พระเจ้าวิลเลียม ที่ ๓ ขึ้น ครองราชย์แทน

กัณฑ์กาล

เมษ

พระราชบิดา ประชาชนชาววิไลกันมีความ
นิยมนับถือ พระเจ้าวิลเลียม มาก ในรัช-
สมัยนั้นบ้านเมืองมีความเจริญรวดเร็ว ทรง
ราชย์ถึง ๔๒ ปี สิ้นพระชนม์เมื่อ พ.ศ. ๒๔๓๓
ไม่มีพระราชโอรส รัชทายาทสืบสันตติวงศ์
มีแต่ พระราชธิดา ทรงพระนาม พระนาง
วิลเฮลมินา สิ้นชีพเมื่อ พ.ศ. ๒๔๒๓
เมื่อ พระเจ้าวิลเลียม ที่ ๓ สิ้น พระชนม์
พระนางวิลเฮลมินายังทรงพระเยาว์ พระราชินี
เอมมา พระราชมารดาเลี้ยง ทรง ว่าราชการ
แผ่นดินแทน

พ.ศ. ๒๔๔๓ เมื่อ พระนางวิลเฮลมินา ทรง
พระเจริญชันษา ราชกุมารีชาววิไลกัน จึงได้
สถาปนาขึ้นเป็นพระราชินี ของประเทศเนเธอร์แลนด์
พ.ศ. ๒๔๔๔ พระราชินีวิลเฮลมินา
ได้เสกสมรสกับ เจ้าชาย เฮนรี แห่งนคร
มีกเลนเบอร์ก (เยอรมัน) ครองครองราช
อาณาจักรมาจนบัดนี้ มีชาวต่างประเทศเคย
กล่าวว่า รัฐประศาสน์ของวิไลกันอาจจะแปลก
ชอมมีผู้ปกครองเป็นสตรี ถ้าจะสังเกตสัก
หน่อยในเรื่องนี้ ไม่แต่ ชาววิไลกันนิยมผู้
ปกครองเป็นสตรี พระเจ้าก็ทรงโปรดพระราชา
เช่นนั้น มกุฎราชกุมารี ของประเทศเนเธอร์แลนด์
ในเวลานี้ ทรงพระนามเจ้าหญิงวิลเลมินา

ผู้ที่ระครองรัฐต่อไป หาใช่เป็นชายไม่
การปกครอง ราชอาณาจักรเนเธอร์แลนด์
อย่าง ราชินีไทย มีรัฐสภาสองสภา
สภาของมนตรี และสภาราษฎร สภาชั้นสูง
มีสมาชิกห้าสิบนาย เกือบเลือกคนหนึ่ง
สภาราษฎรมีสมาชิกร้อยนาย สิบเลือกคนหนึ่ง
ผู้ที่จะเป็นสมาชิกต้องมีอายุตั้งแต่ ๒๑ ปี ขึ้นไป
ราชการแผ่นดินทั้งสัน อัครมหาเสนาบดี
เสนาบดี และสภารัฐมนตรี เป็นผู้ออกความเห็น
พระราชินี ทรงปฏิบัติ อยู่ใต้กฎหมาย ไม่นอก
เหนือ ทรงถือพระธรรมนูญ เป็นบรรทัดฐาน
เมื่อทรงดำริ จะทำการ อย่างไร ต้องประชุม
องคมนตรี ทุกคราวไป
เมื่อมหายทอลสงคราม รัฐบาลเนเธอร์แลนด์
ประกาศเป็นกลาง ซึ่งแสดงให้เห็น
เห็นว่ามีความสามารถเพียงไรในทางรัฐประ-
ศาสน์ ทั้งแถมรับ พระเจ้าโกเธอร์ นักรบราช
สมยติไว้ด้วย

กำลังกองทัพบก มีนายทหารและพล รวม
ทั้งกองหนุนด้วย ๒๕๘,๐๐๐ คน (ไม่นับทหาร
ประจำอยู่ตามเมืองขึ้น) กองทั้อายุเข้า
ประจำการแต่ ๑๘ ถึง ๔๐ ปี
ราชันว่า มีเรือรบ ชะนิกริกายฝั่ง ๕ ลำ
เรือครูเซอร์ ๕ ลำ เรือรบ ชะนิกริกายฝั่ง

พ.ศ. ๒๔๗๒

เรื่องประเทศซอลแลนด์

๓๐ ลำ เรือสัหวาร ๒๐ ลำ เรือมุกน้ำ ๓๔ ลำ
เรือวางทุ่นระยะ ๓๔ ลำ กับเรือลำหริยบรรทุก
ทวาร ๑ ลำ ถ้าจะดูตามตัวเลข ถ้าถึงน้ำ
ของวิลันดา จะเห็นว่าไม่พอกับการปักยกรัษา
ราชอาณาเขตที่เมืองขึ้น แต่ชาววิลันดาได้
สะสมเรือโดยसानไว้มากมาย เกือบยี่สิบคัน
แทยทั่วโลก

พื้นประเทศเฉพาะเนเธอร์แลนด์ ๓๒,๔๗๒ ไมล์
จัตุรัส ที่ยังเป็นพื้นดินไต้ น้ำ คือไปจะให้
พื้นดินอีก ๓๐๐ ไมล์จัตุรัส มีพลเมืองประมาณ
เจ็ดล้าน ที่ กรุงเฮก มีพลเมือง ๓๕๕,๗๗๗ คน
แต่ที่เมือง แอมสเตอร์ดัม มีพลเมืองถึง ๖๔๗,
๔๗๗ คน

ทางเศรษฐกิจเวลานี้ คือ การเลี้ยงปลัสต์
รึ้นน้ำนมโค ทำนม เนย เนยแข็ง บรรทุก
เลี้ยงไก่ ไข่ปลา คอเรือ ทำเครื่องเคลือบ
ทำเทียนไข ทำเครื่องแก้ว เจียรนัยเพชร
กลั่นเหล้าบีน กลั่นเครื่องยารักษาโรค ทำ
ไม้ซีกไฟ และทำน้าย่าง ๆ จำหน่าย
นอกประเทศ

ราชอาณาเขตที่เป็นเมืองขึ้น โดยมาก
เป็นเกาะ มีพลเมืองรวมห้าสิบล้านเศษ เกาะ
ตามริมฝั่งอเมริกาเหนือใต้ คือ โอโรบา
คิวราโซ ยวนเซเร เซนคัมดิน เซนคัมยา

โตโลมิว ซาบา เซนคัมสตาท และ กีนัว
ทางหมู่เกาะอินเดียนตะวันออก เกาะที่ใหญ่
คือ สุมาตรา ซะวา บาลิ ลอมบ็อก สุบาวา
แซนเตลวก โฟลเรส คีเมอร์ เทนเบอร
นิวกินี หรือ ปาปัว ติมอร์ ปูรู แคลมาเซลา
เซเลเบ ยอนเนียว และเกาะเล็ก ๆ อีก กว่า
สามพันเกาะ

เรื่องศาสนา ชาววิลันดาไม่ค่อยเอาใจใส่
มากนัก การเข้าโบสถ์ ยี่สิบครั้งเกี่ยว แต่
เวลาปฏิบัติเคร่งมาก

ชาววิลันดาเป็นชาติที่ชอบน้ำ ชำนาญ
การว่ายน้ำและดำน้ำ การวิ่งเร็วในฤดูหนาว
มีการแข่งเคิร์สเก็ตและนั่งกระดานเลื่อน กล่าว
ว่าผู้ชำนาญอาจเคิร์สเก็ตในระยะ ๔ ไมล์เร็ว
กว่ารถไฟ

ในประเทศซอลแลนด์ ยานพาหนะ เช่น
รถยนต์ รถม้า ใช้น้อยเต็มที่ รถม้าสำหรับ
บรรทุกของ รถเทียมสุนัขใช้บรรทุกน้ำนมโค
และผลไม้เที่ยวเร่ขาย แต่ชาววิลันดาก็ไม่
ชอบเคิร์ ใช้นานเหมือนกัน คือ จักรยาน

ไม่ว่าแก่ผู้ใหญ่แก่เฒ่า ชายหญิง ใช้จักรยาน
แทบทุกคน เหตุที่มีชื้อบังคับห้าม ถนนตาม
ชนบทและหัวเมือง ไม่ให้ใช้รถบรรทุกหนัก
ให้ใช้แต่รถจักรยาน การบรรทุกของใช้เรือ

ไปตามลำคลอง ตามถนนในเมืองใหญ่
เต็มไปด้วยรถจักรยาน ขวางขวางถึงกับคนที่จะ
จะเดินข้ามฟากต้องหยุดยั้งนาน ๆ

ที่สถานีรถไฟ จะเห็นผู้โดยสาร ลาก รถ
จักรยานขึ้นลงที่ท่าคนจนที่ขี้อาย เพราะ
เป็นของจำเป็นต้องติดไปกับตัว ใช้ตามชนบท

ในประเทศชอลแลนด์ มีถนนหนทางทั่วไป
ทุกโยแถมลงมุม วิถีถนนปลูกต้นไม้ขนานไป
กับลำคลอง

ชาววิลันดา มีนิสัยเยาะแหย่ เรื่อง ฝน
ธรรมชาติอย่างแรงกล้า ต่อสู้กับน้ำทะเล
ถือว่าเป็นศัตรูของเขา เป็นสิ่งที่โคเคีย ทำ
อันตรายให้ ได้ด้วยความพิณาคมาแล้ว ทั้งมี
นิสัยเสีย เรื่องการ สิ่ง ที่ไม่มีประโยชน์ ให้มี
ประโยชน์ขึ้น คือถมทะเล ต่อฝั่งออกไป
ก็ทะเลก็ถ่นน้อยให้ เป็น พน แผ่นดิน เพื่อ การ
กลักรถม มีภาษิตเตือนใจอยู่ว่า “พระเจ้า
ให้ทะเลกับเรา พวกเราจะทนแซ่หน้าไผ่แต่
ศัตรูอยู่ละนั้นหรือ” หมายความว่าให้ช่วย
กำจัดน้ำทะเล

ตามธรรมชาติพื้นประเทศชอลแลนด์ ภูมิ
ลุ่มคล้ายหลุมใหญ่ ๆ มีทั่วไปที่เนิน สลัดมีเป็น
ตอน ๆ สังกัดให้ โดยที่เหล่านั้น ปกคลุมด้วย
พันธุ์พฤษชาติ พลเมืองขึ้นทั้งอาศัย เพียร

ถมและกันเขื่อนกันน้ำทะเลออกไปเสมอ

เมื่อสมัย ชาววิลันดา ต่อสู้ กับ ชาว สเปน
เพื่อความอิสระสภาพที่ เมือง เกนท์ เมือง บรุตส์
เมือง แอมสเตอร์ดัม เมือง ร็อตเตอร์ดัม
ยังเป็นหมู่บ้านชาวประมง ล้อมรอบไปด้วย
น้ำทะเล การสร้างบ้านเมืองของชาววิลันดา
ขยายใหญ่โตรวดเร็ว อาศัยความพร้อมเพรียง
ของ ราษฎร และ รัฐบาล พร้อมใจ ร่วมมือ กัน
จน ชาวต่างประเทศ ได้เล็งเห็น ถึงความ พิศวง
ถึงกับออกปากว่า ประเทศผู้ขึ้นกลางทะเล

กล่าวว่า เมื่อ พ.ศ. ๑๕๐๐ เวลา ทะเล
ซอบเคอเรช (ทะเลกลางประเทศ) ยังเป็น
พื้นแผ่นดินแห้ง น้ำทะเลเหนือ ได้ ไหลท่วมมา
เข้าไปสังหารบ้านเรือนราษฎรเสียหลายพันหลัง
ราษฎรจึงได้ร่วมมือกันถม ทางรัฐบาลช่วย
ก่อสร้างได้นำทะเลออกไปเป็นตอน ๆ เวลา
ทางภาคตะวันตกของประเทศ ได้ทำเขื่อนและ
ทำกันน้ำ เพียรระบายน้ำทะเลออกไป จน
เป็นพื้นแผ่นดิน ทำการเพาะปลูก ได้ดัง แสนไว้
พลเมือง เข้าตั้ง ทำการ กลักรถม กว้างด้านคน
ทำนยและเขื่อน สูงกว่าระดับน้ำทะเลด้านนอก
(จากทะเลเหนือ) สูงถึง ๕๐ ฟุต ตอนหลัง
เขื่อน ข้างแห่ง พื้นแผ่นดินต่ำกว่าเขื่อน ๕๐ ฟุต
ข้าง ๒๐ ฟุตข้าง

ตามงบประมาณที่รัฐบาลเนเธอร์แลนด์
กะไว้ เมื่อ พ. ศ. ๒๔๖๕ สำหรับขุดน้ำทะเล
ในสามสิบขบวนหน้าสองด้านเหรียญ จะ
สร้างเขื่อนติดต่อกันเกาะต่าง ๆ และแหลม
แผ่นดินที่ยื่นจากฝั่ง ขุดน้ำทะเลระบายออก
ชุกคลองจากแม่น้ำ ระบายน้ำจากชะพินกิน
ขยายถมเพิ่มเติมเพื่อการเพาะปลูก

คลองในประเทศชอลแลนด์ สร้าง ๒ ชนิด
ใหญ่ และเล็ก คลองใหญ่ ครอบคลุมทะเล มี
ประตูระบายน้ำ เพื่อทางคมนาคมให้เรือเข้า
คลองใหญ่ ที่ผ่าน เมือง แอมสเตอร์แดม และ
ร็อตเตอร์แดม มีประตูน้ำใหญ่ชื่อ วิลเลมสโลต

คลอง อีก ชนิดหนึ่ง เป็น คลอง ชลชล จาก
ลำแม่น้ำไรน์ แม่น้ำมูส เพื่อให้น้ำไหลลงไปยัง
พินกินเค็ม ระบายออกทะเล เพื่อให้ดินจืด
และอุดมกิน ริมคลองมีถนนขนานไป ปลูก
ต้นไม้สองข้างข้างข้างหนึ่งข้าง เป็น ถนน
แคบ ๆ ไม่ให้ยานพาหนะหนักเดิน สินค้า
ใช้บรรทุกไปตามคลอง ประเทศชอลแลนด์
เต็มไปด้วยคลองไม่แพ้นั้น บ้านเรือนโดยมาก
พอกว้างจาก ขวดยึดถึงคลอง ข้างบ้านเรือ
เข้าไปได้ ไต่ ตัก ถึงประตูห้องเก็บสินค้า

ตาม ลำแม่น้ำไรน์ แม่น้ำมูส ตอนในเขต
ชอลแลนด์ มีเรือชนิดที่ถ่วงแบนใช้มาก สมัย

ก่อน ๆ ใช้สำหรับเข็นเรือบรรทุกสินค้า ต่อ
มากลายเป็นเรืออาศัยแทนบ้านเรือน เลื่อน
ติดเครื่องยนต์กลไกแทนแรงลือ เรือพวกนี้
เรียกว่า “เรือแห่งความสงบ” เก่ง มีประตู
หน้าต่างและมูซอย่างบ้านเรือนบนบก เจ้าของ
กินอยู่ หลบซ่อน ออก ลูกหลานในเรือนนี้ เสรี
เรือเรือนเหล่านี้ให้ชื่อ อย่าง บ้านเรือน บนบก
(ของไทยเรา ก็มี แต่จอด อยู่กับที่ไม่ไปไหน

ในคลองผดุงกรุงเกษม ตอนริมสี่แยกมหาสารคาม
ยกเอาเขื่อนริมคลองเป็นบ้านเรือน ตั้งกระดาง
ต้นไม้ ข้างลำน้ำที่ประทับในเรือ)

กรุงเฮก เป็นที่ตั้งรัฐบาลวิลันดา ตกที่
ประชุมสภานิติสภา อยู่ในฝั่ง บ้านเรือน
สร้างตามแบบวิลันดาอย่างเก่า ที่ควรเที่ยว
ชม คือ พิพิธภัณฑ์ รูปเขียน มอริส มูริ
โยราเด เรมแบรน แจนเวอร์แมร์ ปลด ปลด
เตอร์ปต์ รูปห้องผ้าตัด นกถนน ยังมีรูปทมิ
ชื่อเสียงอีกเป็นอันมาก จากนั้น คือ โบสถ
เย็นย่ำไม้ กลางมัวจ เรียกว่า เรือนในย่ำไม้
ที่วัง ประดับประดาด้วยเครื่องเงิน และ ญูน
และที่ กวินเดนบอร์ค (เรือนจำ) มีตำนาน
การทำโทษครั้งสมัยโยราเด

เมือง แอมสเตอร์แดม คูหา ๆ คล้ายกรุง
สต็อกโฮล์ม จนมีฉายาว่า เวนิส แห่งชอล

กัณฑ์กาล

เมษา

มัวัง และตักงาม ๆ เติบโตด้วยคลอง ตัก
ชอยทาส สัตย์คำกับชาว ตัวเมือง คงอยู่บน
เกาะ ๙๐ เกาะ มีสะพานติดต่อกัน ท้ายด
ชิบโนซาร์ เขตต์ แอมสเตอร์แดม เป็นที่เกิด
เรมแบวน ผู้มีชื่อเสียง เฟ็ชเร เม็ดใหญ่ที่มี
นามว่า โกอินอร์ ได้เจริญขึ้นในเมืองนี้

เมือง แอมสเตอร์แดม มีเกาะงาม ๆ บน
เกาะแฟกเร็ก แบลนสแควร์ เป็นสวนดอกไม้
มีสะพานติดต่อกันไปยั้ง สวนสัตว์ ภัตตาคาร
ร้านขายของ และโฮเต็ล มีมากกว่าในกรุงเซ็ก
ในเมือง แอมสเตอร์แดม มีท่าเรือสามอยู่
ใหญ่ เรือเข้าซ่อมแซมไม้ทั้งพันลำ

ท่า แอมสเตอร์แดม ออกจากคำว่า แดม
ทำนบกั้นน้ำ สะสมกับชอยแม่น้ำ แอมสเตอร์
รวมกัน เกิดเป็นย่านชาวประมงค พ.ศ. ๒๓๙๓
แม่น้ำสเคด ถูกขุด เกยด้วยเหตุนี้จนวายทเมือง
อันทเวป พาณิชยการ จึงย้ายมาตั้งที่ แอม-
สเตอร์แดม เลขนเป็นเมืองสำคัญในยุโรปตั้งแต่
ครั้งนั้น

เขตต์เมืองแอมสเตอร์แดมเป็นภาคที่เจริญ
มีคลองคองค่างรักษาสระอาค มีรถใช้ด้วยกำลัง
ไฟฟ้า มีโรงอุตสาหกรรมมาก มีทเลียงโคนม
และสวนผัก ตอนจากเมือง อูเทรชท์ พันท
เป็นเนิน มีบ้านกันไปจนเขตต์ประเทศเยอรมัน

ทำนบกั้นน้ำในประเทศฮอลแลนด์ มีประทุ
น้ำสำหรับระบายน้ำลงทะเล ที่ไม่มีประทุระบาย
น้ำก็มีสียคงเพื่อบรรณน้ำเค็มจากชอยเตอร์เซ
การเที่ยวในประเทศฮอลแลนด์ จะเลือกไป
ทางบกหรือทางเรือคล้าย ๆ กัน ถ้ามีสรรพาวะ
มากไปทางเรือโดยเรือยนต์ ถ้าจะไปเที่ยว
ใกล้ ๆ ใช้จักรยาน

ตามลำแม่น้ำ แอมสเตอร์แดม มีที่พักและโฮเต็ล
ไม่ขาดระยะ จะไปเที่ยวตามตอนประเทศกลุ่ม
เช่นเมือง ไวลเดม เมือง มาเคิน หรือ เมืองอัมเทม
มีที่พัก และโฮเต็ล สะดวกทุกเมือง

เมือง อัมเทม เป็นเมือง ท่าเนยแข็ง ชะนิค
สีแสด ทำการกลสี มีตลาดขาย และกุนต่าง ๆ
ที่เรียกว่า สเตนกลาส

เมือง ร็อตเตอร์แดม เกิดเป็นหมู่บ้านชาว
ประมงค มาเจริญภายหลัง พ.ศ. ๒๓๙๓
ครั้ง ประเทศเนเธอร์แลนด์ แยกเป็น ประเทศ
เบลเยียม และ ฮอลแลนด์ เป็น เมือง รวม
พาณิชยการสำคัญเมืองหนึ่ง แถบลุ่มแม่น้ำ
ไรน์ ตอนล่าง

เมืองเกลฟต์ เป็นเมืองที่ท่าเครื่องลายคราม
ต่าง ๆ เป็นเมืองเก่าแก่ เคยเจริญมาแล้วครั้ง
สามร้อยปี ทิว ปรีนเซนฮอฟ เป็นที่พระเจ้า
วิลเลียมผู้สยบ ถูกผู้ร้ายปลงพระชนม์ ที่หนึ่ง

พ. ศ. ๒๔๗๒

เรื่องประเทศฮอลแลนด์

ถกข้อราชการยังไม่เรียบร้อยแสดงสนทนปรกฏ
อยู่จนทุกวันนี้

เมือง ฮาเลม เป็นเมืองที่ปลูกพืช ปลูกไม้
ต่าง ๆ ทำน้ำอ้อย และจำหน่ายพืช ไม้สสมัย
ชาวยุโรปกำลังนิยมเล่นดอกกลีบบัว ชาว
วิลันดาจำหน่ายเป็นราคาก่อนหลายล้านเหรียญ
อย่างหนึ่งจากประเทศฝรั่งเศส

เมือง อูเทรชต์ เป็นเมืองชุมทางรถไฟ
เป็นที่ตั้งมหาวิทยาลัย วิหาร งาม ๆ

เมือง คอร์ทเรชท์ หรือ คอร์ท ทงอยู่ที่แยก
แม่น้ำสลาย บ้านเรือนในเมืองนั้นสะอาด
ต่าง ๆ ที่ตำบลมิลดริชท์ ใกล้เมืองนั้น มี
บ่อศิลาอ่อน เคยทำกันมา แต่ครั้งสมัยโรมัน
ปกครอง

เมือง ฟลิสซิง ทง อยู่บนเกาะ วิลเฮเวน
ปากแม่น้ำสเคลท์ เป็นเมืองท่าเรือสำคัญริม
ฝั่งสินค้าน้ำระหว่างเกาะอังกฤษ เป็นเมืองที่ขุด
แม่ทัพเรือวิลันดา ซึ่งมีนามว่า รุยเคอร์ ซึ่ง
ชาวอังกฤษถือว่าเป็นตัวศัตรูตัวสำคัญ เคย
คุมกองทัพเรือไประดมยิงเกาะอังกฤษ

ก่อนไป จะกล่าวเรื่องไทยกับชาววิลันดา
เกี่ยวของกัน ก่อนที่จะกล่าวเรื่องราว ขอย้อน
กล่าวถึง พงศาวดาร วิลันดาเล็กน้อย เพื่อให้
ทักข้อ

พ. ศ. ๒๓๓๑ พระเจ้าวิลเลียม ผู้สืบทอด
ผู้ร้ายปลงพระชนม์ อำนาจอธิปไตยกลับ
มาปกครอง อย่างเดิม จนถึง พ. ศ. ๒๓๕๓
พระเจ้าเฟลิพที่ ๒ พระเจ้าแผ่นดินสเปนสิ้น
พระชนม์ ไม่มีรัชทายาท ที่ขึ้นชาย จะสืบ
สันตติวงศ์ มีแต่ พระราชธิดา ทรงพระนาม
พระนางอิสাবেล อภิเษกกับ อาชคียูคแอเดอเรค

แห่งประเทศเฮาส์เดรีย เป็นพระราชธิดา เลย
ถือเอาประเทศเนเธอร์แลนด์ เป็นเมืองขึ้น อาช
คียูคยกกองทัพเข้ามายึดเมือง บรัสเซล เจ้า
มอริซซ์ แห่ง ราชวงศ์ ออเรนจ์ ได้ยกทหาร
วิลันดา ออกต่อสู้ แต่ฝ่ายชาวเนเธอร์แลนด์
เข้าข้าง เฮาส์เดรีย ทั้งสองฝ่ายก็ถากกัน
ไปเอง โศก ขมขื่น จึงเป็นช่องโอกาสให้

ชาววิลันดาจัดพลขึ้นการ เริ่มตั้งบริษัทเทิ
เรอใหญ่โตได้ ทั้งอาศัยชาวอังกฤษช่วย
ถกกันอำนาจ สเปญ ไม่ให้รุกราน ชาววิลันดา
เจ้ามอริซซ์ จึงจัดการย้ายเมืองภายในใต้เดิมที่

พ. ศ. ๒๓๕๓ ทรง กับ จุสดีการาช ๑๖๒๒
ชาวโททก ในรัชสมัย สมเด็จพระสรรเพชญ์
ที่ ๑ (เอกาทศรถ) ทรงกรุงศรีอยุธยา เรือ
วิลันดาลำแรกได้เข้ามาถึง เพื่อตรวจสินค้า

พ. ศ. ๒๓๕๗ ในแผ่นดิน สมเด็จพระบรม
ราชาที่ ๑ (ทรงธรรม) นายพลเรือ ๑

กึ่งศตวรรษ

เมษ

แวนวันวีก คมกองเรือรบ มาตรวจตาม
หมู่เกาะอินเดียนตะวันออก ไก่แยกเรือลำหนึ่ง
ให้ คอรัเนลีสเบิร์ก เข้ามาตรวจ ยัง ทรงศรี
อยุธยา ขอเข้าเฝ้าทำสัญญาทางพาณิชย์การ
กับ สมเด็จพระบรมราชาที่ ๓ แต่ทรงนิ่ง
หาใดที่จะหักสนค้านเป็นหลักฐานไม่ นำแต่
รายงานไปถวาย พระเจ้ามอริซซ์

พ. ศ. ๒๓๕๐ เจ้ามอริซซ์ ในราชวงศ์ฮอ-
เรนซ์ ได้ส่ง ทูต นำ พระราชสาส์น มาถวาย
สมเด็จพระบรมราชาที่ ๓ เป็นทางพระราช
ไมตรี ขอให้ชาววิลิคมาเข้าทำการค้าขาย
และส่งชาววิลิคมาอาศัยเป็นอันมาก พร้อม
ด้วยเครื่องราชบรรณาการ มีขึ้นใหญ่หลาย
สิบกระบอก กับยื่นเลิกกันจำนวนร้อย กล่าวว่
ครั้งนั้น พระเจ้ากรุงศรีอยุธยาได้ส่งราชทูตไทย
สองนาย นำ พระราชสาส์น และเครื่อง ราช
บรรณาการ คอยแทนไปกับเรือรบวิลิคมาด้วย

ในระหว่างรัชสมัย สมเด็จพระบรมราชา
ที่ ๓ (ทรงธรรม) ตามหนังสือของวิลิคมา
ได้บรรเทาไว้แล้ว

พ. ศ. ๒๓๕๕ พระเจ้ากรุงศรีอยุธยาได้ทำ
ศึก กับ ชาวล้านช้าง ชาววิลิคมา ได้ อาสา
เป็นทหารขึ้นใหญ่ไปในกองทัพไทยด้วย

พ. ศ. ๒๓๕๘ อูปราช ปอร์ตุเกส ในอินเดีย

ได้ให้ข้าหลวงชื่อ ฟรานซิสโก มาเฝ้า
พระเจ้ากรุงศรีอยุธยา เรื่องพาณิชย์การ และ
ขอให้ขมิไล่ ชาววิลิคมา และ อังกฤษ ออกไป
เสียจากพระราชอาณาเขต แต่พระเจ้ากรุง
ศรีอยุธยา หาได้ทรงยอมไม่ ทางฝ่ายปอร์ตุเกส
ไม่ยื่นทวงไ

พ. ศ. ๒๓๖๓ ภายหลังชาววิลิคมาเข้าตั้ง
และสร้างเมือง ปเตเวีย สองปี ชาวปอร์ตุเกส
และ วิลิคมา ได้ เกิดต่อสู้กัน ขึ้นใน ลำแม่น้ำ
เจ้าพระยา ปอร์ตุเกส จับเรือวิลิคมาไว้ ๓ ลำ
สมเด็จพระบรมราชาที่ ๓ ทรงบังคับให้ชาว
ปอร์ตุเกส คืนเรือให้กับ ชาววิลิคมา ในชั้น
พระเจ้ากรุงศรีอยุธยา ได้ ทรง อนุญาต ให้ ชาว
วิลิคมา ขยายสาขาคง โรงรับสินค้าขึ้น ที่ เมือง
ปัตตานี อีกแห่งหนึ่ง ซึ่งขึ้นฐานทัพสำคัญของ
วิลิคมา เกือบกับแหลมมะลายู จึงจะกล่าวต่อไป

ทางประเทศชิลแลนค เมื่อพระเจ้ามอริซซ์
สิ้นพระชนม์ พระอนุชา ทรงพระนาม เฟร-
เดอริชเซิน ได้ครองประเทศแทน พ. ศ. ๒๓๖๐
ได้ส่งเสนาบดีคนคัดเกลขึ้นทูลนำพระราชสาส์น
พร้อมด้วย เครื่องราชบรรณาการ มาถวายพระ-
เจ้ากรุงศรีอยุธยา เวลานั้น ทรงกับรัชสมัย
สมเด็จพระเจ้าปราสาททอง ทรงให้จัดการ
ต้อนรับเสนาบดีๆ ให้ โยสค์ชุกเคน ภูการงานที่

พ. ศ. ๒๔๗๒

เรื่องประเทศชิลแลนดิ

กรุงศรีอยุธยา ตัวเฮนริก กลับไปบ้านเมือง
พร้อมด้วยพระราชสาส์นคอยและสินค้าต่างๆ
หนึ่ง เขา น้ำตาล การขน

ส่ง ทูต นำ พระมหากษัตริย์ ประทับ เพ็ชร และ
พระแสงดาบ มาถวาย พระเจ้ากรุงศรีอยุธยา ๆ
ได้คอยแทนราชบรรณาการ คือ เครื่องเทศ

ระหว่างรัชสมัยสมเด็จพระเจ้าปราสาท
ทอง มีเรื่องราวดังต่อไปนี้

ต่าง ๆ งามต่าง หลาก ๆ กับ ช้าง ๓๒ เชือก
พ. ศ. ๒๔๗๑ กองทัพเรือ วิลันดา ที่ เมือง

พ. ศ. ๒๔๗๑ โยสซัซทูเตน เปลี่ยนหน้าที่
ให้ แจนเนส วันวะเล็ค ทู การงาน ที่ กรุงศรี
อยุธยา พระเจ้าแผ่นดิน ทรงให้ย้าย โรงเก็บ
สินค้าของวิลันดา ไปตั้งที่เกาะ ๆ หนึ่ง ใกล้อยุธยา
โดยที่กรุง เกิดศึกคล้าย บ่อย ๆ ทั้งที่เก่า
น้ำท่วมแทบทุกปี (เกาะเรียน?) ข้อความ
ที่ วันวะเล็ค บรรยายว่า สมัยนั้น กรุง
ศรีอยุธยา รุ่งเรือง มีผู้คนแน่นหนา มีแพออก
สองข้างฝั่งแม่น้ำคอน ได้กรุงกลดลงมาหลาย
ไมล์ มีพวกจีนไปทำยาไม้และไว้อัยโรงหีบ
คอนเหนือ ครั้นนั้น วันวะเล็ค ได้แยกสาขาน้ำ
ไปตั้งโรงสินค้า คอนโตล้าแม่น้ำอีกแห่งหนึ่ง
ใกล้ทะเล ให้นามว่า แอมสเตอร์ดัม (ที่
พระประแดง?) และวิลันดาได้ตั้งโรงเก็บ
สินค้าที่เมือง นครศรีธรรมราช ขึ้นอีกแห่งหนึ่ง

ปัตตานี ได้ได้รับความช่วยเหลือจากไทย
ได้ยกไปยังเมือง มะลากา สู้รบกับชาวโปร
ตุเกส ได้เมือง มะลากา จาก โปรตุเกส ใน
นั้น (เมื่อชาววิลันดาชิงได้เมืองมะลากา
จาก โปรตุเกส แล้ว ได้ส่งทูตเข้ามาเฝ้า
สมเด็จพระเจ้าปราสาททอง ขอทำสัญญา
เพิ่มเติมเกี่ยวกับการค้าขายในแหลมมะลายู เวลา
นั้น แหลมมะลายู เป็นราชอาณาจักรของไทย
ตลอด ให้เจ้านครศรีธรรมราชดูแล เว้นไว้
แต่แคว้นยะโฮร์ ที่ไทยเรียกว่า ชะวา)

พ. ศ. ๒๔๗๓ พระเจ้ากรุงศรีอยุธยา ได้ทำ
สงคราม กับประเทศคัมพูชา แม้ทัพสยาม
ที่เมือง มินลา เกาะฟิลิปปินส์ ได้ยกกองทัพ
เรือมาช่วยเขมร แม้ทัพเรือวิลันดาได้ส่ง
เรือรบสามลำช่วยพระเจ้ากรุงศรีอยุธยา ชัยได้
เรือรบสี่ลำช่วยพระเจ้ากรุงศรีอยุธยา ชัยได้

พ. ศ. ๒๔๗๑ พระเจ้าเฟรเดอริช เฮนรี ได้ เรือรบสี่ลำช่วยไทย ได้ ราชอาณาจักร

กึ่งศตวรรษ

เมษา

เขตที่คลองผิงอ่าวตะวันออก

พ. ศ. ๒๒๓๓ ใน แผ่นดิน สมเด็จพระเพท
ราชา หมอชเวนเกลเบอร์ต์แกมเฟอร์ ได้เข้า
มายังกรุงศรีอยุธยา แต่หาได้เฝ้าและขอทำ
สัญญาอย่างไรไม่ แต่นั้นมาชาววิลันดาก็
ไม่ได้เข้ามาตั้งการค้าขายอย่างแต่ก่อน มา
เริ่มเมื่อกรุงรัตนโกสินทร์ สมัยเรียกว่าประเทศ
สยาม คือ

เมื่อ พ. ศ. ๒๔๐๒ พระบาทสมเด็จพระจอม
เกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงมีใบบังให้นานาประเทศเข้า
มาตั้งการค้าขายในประเทศสยาม รัฐบาล
วิลันดา ส่ง เจ. เอช. กองเกอร์เคอร์ทิส เข้า
มาขอทำหนังสือสัญญาทางพระราชไมตรี และ
เชิญเสด็จประพาสเกาะชวา แต่รัชกาลนั้น
หาได้เสด็จประพาสไม่

พ. ศ. ๒๔๓๓ รัชชสมัย พระเจ้าวิลเลียม
ที่ ๓ ทรงประเทศเนเธอร์แลนด์ พระบาท
สมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวมีมหาราช

ได้เสด็จประพาสชวาเป็นครั้งที่ ๑ ปี. เมเยอร์
เป็นข้าหลวงใหญ่รับรอง แต่วันที่ ๒๖ มีนาคม
ถึงวันที่ ๖ เมษายน รวม ๓๓ ราตรี ได้พระ
ราชทานรูปช้างพลัด ๑ รูป

พ. ศ. ๒๔๓๘ รัฐบาลเนเธอร์แลนด์ ได้ส่ง
วันยาเชล เข้าเฝ้าพระเจ้ายุทธยวงศา เป็นกงสุล
คนแรก การรับรองโดยเสนาบดี ตำแหน่ง
พระคลัง (วิลันดาเขียนเรียกว่า เซอร์คลัง)
มีการยืนยันสัญญาให้เป็นเกียรติยศ ๓ ปี

พ. ศ. ๒๔๓๘ รัชชสมัย พระราชินีเอนมา
ว่าราชการแผ่นดินแทน พระบาท สมเด็จพระ
พุทธเจ้าหลวงมีมหาราช ได้เสด็จประพาส
เกาะชวาเป็นครั้งที่ ๒ ครั้นได้เสด็จประพาส
ตามบ้านเมืองทั่วไป นอกจากรัฐบาลวิลันดา
รับรอง เจ้าแห่ง นครยอกยา และโซโล ได้ทรง
ต้อนรับเป็นอย่างดี ได้พระราชทานพระไกร
ยัญ ๓๘ ลูก และเงินตราสยาม ๒๕ เหรียญ ให้
ไว้ที่พิพิธภัณฑสถาน ศิลปะ เวลานั้น ซี. เอช. เอ.

๑ ในพงศาวดาร กรุงกัมพูชา ทรงกับ สมเด็จพระราชโองการ พระรามาธิบดี เก็ม
มีนาม พระยาจันทร์ เป็น พระสัฎา ครองราช เจ้าเขมรพระองค์นี้ แยก เมื่อ พ. ศ. ๒๓๘๐
ได้เข้ารับในศาสนาอิสลาม พ. ศ. ๒๔๐๐ พระอนงชาทมนาม นักองคิม ที่พระแก้วฟ้า
มารดาเป็นญวน นำกองทัพญวนมายัง พระรามาธิบดีส่งไปเมืองญวน สันติภาพเมืองญวน

พ. ศ. ๒๔๗๒

เรื่องประเทศชอลแลนดี

วันเกอร์ไวก์ เป็นผู้สำเร็จราชการ
พระพุทธรูปศิลาหลายองค์ รูปพระวิฆเนศวร
๓ รูป

โฮมัน วันเกอร์ไฮเต จากเกาะชวา ตระหว
วางแผนผังโครงการ และกระยประมาณ ที่ จะ
ทกน้ำย้ายการเพาะปลูก และการประปาที่จะ
มาใช้ ใน พระนคร จึง นับว่า การ ทกน้ำ

พ. ศ. ๒๔๔๔ ปี ที่ พระราชินีวิลเฮลมินา
อภิเษก พระบาทสมเด็จพระพุทธเจ้าหลวง
ได้เสด็จประพาสเกาะชวาเป็นครั้งที่ ๓ พระ
ราชประสงค์ เพื่อจะทรงตรวจ การ กสิกรรมใน
เกาะชวา หากประจวบสมเด็จพะเจ้าฟ้าเธอ
กรมหลวงนครราชสีมาไปประจวบลง มีเวลา
น้อยที่ไปประพาสตามเมืองต่าง ๆ แม้ถึงนั้น
เมื่อเสด็จกลับมายังพระนครแล้ว ๑ ปี ใน
รุ่งขึ้นได้ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้
กระทรวงเกษตราธิการจ้างนายช่างยันตรกรรม
ผู้ชำนาญใน การ ทางน้ำ ชื่อ มิคเคอร์ เบ.
ไค้กี

ระบายน้ำใน การ กสิกรรม และการ ประปา ได้
เริ่มขึ้นโดยโครงการของชาววิลันดาเป็นปฐม
ในสมัยนั้น แม้การติดต่อกัน ระหว่างสยาม กับ
ประเทศชอลแลนดก็มีน้อย แต่การติดต่อกัน
ประเทศสยามกับหมู่เกาะอินโดจีนตะวันออกของ
วิลันดาได้เจริญขึ้น มากกว่าแต่ก่อน ด้วย
ความส่งเสริม และเอา พระทัยใส่ ของเสนาบดี
กระทรวงพาณิชย์ และคมนาคม ชาววิลันดา
ทาง ตะวันออก กับไทย จึงได้ ทำการ ติดต่อกัน
ไค้กี

ความวิบัติ ของ อมาตย์

โดย

ขุนจงจัดนิสสัย

(อินทรวชิร ฉบับ)

๑๑ เห็นเหตุประเทศซึ่ง	ขณะถึงสลายลาญ	
วิพล พหล หาญ	ก็กระจิกกระวายร	๗
๑ ต่างคนจะต่างเห็น	มคเป็นพิบัติย	
เหตุอันจะพลันตอน	สุขพวากประจากไป	๗
๑ ผู้เฒ่าจะเศร้าโศก	วิปโยคระทมไ	
สงสาร กันย์ใน	อระตรงกระนั่งครอง	๗
๑ เคยพร้อม ถนอม เหล่า	บิณฑุร ชิกา ครอง	
แก่นสกลันหมอง	ละเพาะส่วนจะปรวนแปร	๗
๑ สงสาร ทรูณรุ่น	ขณะครุ่นกระนั่งแก	
รู้เรื่องชั่วเลื่องแล	ก็อเห็นจ อนาคต หนอ	๗
๑ เคยเอกราชเพ็ญ	ก็จะเห็นสภาพ รอ	
กลายกลัษะเป็นข้อ	อวิสัยและโยไฟ	๗
๑ นายใหม่โดนเล่า	ฤจะเอาทภัยใคร	
เราเล่าจะเศร้าไ	ยมิเว้นมิวายวัน	๗
๑ ทวลงกระนั่งเหตุ	เพราะประเทศพินาศพลัน	
จักพบประสพสรวรพ์	คติแจ้งแสงคงความ	๗

[อมาตย์ละประโยชน์อันถึงแล้ว]

๑	อนึ่งเสวกามาตย์	ยตราชนวันทรราม	
	ชาตซึ่งพยายาม	จะประคองสนองคน	๑
๑	พบโสศประ โยชน มี	ฉะเพาะที่จะเป็นบุญ	
	ควรปองประ คองหนุน	พหุ กอปรกระทำ	๑
๑	กลัยเล็กและเพิกถอน	ขมิท่อนอานวยนำ	
	เช่นนี้แหละจึงจำ	จะพิบัติพิยากเป็น	๑

[อมาตย์เบียดบังพระราชทรัพย์]

๑	อนึ่งโดยเพราะหน้าที่	ชนมพิทักษ์เห็น	
	ในส่วนประมวณเพ็ญ	เพราะพิทักษ์และภายี	๑
๑	แท้ควรจะรู้ชอบ	และถอนอมประโยชน์ มี	
	พูนเพิ่มละเค็มคัว	ชน ยังพระคลังหลวง	๑
๑	กลับนำประ โยชน สู้	ขมิวัตรจิตตะชาว	
	ขักยกและหลอกลวง	ผลเป็นประ โยชนคน	๑
๑	เหมือนหนึ่งกะตั่วทอน	กะแทะพรอนคุดคผล	
	อกไอ้ประชาชน	จะเหตุนี้จ อนาคตใจ	๑

[อมาตย์สอพลอ]

๑	หนึ่งควรอมาตย์ของ	มนปองกระนั่งใน	
	จงรักพิทักษ์ ไท	อริราชชนนรากร	๑
๑	รู้ชอบถอนอมของค์	วรพงศ์พระภูธร	
	เชิดชาติประสาทสอน	คติใดก็ไผ่จำ	๑

๑ หากคำพระคำรัส	ฉิว ชักมีควรทำ	
ควรที่จะฟังนำ	มกิตูลสนของงัก	๗
๑ ช้เทศพิบัติอัน	รพลันประสพคง	
แก้ ไซกะใหม่ลง	มกิตควรสงวนคุณ	๗
๑ แม้ ผักกัฟลอยผิก	และกักกสนัยสนุน	
ส่งเสริมละเกิมน	พริ สอ พระนอตาม	๗
๑ เพื่อหวังจะให้ถูก	หฤทัยพระพงค์ราม	
นัฏกักคือความ	ทุพิบากพิบัติแล	๗

[อมาตย์สะเลียรากิจ]

๑ หนึ่งเทศอุคมสม—	ปติรมยระเวิงแก	
จึงเหล้าอมาตย์แท้	รห่างมิห้วงการ	๗
๑ ร้างราชกิจเจ้า	รเฝ้าสนุกสนาน	
ท่วยสิ่งศฤงคาร	สุขเสพย์ ภัย โยง	๗
๑ มินางบ่าวเรอชัย	สุรศัพท กัเพลินหลง	
ถ่มการ, มิคินคง	ณ ทิวาและราตรี	๗
๑ เพลินเล่นพระนันทัน	ยมิพลันจะหน่ายหนี	
ส่วนราชกิจมี	สิมิพิทจะนำพา	๗
๑ เช่นนี้แหละความทราบ	กัระตามทวิมา	
ส่วนคุณประ โยชนัสสา—	ระระถอยละถอยไกล	๗

[อมาตย์ชาตวิจารณ์]

๑	หนึ่งแล้วสี่ผู้	มรรฐฉลากใน	
	ภิธานภิโร	ระกระทำประจำลง	๗
๑	ย่อมข้องพิจารณาการ	และประมาณประมวญคง	
	เพื่อหวังภัย โยมง—	คตเสพย์สถาพร	๗
๑	เกียกคุณพิบูลย์เพิ่ม	พลเสริมส โมสร	
	ทั่วหน้ารกร	ก็จะเปรมเกษมสม	๗
๑	แต่ันสัหาเป็น	กุาเช่นถณการมย์	
	เหตุหาถอมาตย์ม	มติเขลาและเขาคความ	๗
๑	มีความประมาทปน	สติตนก็กลายทรม	
	สิ่งชั่วฉวเห็นงาม	ละฉนจะก็โดน	๗
๑	ครองกิจก็เสียกิจ	เพราะจวิตสืเหลวไหล	
	ไฉ่น่าอนาใจ	ฉะเพาะฉังฉนงเห็น	๗
๑			
๑	เหตนั้แหละเราเหล่า	คณะชาวสยามเป็น	
	ไทยเอกราชเพญ	สุรศักดิ์เวญเรื่อง	๗
๑	ควรฤาจะยอมให้	คณะไทยทำลายเมือง	
	แม้ควรสนองเนื่อง	ชนกาธิราชไทย	๗
๑	ขึ้นยงท่ารงอยู่	ยมิวัจะเลื่อมไป	
	ด้วยพร้อมประนอมใจ	ทนุชาติฉลากเชาวน	๗

๑ เสริมรักสมัครร่วม	พลรวมกำลังเรา	
กอยราชกิจเอา	ชُرระเพิ่มละเกิมผล	1
๑ รักก็แสงก็	ก็จะมิประโยชน์คน	
เกิดแก่ประชาชน	นรชาติสยามชัย	1
๑ ชาศิสุขก็เราสุข	นิรทุกข์นี้ราศย์	
เหตุหากเพราะชาวไทย	มนมั่งประสงคัก	1
๑ สรวมลัจจาวา	พนาประพันธ์	
ขอให้อมาตย์ที่	มดีร้ายสลายลาญ	1
๑ หากมีก็มอยู่	ละเพาะผู้ปรีชาชาญ	
พร้อมเขาวนฉลากหาญ	ระเสนอสันธองคัก	1
๑ เจริญพิทักษ์นาถ	อิริราชรามวงศ์	
เสถียรอยู่ดำรงคง	ขมิเสื่อมมิทรมลย	1

ผู้เขียนครั้นฆ่าเวลาของตน โดยไม่รู้ตัวว่าเวลานั้นฆ่าผู้เขียนครั้นนั่นเอง ทุกวัน

๑. บุณยะประภักษ์

บุรุษผู้ซ่อนมือ

แปลและเรียบเรียงจากเรื่อง ของ

H. C. H. C. Mc Neile (Sapper)

โดย แสงระพี

“ฉัน—เปลี่ยนใจเกี่ยวกับท่าน”

พร้อมด้วยใบหน้าอันมีลักษณะยากที่จะบรรยายให้ถูก เขา—ผู้มีกาน้ำเป็นนิกการพอร์น—เอื้อมมือลูบไฟท์เปลี่ยน แล้วคว้าหน้าตลับบนโต๊ะหมกหน้าไฟ เอนหลังพิงพนักมือขวาซุกแนบกับกระเป๋าทองเงย เขาเล่นมาตั้งแต่หัวค่ำ เขาเสีย—เสียเรื่อย แต่เป็นการเสียอย่างไม่หน้าอศรวัย นัก สำหรับผู้เล่นไฟไปเคอร์ ย่อมรู้ จักดี เมื่อผู้เล่นไฟเป็นรองอีก ฝ่ายหนึ่ง เพียง คนเดียวหรือ สองคน เช่นคราวนี้ เขาอดลูกแปดถึงสามลูกแล้ว ข้าเปลี่ยนจนมากก็เย็นแปดลูกหลัง ทดลงเวลานเขาอดลูกแปดลูก ทำให้นกกระหิมว่าโชคคงยังเกิดแล้ว เงินที่เสียไปคงจะกลับคืนมา ที่สโมสรอดคิมาทิส ทำบลندن ยอนคัสตรัทนาการ เล่น ออก จะ ถึงเงิน มาก อยู่สักหน่อย

ชายอ้วนที่ คู่ขาของเขา ก็เปลี่ยนไฟไป

เกือบเหมือนกัน บิลลีเมอร์ คน นามบุรุษผู้ขี้โชค เฟ่งคาร้องกูดชายอ้วนคลีไฟ อดอดจนกระทั่งเขาว่างลง ท่านนั้นเล่นไม่เก่งก็จริง แต่โชคก็อย่างประหลาด ทุกเที่ยวต้องมี ไม่ ๓ ตัวก็เรียงแต่มีคละ หรือบางทีก็ลงฟูลเฮาส์ เขาทั้งสองประมุขกันอย่างไม่ต้องจำกั ในที่สุดสำหรับบอร์น บิลลีชะโงกข้ามโต๊ะไป

“เงินสดฉันเรียบร้อยแล้ว” เขาพูดหน้าสลดลงนิดหน่อย “ถ้าท่านไม่รังเกียจ โปรดรับไปเยี่ยมไวพลางก่อน”

“ไม่เป็นไร” ชายอ้วนพูดเอาใจ

“ได้แล้ว ขอบใจมาก” ด้วยมือข้าง

ซ้าย เขาเขียนไปยม (I. O. U.) ครอบตัวเลขทวชนทศคราวทองประมุข และทั้งสองฝ่ายก็เหมือนกัน ไม่ยอมทวงหาไฟให้ กันก่อนเลย

ครั้นจำนวนเงินที่ประมุขลูกชานลง ๕๐๐๐ ปอนด์ ชายอ้วนถึงได้ใจ และของกำไรมียม จักแรงคลีไฟทั้ง ๕ ใบหายขึ้น โอโฮ!

พ. ศ. ๒๔๗๒

บุรุษผู้ซ่อนมือ
11

วามร้อ—อา!—ฝรั่ง
ก็รู้มรรยกันใหญ่โต”

“สมักเหมือนกัน คิดว่าลาภงเกิดทัน
เลย—” เมอร์ตันพูดแล้วหัวเราะคังคัง

“เคราะห์ร้ายเพียง นึก หนอย เท่านั้น”
ชายอื่นเสริม “อย่าพึ่งท้อใจ โชคดียัง
มีโอกาสดกัยได้ สมเหมือนกัน เคยรู้สึก
กระวนกระวาย เมื่อประสบโชคร้ายหลายครั้ง
หลายหนในเรื่องเงิน ๆ ทอง ๆ”

เมอร์ตัน คงขมเคียวอยู่ ตามองอะไรต่อ
อะไรเรื่อยเรื่อยคล้ายไม่เอาใจใส่ “อีกข้อหนึ่ง
คุณจงระวัง” ชายแปลกหน้าอธิบาย ผมเคย
ไปเห็นมาแล้ว บางคนอกทนพยายามบากบั่น
ไปในหนทางอันสุจริต ถึงจะสำเร็จหรือไม่ก็
ตาม แต่—บางคนเหเข้าทางทุจริต ประกอบ
การมีชอชด้วยคลองขรรคม บุคคลประเภทแรก
นั้นผมขยซา เขาเป็นลูกผู้ชายแท้”

“ลืมเสียข้างหนึ่งเถิด คุณ” เมอร์ตัน
พูด “วิธีกาเนิรการโดยทุจริต เป็นการยาก
ยิ่งเสียกว่าการที่จะทำไปโดยสุจริตอีก”

ชายแปลกหน้ายกไหล่ แนนอนทีเคียว
และคุณไม่ควรคิดว่าเป็นการสอน แต่—” เขา
ยกกำปั้นขึ้นทาบขม่นฝ่ามือ “คงมีหนทางที่จะ
ไปทางหนึ่งเสมอ ริง ๆ นะครับ หากคุณ

มีจิตต์ประสาทมั่นคงแน่วแน่ ทุกสิ่งในโลกนี้
ย่อมหนีไม่พ้น ความพยายาม ความอกทน
บากบั่น” เขาหยุดครู่หนึ่ง “ถึงอย่างไรก็
ถ้าคุณต้องการให้ โชคดีบังเกิด และผม
อาจช่วยเหลือได้ โดยสเถานไรแล้ว โปรด
จำนามของผมไว้ พอลชาร์คเกอร์ จะยินดี
ช่วยเหลือคุณ ตามความสามารถ”

เมอร์ตัน จ้องคู่พิศ ซึ่งมันามว่า พอล
ชาร์คเกอร์ ด้วยความสนใจ เหตุใดเขา
จึงทราบความตกชว้นในส่วนตัว ตลอดจน
เหตุการณ์ ที่สโมสรมือคอนหัวค้ำ เมอร์ตัน
พยายามนึกวงหนำของบรุษนี้ แน่แล้ว—
เขาไม่ได้พยเลย ขณะเมื่อกำลังเล่านี้อยู่
แต่คำกเขาว่าเขาคงเข้าไป เพื่อ เเกาะ แะ ตาม
หมัสตร์ เขาหยุดนึก เค้นหัวเราะออกมา
เพื่อ ให้ สมเรอ่นเสีย แต่ความคิดก็ดกัย
ทวนไปดังเรื่องจำนวนเงินที่จะต้องจ่าย ในที่
สักเขาหันไปทาง พอลชาร์คเกอร์

“ผมจะต้องลาทีละ กึกในท์! มิสเตอร์
ชาร์คเกอร์” พูดแล้วเขาก็วางแก้วเปล่าลง
“เห็นจะต้องใช้นักประพันธ์ ชันเอก อย่าง
วิเศษที่สุด จึงจะประพันธ์ ภาพ กลอนกล่อม
ความคึกของผม ให้เกิดถูกต้องได้”

แสงระพี

เมษา

“คุณจะกลับทางไหน?”

“ถนนชาร์ฟมุน ผมเข้าที่คงอยู่นั้น”

“ก็แล้ว ผมจะเดินไปเป็นเพื่อน ถนนนั้น
ออกทะเลยาวมากอยู่”

โดยปราศจากข้อสงสัยพักอีก ทั้งสอง
หยิบเสื้อคลุมขน สวมและเดิน แอซบ ๗ ไปตาม
ถนนบนที่สัตว์ที่ ยามนั้นโรงมโหรีศพฟงเล็ก
รถยนต์ แยกต่าง ๆ แล่นตามกันไปเป็น
แถวยาวอีก บรรทุกแล้วไปด้วยบูร์มและ
สัตว์ ล้วน แต่งกายโอ้อ่า หูหว่า ไปด้วยเพชร์
พลอยและแพรไหมเป็นเงาวาวระยิบ นี่และ
การกำเนิร ชีวิต — ชีวิตของชาว ลอนดอน ผู้มี
ทรัพย์ เมอร์ตัน รุกหวั่นสุขสมทนทั้ง พลา
สมอง ก็ คึกอะไรต่อ อะไร เรอชเยอชไปปิยาด
กะทั้งจะเลี้ยวเข้าถนนชาร์ฟมุน จึงแหว่ไต่ยืน
เพื่อนร่วมทางกล่าวปราศรัย และรอคอยอยู่

“ขอโทษ — คุณเหมือน ผม ไต่ยืน คุณ พุก
อะไรแหว่ ๆ?”

“ผม—พุกว่า หากคุณไม่มีธุระอะไรเร่ง
ร้อน อยากจะเชิญให้ คุณ แวะบ้านผมที่
เคอร์สันสตรีท ภรรยาผมนัดมีการเรียก
วิญญานบีค้ำ สองยามจะถึงมือ ถ้าคุณ
ต้องการกลั่นขัน ๆ แยก ๆ ผมยินดี เชิญ—”

เมอร์ตันองอยู่เป็นครู่ใหญ่ ตรองว่าจะ ถ้าชั

สมควรไปหรือไม่? อย่างไรก็ดีเขาคำว่า
การแสดงนั้นคงบรรเทาความกลุ้มใจลง ได้บ้าง

“สำหรับคุณ ผม—” เมอร์ตันเอ่ย

“ไม่เป็นไร ผมรับรองโดยเต็มใจ”

“แต่แล้ว ภรรยาคุณ และ—คนอื่น ผม
ออกรู้ สักวาระเป็นการไม่เหมาะอยู่กระมัง?”

“ในส่วนภรรยาผม คิดไว้ใจเถะ”

ชาร์คเกอร์ตอบ ยกมือขึ้นจับแขนเมอร์ตันไว้
“อย่าคิดให้มากเรื่องเลยคุณ”

สำหรับส่วนที่พลอสชาร์คเกอร์ เมอร์ตันรู้
สักชยนิสสัยเขามาก และคิดข้ามไปถึง
ภรรยาว่าคงก็ออกแบบสำหิหล่อนเป็นแน่ จึง
ยอมเดินตามพลอสชาร์คเกอร์ ไปเรื่อย ๆ

“ถึงแล้วครัย บ้านนี้ มีสเตอร์เมอร์ตัน
เชิญชั!” พลอสชาร์คเกอร์ กล่าวอย่างขม
แย้ม เออมือไปกดกริ่งที่ประตู แล้วยืน
เลี้ยวเสี้ยวข้างหนึ่ง

“ไม่รู้เลย คุณทราบนามของผมแล้ว”

บิลลีเมอร์ตันพุดขณะเมื่อคน ใช้ เข็ม ประตู ออก
มา เมอร์ตันก้าวเข้าไปก่อน ส่วนชาร์คเกอร์
ตามหลัง คนใช้ เข็ม ประตู แล้วหันไปรับเสี
คลุม เขาทั้งสองพากันเดินตรงไปยังห้อง ๆ
หนึ่ง ก่อนจะย่างเข้าไป ชาร์คเกอร์ หันมา

“ผมไม่ทราบ คุณระมีความเชื่อใน
เรื่องเขตนคนหรือไม? แต่—ถึงอย่างไร คุณ
ไปทแสดงเป็นทว่าเอาใจใส่มากก็แล้วกัน นะ
ครับ!”

เมอร์คินไม่ตอบ ใช้การยืมมือ

ภายในห้องนั้น มีสตรียืนข้างนั่งยาวรวม
๖ คน และขรรค์กายคล้ายกับพวกนักวิทยาศาสตร์
คนหนึ่งกำลังเดินไปเคาะมา พอลหน้าเขา
คงไปยังสตรีผิวขาวซัก ๆ ซึ่งกำลังนั่งอยู่ห่าง
คนอื่น

“ทวังไรว่า ฉันคงมาไม่ช้าเกินไปนะ
เชอทริก” พอลกล่าวขึ้น หลอนฉันนัยม
และลุกขึ้นยืน “ฉันน่าจะเห็น ผู้สนใจในเรื่อง
นี้มากด้วยคนหนึ่ง—อ้า! มีสเตอร์เมอร์คิน น!
ภรรยาผม”

เมอร์คินโค้งกายลงเคารพ ครั้นแล้วนาง
ซาร์คเกอร์ ก็เชิญให้เขานั่งลงใกล้ ๆ ส่วน
พอลก็ผลัดเคาะไปยังหมู่สตรีทอื่น

“ทีฉันทวังไรว่าฉันนการทกลองคงได้ผล
เป็นทพอใจเป็นแน่”

เจ้าหลอนปราถนัยก่อน “ท่านศาสตรา
จารย์แกรงเกอร์ ย่นว่าหนักใจมาก ในการ
พยายามค้นหาความจริงในเรื่องนี้”

“ครับ ลำบากมาก” เขาตอบเพื่อให้
คล้องกับเรื่อง

สนทนากันอยู่ครู่หนึ่ง นางซาร์คเกอร์
ขออนุญาตกลับไป ทกลองเมอร์คินก็ต้องนั่งอยู่
คนเดียว เขาใช้เวลาทว่างทวาทตาครอบ ๆ
ห้อง ทุก ๆ หน้าค่างและประคัมม่านค่าง
เครื่องตกแต่งทแยง กล่าวได้ว่าไม่มีอะไรเลย
กลางห้องว่าง รอย ๆ ห้องติดกับผนัง มี
เก้าอี้ทบาย ๆ วางเรียงเป็นแถว ซ้ำกลมค้วย
ผ้าท่าเหม็นกันทั้งหมก ยิ่งพิศยิ่งรู้สึกกรม
และวังเวงแยกเป็นพิลึก

เมอร์คินมองตรงไปทางมุมค่างหนึ่ง มี
สตรี น้อย ๔ คน แต่ คน หน้าค่างไม่แสดง
ความเป็นผู้ฉลาดเลย แต่—แต่อีกคนหนึ่ง
ซึ่งยืนอยู่ข้างพอลซาร์คเกอร์ รูปร่างทรวท
ทรงของหลอนค่างทวาทมาก ทวังเขา
เป็นขรรค์ทสนใจต่อสตรีนัยพิลึก ครั้นนค
เหมือนเป็นค่างแรก ที่เขามองทวงหน้าของ
สตรีอย่างเต็มค่าง ทนกระทั่งรู้สึกว่สยกรียา

ไปมาก เมื่อผู้ถูกมลงหันมาประสทพาทกร
มองอย่างทะล่งของเขาเข้า เมอร์คินยืมข้อ
หน้าหันไปสยทางอน เป็นเวลานานจึงได้
ยินเสียงมีผู้มาเรียกขานซัก ๆ

“โอวิธ! ฉันขอแนะนำให้เธอรู้จัก

มีสเตอร์เมอร์ตัน—บิลลีเมอร์ตัน” เสียงผู้นำ
ก็เดินมอยนมาถูกตัว “ฮือ! น่ากลัวค่ะ”
ก๊ิงซัทเจน เขาหันมาโดยเร็ว “ผม—ขอให้
เจ้าหล่อนเล่าพร้อมก็แสดงอาการหวาดเสียว
คุณรู้ จัก นางสาวซาร่า”

พอลชาร์คเกอร์ กล่าวแนะ นำพร้อม ด้วย
ความขมขื่นอย่างว่าจริง เมอร์ตันยืนขึ้น
เคารพ เขาถนัดในรูปโฉมของหล่อน ซึ่ง
คุณแต่ไกลว่างามแล้ว ครั้นเข้ามาใกล้
ความงามของหล่อน กลัวยิ่ง ชนอก คงสย เพ้า
พอลหาได้ ยืนอยู่ด้วยนานไม่ เสรีขุระแล้ว
เขาก็จากไปทางอื่น

“คุณถ้าจะเอาใจใส่ใน เรื่องนี้ มาก กะมึง
คะ?” สาวน้อยถาม น้ำเสียงใสเป็นถึงวาน
บายไฟ

“มิใช่” เขาพล่งตอบอย่างลึกลับ “ผม
ไม่มีใครได้พบมากนักในอังกฤษ แต่เคยเห็น
บ่อย ๆ ในหมู่บ้านชาวแอฟริกา เขาเรียกว่า
บู—บู”

“และคุณชอบหรือคะ?”

“ครี๋ย และผมคาดว่า คุณคงมีสิ่ง
พิเศษที่น่าพิศวงมาก”

เจ้าหล่อนหยกคิ้วไปครู่หนึ่ง

“เป็นการที่น่าอัศจรรย์มากค่ะ บางทีรูสิด
ตัวคล้ายกับลงไปอยู่ในหลุมหมึก ๆ ได้ยิน
แต่เสียงถอนใจ เสียงกราง และยิ่งร้ายยิ่ง

“ก็ฉันจะไม่เชื่อสักนิด เพราะ
ครั้งหนึ่ง ก็ฉันเคยตกต้องล้มลงด้วยสิ่งลึกลับ
ในการแสดงนี้—คือ คนนั้น ก็ฉันสวมประหลาด
คอทำด้วยหยกเขียว และในระหว่างเวลาแสดง
รู้สึกว่ามีอะไรสิ่งหนึ่ง มากระซอกเอาประหลาด
ไปจากคอ ร่วงหล่นออกจากสร้อยหมึก ก็ฉัน
มองดูด้วยความประหลาดใจ ก็ไม่เห็นมีใคร
อยู่ใกล้ ๆ เลย ทุกคนนั่งนิ่งเป็นปกติอยู่ตาม
ที่ เช่นนั้นและคะ แปลกเหลือเกิน”

“ก็ฉัน จะบอกว่าไม่เชื่อสักนิด เพราะ
ครั้งหนึ่ง ก็ฉันเคยตกต้องล้มลงด้วยสิ่งลึกลับ
ในการแสดงนี้—คือ คนนั้น ก็ฉันสวมประหลาด
คอทำด้วยหยกเขียว และในระหว่างเวลาแสดง
รู้สึกว่ามีอะไรสิ่งหนึ่ง มากระซอกเอาประหลาด
ไปจากคอ ร่วงหล่นออกจากสร้อยหมึก ก็ฉัน
มองดูด้วยความประหลาดใจ ก็ไม่เห็นมีใคร
อยู่ใกล้ ๆ เลย ทุกคนนั่งนิ่งเป็นปกติอยู่ตาม
ที่ เช่นนั้นและคะ แปลกเหลือเกิน”

เมอร์ตันทำเป็นพิศวงมาก ว่าเรื่องที่
เล่ามานี้คล้ายกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่เขาได้เคย
พบมาแล้ว

“และยังมีอีกมากค่ะ สิ่งประหลาดที่
เกิดขึ้นในการนี้” ซาร่าตอบ “บางทีได้ยิน
เหมือนเสียงฝีเท้าคนเดินวนเวียนไปรอบ ๆ ห้อง
แต่ไม่เห็นตัว บางครั้งก็มีเสียงคล้ายกระดก
มันหนัก ๆ ถูกลากไปตามพื้น และเสียงที่เคียด
ถึงหนักที่สุดคือเสียงเหมือนมีใครลากขอลอย่าง
แรง โอ!—หลายอย่างค่ะคุณ

“ฟังดูน่ากลัวนะครี๋ย บางทีคนนั้นผมจะ
“ฟังดูน่ากลัวนะครี๋ย บางทีคนนั้นผมจะ

“ฟังดูน่ากลัวนะครี๋ย บางทีคนนั้นผมจะ

พ.ศ. ๒๔๗๒

ประจักษ์นโม
๑๑

ไ้รับความคันคั่งกันนั้นอย่างแน่น” เมอร์ตัน เคือน

ทุกวัย ๆ แล้วทั้งสองก็นั่งต่อไป

“คุณศิระ! นั่น! ทำไมคุณนายซาร์เคอร์
ถึงเอาไข่มุกกันอย่างนั้นมาสวม” สวานน้อย
ซาร์ร้องอย่างตกใจ ทำให้เมอร์ตันต้อง
รีบมองตาม เมื่อแรกเขาหาได้เอาใจใส่คือ
นางซาร์เคอร์นักไม่ ยืนเขามองอย่าง
พิศพิศเพราะที่ จึงเห็นหล่อนสวมสายสร้อย
ไข่มุกที่ น่างามอย่างเอกรัยกับคือนางสาว

“หยกของ คิฉินไม่ สู้ มี วรคาเท่าใดนัก
แต่กระนั้น ยังหาไปหลายลูก และ—ไข่มุกก็
อย่างนั้น ไม่เหมาะเลย—ไม่เหมาะแน่—”
พูดแล้วหล่อนก็กระวักวักลูกชิ้นทิ้งไปหาพล
ซาร์เคอร์ ซึ่งขณะนั้นเขานั่งอยู่แถวหลังเพอน

“ขอโทษ คุณพล” หล่อนกล่าว “อย่า
ว่าคิฉินตกใจจนเลยนะละ การที่ภรรยาคุณ
สวมสร้อยไข่มุกก็ในพิช้อย่างนั้น ไม่เหมาะ
เลย คิฉินเคยถูกมาแล้ว—เคยเห็นพิช้อย่าง
มา เป็นการหมิ่นต่ออันตรวามาก”

“ขอขใจ ช่างเถอะ! แต่สวานน้อย พล
หัวเราะ “จะลำบากมากในการที่จะไปบอก
ให้หล่อนเลิก ขางที่หล่อนจะไม่ยอม เพราะ
เต็มใจอย่างนั้นแล้ว” การโตคือระหว่าง
พลกับ ซาร์คาต่อไปไม่นาน ก็มาถึงเรื่อง

“สลาพบรุษ และ สตรี ทั้งหลาย ไปรัก
นั่งตามทีทุกคน” ศาสตราจารย์แกลงเคอร์
กล่าวชวนคุยเสียงดังพอได้ยินทั่วกัน ทันใด
นั้นทุกคนก็สงขมขื่น ท่านจึงประกาศต่อไป

“การทดลองสำหรับคิฉิน นั้นว่าเย็นคั้น
ยากที่สก็ หากกระทำให้เกิดเป็นรบกวน
ลักษณะขึ้นได้จริง ปรากฏแก่ท่านทั้งหลาย
หวังว่าจะเย็นคั้นกับคิฉินทั่วกัน และ ใน
ระหว่างที่การทดลองกำลังเย็นไป ไปรศอย่า
มีเสียงดังหรือขยับเขยื้อนจาก ที่เย็นอันซาค”
ท่านหยุดไว้ระยะครู่หนึ่ง “เมื่อเข้าใจแล้ว
ระวัง! ระวังไป”

ก่อนไฟจะดับมีคั้น เมอร์ตันก็ถือขวานเดิน
ไปสยดาไธริธราธา เห็นแนวตาของหล่อนมี
ประกายซอบบล ตลอดจนกระทั่งไฟดับแล้วเขาก็
ยังรู้ สักว่าความทึงคั้นของหล่อนคงจ้องมาทาง
เขาอยู่ ทำให้เขาคึกไปว่า ขางที่พลซาร์
เคอร์ จะได้เล่าให้ หล่อน ฟัง ถึงการที่เขาเล่น
การ พระนั้น เลื่อนนี้ จำนวนเงิน ถึง ๕-๕ พัน
ปอนด์ ก็เย็นคั้น พอว่าสักถึงซอสนเขาก็เกิด
อาการระสับระส่าย ในทันทีก็ได้ยินเสียง
ท่านศาสตราจารย์ ร้องเตือน

“ไปรศ นี่—นี่ให้เสียงก็เกิด”

เมอร์คันทรายหลังพืงพนัก หลับตา ปล่อย
สมองลอยเลื่อน

ขณะนั้น เกิด มีเสียง ฝีเท้าก้าวไป ตามพืง
อย่างเบา ๆ ผ่านไปมา ทำให้สภาพสตรทึง
เกาะติดไป ถอนใจทิ้งไค่ยืนถนัด

เขาฟังคำร้องเฝ้าความมีค้อออกไป ความ
รู้สึกในเหตุการณ์นั้นเขาไม่สู้สนใจนัก แต่เพื่อ
ยินยอมตามคำเชื้อเชิญของพอลฮาร์เคเกอร์ ผู้
ซึ่งเขา—ความคึกอย่างลม ๆ แล้ง ๆ เกิดขึ้น
ว่า—ถ้าการแสดงเล็กแล้ว จะลงท่ายตาม
บีเม็นลัก ๔ พันปอนด์ ซึ่งความหวังนั้นเป็น
ความหวังอย่างลอย ๆ แต่เมื่อเขาไม่ปฏิเสธ
ละ! โอ—! เมอร์คันถอนหายใจยาวเมื่อคิด
ถึงข้อสัทธาน

เสียงร้องเท้ากระทบพืงดังออกมาจาก กลาง
ห้องอย่างซึกเจน เขาคาว่าวี่ขึ้นคงเป็นเลห์
กลของอศาศตราจารย์ กระทำเพื่อหลอก
ลวง แต่—ถ้าเป็นจริงละ! จะเป็นเสียงอะไร?

“เหมือนกระสอบมันหนัก ๆ ถูกลากไปตาม
พืง” ถ้อยคำของไอริสซาวา คืบมาแว่วอยู่
ในหู เขาคิดอย่างชั่วแว่

ทันใดเสียง ท่านศาสตราจารย์ ร้องซู่ ออก
มา เสียงนั้นมกั้ววสัน ๆ และแผ่พทอดใน
ความทณเคน

“เองเป็นใคร? ทา! ออกมา!”

ทั้งสองเงยขมกิบ รวาลักทึง หรือ

สองนาทึ่ เสียงประหลาดก่เกิดขึ้นอีก เขา
พยายามจะจับให้ ได้ว่าเป็นเสียงอะไรและมา
จากไหน แต่ดูเหมือนจะเกิดขึ้นทั่วไปรอบห้อง
ซ้ายข้างที่มาแว่วอยู่ข้าง ๆ ตัวเขา แล้วก็ไป
กึ่งขึ้นทางข้างโน้นอีก

“เป็นยี่ศาหรือ? เกิดจากไหน?” ค

เป็นเสียงประหลาดน่าอัศจรรย์ เขายกมือขึ้น
แตะหน้าผาก เหนือเม็กเล็ก ๆ ผกเต็ม เขา
เกือบ ๆ จะร้องลุดทลงขึ้นจากที่แล้ว พอก
มีเสียงร้องอย่าง แผลม ซึ่งจำได้ว่าเป็นเสียง
สตร คัล้ายกัษีผู้ร้องถูกทำร้ายยากเข็ญอย่าง
สาหัส และแล้วก็เงยไป สักครู่ก็เกิดมีเสียง

คล้ายคนถลกผลึกให้ล้มทั้งยืน มีข้ากัทย
เงยไปอีก ความสัทเจียบเข้าครอบงำตลอด
ทั้งห้อง ควรวกัยเข้าไปอยู่ในอู่โมงคททุก ๆ
อะไรแห่งหนึ่ ประมาณ ๑๐ นาทีหรือกว่า

“เองยังคงอยู่นั้นหรือ?” เสียงท่าน

ศาสตราจารย์ ร้องถาม แต่เปล่า! ไม่มี
คำตอบ “ถ้าเองไม่สำแดงให้ รู้ว่ายังอยู่หรือ
ไปแล้ว ข้าเฝ้าไฟละนะ!” คงเงยขึ้นอีก

ตามเคย ท่านศาสตราจารย์บร้ออยู่ครู่ใหญ่
จึงพัก

พ.ศ. ๒๔๗๒

ประจักษ์อุณมัย

“ไปรษณีย์ไฟขึ้นเถระ มีศเคอร์ ที่สุก ไม่ใช่บันฑิ โทศัพทอยู่ที่ไหน”
 ชาร์คเกอร์ “ในห้องกลางๆ” ชาร์คเกอร์

เสียงคอบของพอลชาร์คเกอร์ ก็มาจาก เขาวิ่งออกประตูไปโดยเร็ว ส่วนกับพอล
 ส่วนหนึ่งของห้อง มีชาห์องนั้นก็สว่างจ้า ชาร์คเกอร์ ซึ่งกำลังเดินเข้ามา แต่เขาไม่เอา
 คางเกา ใจใส่ ตรงเข้าพบโทศัพทที่นั่นเสร็จ จึงกลับ

“การเสกครองนี้ นับว่าได้ผลเย็นที่ เข้ามาในห้อง

พอใจมาก —” ท่านศาสตราจารย์พูด “ห่มจะมาในไม่ช้า” เขากล่าวถึง ๆ
 มีหินเจียประโยชน์ ถึงระกั สี่หน้าเปลี่ยนเป็น — ขณะนั้นพวกสตรีพากันไปยืนเป็นกลุ่มอยู่
 ตกใจ ดวงตาเบิกกว้างตรงที่ — นางชาร์ค ทางหนึ่ง ส่วนโอรสชาร์คกับพอลชาร์คเกอร์
 เกอร์นอนแล้ว หลังคิกพอนักเก้อ๊ ส่ายสรวล ยืนคนละข้าง ที่ตรงหน้าของ นางชาร์คเกอร์
 ใช้หมึกกระจายอยู่บนเข่าและคอกอยู่ทีพื้น ส่วนคาหมอล้วนเสียไม่รู้หายหน้าไปไหน

ทุกคนตะลึง พอลชาร์คเกอร์ร้องด้วยความตกใจ พอลชาร์คเกอร์ร้องด้วยความตกใจ
 ความตกใจ พอลชาร์คเกอร์ร้องด้วยความตกใจ “ไม่มีอะไรเลย คุณเมอร์ตัน
 หกคสกี ที่จะต้องไปรับหมอก” น้ำเสียงของพอล
 ชาร์คเกอร์ดังหนักแล้ว “ภรรยาผมหมดลม

“หล่อนเย็นลม ผมจะไปหิยบันฑิมา” เสียแล้ว — ตาย — ตายโดยไม่ถูก การฆาฏ
 พอลชาร์คเกอร์ก็เดินผลุนผลันออกจากห้อง กรรม !”

เมอร์ตัน ก็สรวล อีกสองคนก้าวเข้าไปข้าง ๆ “ฆาฏกรรม !” เมอร์ตันร้องด้วยความ
 ว่างของนางชาร์คเกอร์ หล่อนทั้งสองก็มั่งคั่ง คนตกใจ “ถูกแล้ว! เป็นการฆาฏกรรม
 ประคอง ส่วนเขายืนพิจารณาอยู่ห่าง ๆ จริงๆ” พอลชาร์คเกอร์คือ “เข้ามาดูซิ!”

“ก็ฉันพูดแล้ว ว่าใช้หมึกนั้นแหละ จะทำ เมอร์ตันค่อย ๆ ก้าวเข้าไป ก็มั่งคั่ง
 ให้เกิดเหตุ” เสียงโอรสชาร์คพูด แต่ พิจารณา ตรงคอบของหล่อน มีรอยนิ้วมือ
 เมอร์ตันก็ยืนไม่ถนัด มีร่องรอยภาพสัทธิ ปรากฏชัด ข้างหนึ่งส่วนอกข้างหนึ่งหัวแม่มือ
 อันซึกขาวปราศจากสีเลือด เป็นรอยยี่ — และเด่นอย่างหนัก รอยยี่ขึ้น

“ผมคิดว่าหมอก เป็นของต้องการมาก เดินซึกเพียงนั้น

แสงระพี

เมษ

“หล่อนมีโรคหัวใจอ่อนอยู่แล้ว” พอล
ฮาร์เกอร์พูดซ้ำๆ” เมื่อถูกกระทบกระเทือน
โดยอาการขยับคอเช่นนั้น” เสียงเขาสิ้น
แล้วก็หายไปเป็นครั้งคราว “หล่อนจึงตาย—
ตายโดยมือ ซึ่งขยับตรงกระดูก เบื้องและมือ
นั่นเอง กระซางเขาตัววัยไข่มุกก็ไป”

“โอพระเจ้า!” เมอร์ตันร้อง “เสียง
นั่นเอง — เสียงที่เกิดในท่ามกลางความมืด —
สิ่งลึกลับนั้นแน่แล้ว คง — คง —”

“ฆ่าหล่อน” พอลเสริม “เราไต่ ยืน
เหมือนกัน แต่เรานั้นจะให้ตำรวจเขาเกี่ยวข้อ
กัวยไม่ได้ เพราะเป็นเรื่องที่มีการทรงเจ้า
เข้าผี ผิดต่อพระราชบัญญัติ

“ถูกแล้ว” เมอร์ตันรับรอง “แต่
อย่างไรก็ดี ตำรวจควรต้องรับรู้ในเหตุการณ์
นี้ด้วย เหตุซึ่งเกิดภายในห้อง ไม่มีผู้อื่น
แปลกปลอมเข้ามาเลย นอกจากพวกที่อยู่
ในห้อง”

พอลแล้ว เขาขยับ มือ ซึ่งแนบ อยู่ในกระเป๋
ข้างอกหน้า พอลฮาร์เกอร์ เสียงสะท้อนน้อยๆ
ของสตรี ก็ออกมาจากส่วนหนึ่งของห้อง
ทุกสิ่ง ในเวลานั้น สังขยิบ เขือก ขึ้น น้ำกลั
ทุกคนนั่งชม มีข้าทมิฬอีกแปดคนเข้ามา
เมอร์ตันวัยเล่าเหตุการณ์ให้ฟังทันที หมอ

กัมลังที่ร่างสตรีมีเคราะห์ร้าย

“เรือนนี้ เกิดขึ้นอย่างไรกัน ใครเป็น
คน —” หมอถามยังมีทันจะจบประโยค
“นั่น!” พอลร้องถึงพรหมกัวยิ้ม
ประกอบ “คนนั้นและหมอ! มันฆ่าหล่อน
มันคืออ้ายผู้ร้าย”

“ประกายก่อน อย่าฟังอะไร” หมอ
ห้าม หันมาทางเมอร์ตัน “ที่กล่าวมานั้น
เป็นความจริงหรือ?”

“ท่านอย่าเข้าใจผิด” เมอร์ตันค้าน
เสียงเขี้ยว “เป็นถาวรกล่าวร้ายโดยไม่มี
เหตุผล”

“ผมไม่เข้าใจเรื่องตลอดเลย” หมอพูด
อย่างงงๆ ไม่รู้จะเชื่อใคร “ไปรออธิบายน
เรื่องให้ละเอียดหน่อย ใคร —”
โธริสซาราก้าวเข้ามาใกล้ๆ รัยเป็นผู้
อธิบายน

“เรามีการ ประชุมเชิญ ยี่คำ กันค่ะ !
คุณหมอ! เวลานี้ในห้องมืดหมด พอเปิดไฟ
ก็เห็นมีสตรีฮาร์เกอร์ — นอน — นอนตาย!”
เสียงหล่อนซัดทลาย

“ในระหว่างนั้น มีสิ่งประหลาดอะไรเกิด
ขึ้นบ้าง?” หมอซัก

“เราไต่ ยืนเสียงคนเดินไปบนพื้นห้อง”

พ. ศ. ๒๔๗๒

ประจักษ์ ชื่นมณี

“ท่านหรือที่เป็นมุลท้าวสุภาพบุรุษนั้น ว่าเขาจะกระทำตามในวิธีเดียวกัน” พวกแล้ว
เป็นผู้ทำการฆาฏกรรม? พลธวัชเรศกร หล่อนก็ช่วยหน้างกับฝ่ามือละอื่น
ยักตัวขึ้น “ข้อสำคัญที่สุด” เขาพุกก็ “ไข่มุกก็หายไปกับเม็ก?” หมอลดา
“เขาค้องการเงิน—ร้อนที่สุด คนช!” และหายไปไหน?”
เขาล้วงหยิบเอาไข่มุก ๕๐๐๐ ปอนด์ที่ สโมสรร “ผมไม่ทราบเลย มีเท่าไรก็ไม่รู้”
อันคิมาทูลขึ้นมา เมอร์ตัน ร้องทักด้วยความ พลธวัชเรศกรตอบ
ตกตะลึง และสั่นเทิ้มใจอย่างยิ่ง “เรอีนัน ผมเป็นผู้ถูกกล่าวหา ฉะนั้น
“ผมสงสัยว่าช่วยบริบรอง และพาเขามา เพื่อเป็นการแสดงความบริสุทธิ์ ผมยอมให้
ทัน เพราะพอใจในความเป็นสุภาพบุรุษ คุณหมอลดาเป็นคนกลางกัน” เมอร์ตันกล่าว
ของเขา หากได้คิดหรือไม่นั้นไม่” เขาหยก อย่างจริงใจ หมอลดาจึงคิดว่าเมอร์ตันตามที่
“เขาเห็นภรรยาผมสวมไข่มุกก็ เขาก็เข้ามา ขอร้อง ทุกคนเข้า ครั้นแล้วจึงหันไปทาง
พุกเลยเบียดก่อนที่จะเริ่มมีการแสดง ครั้น พลธวัชเรศกร
เวลาไฟดับเขาก็ดูจากไปจากหล่อน และใน “ไม่มีเลยจนเม็กก็เลย ในตัวท่านสุภาพ
การกระทำนั้น เลยฆ่าหล่อนเสียตายคามือ” บุรุษนั้น”
“ยังไ้! ท่านปฏิเสธหรือ?” หมอลดา “แต่—เขาออกไปจากห้อง—ไปโทรศัพท์
เมอร์ตัน เรียกท่าน บ้างที่เขาจะเอาไปซุกไว้ในเสื้อ
“แน่นอนก็เลย” เมอร์ตันเน้นเสียงตอบ คลุมก็ไ้” พลธวัชเรศกรอธิบาย
“คิดเอง” รู้สึกว่าเป็นความผิดอยู่ข้าง “ทั้งนั้น เอาเสื้อคลุมมาตรวจ ใจ!
ที่พลธวัชเรศกรของในเรอีนัน” ชาวพค ท่านจะยอมหรือไม่?” หมอลดาพาขออนุญาต
ยักขึ้น “คิดไม่ไ้” นกเลยว่ ท่านสุภาพ ต่อเมอร์ตัน เขาพุกยักหน้า หมอลดา
บุรุษนั้น จะร้อนใจในเรื่องเงินทอง จึงเล่า ก็ถึงเรียกคนใช้
เรื่อง สร้อยคอหยก ซึ่งถูกแย่งในการแสดง ทำ “ไม่เฉพาะแต่ผมนะครั้น ที่ออกไป
นองนให้ฟัง แต่เรื่องนั้นก็คิดเอง ทัง จากห้อง มีคเตอร์ฮาร์ตก็เลยออกไปด้วย”
จะดีให้เขาทักใจกลัวเล่น ไม่ไ้” นกเลย พลธวัชเรศกรหัวเราะ “ถูกแล้ว ผม

แสงระพี

เมษ

ออกไปเอายันต์ —”
เข้ามา

“ไปหยิบเสื้อคลุม ของสุภาพบุรุษขึ้นมา
“หมอสั่ง” ระวังนะ! อย่าให้อะไรร่วงหล่น
ออกจากกระเป๋าคือ” คนใช้รับคำ ออกไป
นำเสื้อมาสั่งให้

“นี่เสื้อของท่านใช้ไหม?” หมอถาม

“ใช่” เมอร์ตันตอบ

หมอเอาเสื้อลงไปในกระเป๋ามีซักรั้ว
ทันทีทันใด มีกลิ่นเอาใจผู้รัก ชนมากกว่า
๒๐ เม็ด

“มึง — อ้ายผู้ร้าย ว่า คน — อ้าย —”

พอลดระโกนเสียงกังก้อง ขยับกายเข้ามาใกล้
เมอร์ตัน เงมมอจนคล้ายกับจะค่อย หมอ
จึงมองหน้าเมอร์ตัน มีแวคล้ายกับจะลง
ความเห็น พวกสัตว์รักคน พวกคน เสียงแซ่
ไปหมด

“คราวนี้ ท่านจะแก้ตัวอย่างไรต่อไป”

หมอพูดเสียงซิกแน่นจนกว่าก่อน

“มี!” เขานั่นเสียง “แต่ผมเข้าใจ
แล้ว — เข้าใจตลอด” เขาพูดเรื่อย

“ผมเข้าใจ ในกลอุบายที่ เกิดขึ้น
สำหรับคน อย่างแจ่มแจ้ง — ฉลาด — ผู้ร้ายที่
ก็คอยขานฉลาดมาก เลือกเอาคนเป็นตน

สำคัญ — แต่ — ยังมีพลาทอยู่ข้อหนึ่ง” เขา

หยุดหัวเราะเป็นที่เย้ย และจ้องหน้าพอล

ซาร์คเกอร์ คงคาดเดาได้ด้วยความเกียติแก่น

“มีคเตอร์ซาร์คเกอร์ ท่านเป็นคนมีประสาท

มันคง — รบมคอบมาก เข้าใจเลอกเอาคนนั้น”

“เองพวกเรงอะไรกันหา?” ซาร์คเกอร์

ส่งเสียงทวาด

“เรื่อง ที่ ตัว ท่าน เอง รู้ ก็” เขาตอบ

สวนคว้น หันไปมองกุซาราสาวน้อยรูปงาม

“ท่านต้องการจะกล่าวถึงรายของท่าน —”

“ไม่จริง! — โกหก! —” ซาร์คเกอร์

ร้องลั่น พลาดสายหมอกอยู่ว่า

“อย่าคุณเฉียว มีเหตุผลพอที่เคียว ที่จะ

พิสน์ ท่านเข้าใจมาก เข้าใจก็ให้ มีพิช

ข้ายๆ ทำให้ห้องมืด แล้วลงมือเอง ส่วนคน

สำหรับขยายความผลอย่างร้ายแรงให้ ท่าน

เลือกเหมาะ กับการมาก แต่ — ยังมีข้อ

บกพร่องอยู่อย่างหนึ่ง”

“เองพยายามจะให้ร้าย หัวำซ้ำซ้ำเมีย

ของข้าเองยังงั้นหรือ? หา! เหตุผลอย่างไร?

“ไม่มีเลยที่จะกล่าวหาท่านโดยไม่มีมูล”

เมอร์ตันพูดเรื่อย ๆ “เท่าที่ชเนนนั้นเป็นการ

พ. ศ. ๒๔๘๒

บุรุษผู้ซ่อนมือ

ทางหมอ “คุณหมอ! มีคิซซาร์เกอร์ตาย
เพราะเหตุใด?”

“หัวใจหยุด เพราะถูกบีบคอ”

“โดยมือไหน?”

หมอมองหน้า แล้วก็นั่งลงตรวจที่คอศพ
อีกครังหนึ่ง

“มือขวา”

“ท่านปฏิบัติงานได้ นั่นเป็นความจริง!”

“ไม่คงสงสัย ผมสาธิตได้ ที่เดียว”

หมอรับรอง

เมอร์คินยอมอย่างมีชัย เป็นครั้งแรก บิลลี
เมอร์คิน ค่อย ๆ ซักแซนขวาออกจาก กระเษียร
ทางแดง ขนออกไปตรงหน้า

“ข้อผิดพลาด ข้อหนึ่ง” เขากล่าว
อย่างซัดคำพร้อมกับหัวเราะ มือขวาของเขา
มีเพียง สองนิ้ว เท่านั้น เจ็บ! ทุกคน
ดูเหมือนแทบจะกลืนลมหายใจเอาไว้ เป็น
ครั้งแรก หมอกล่าวพรากไปข้างหน้า

“เร็ว! ยุคไว้ก่อน!”

เข้าไปนึกเถียว — พอลซาร์เกอร์ ตักสิน

ตัวเอง ขวดยาพิษร่วงจากมือกระต่ายแพก

กระจ่าย ร่างอันอ่อนใหญ่ของแก ก็เซลงล้ม

ช่วยลงถึงเก้าอี้ควั่นหนึ่ง ชีวิตคือนชีวิตร้าย

ของเขากำลังเกิด ทางไป ทางเดียว กันกับ สติ

ที่เขาประหาร ด้วยความเจตนาเพื่อสมมติ

ของหล่อน

ราวชั่วโมงหนึ่งต่อมา บิลลีเมอร์คิน

เคี้ยวเอื้อง ๆ ไปตามถนนอันเงียบสงัด ตรงไป

ยังที่พัก คำร้องได้เข้าไปจัดการ และกลับ

ไปแล้ว พร้อมกับवलุ่มมือสาวของซาร์เกอร์

อีกหลายคน เขาสูบบุหรี่พลางมือก็เคลือบซุก

กระชับแน่นกับกระเษียร กระเษียรเกลี้ยงปราศจาก

เงินสักเพนนีเดียว แต่ก็ยังเป็น ๆ ที่รู้สึก

ช่วยให้หลุดออกจาก คอ ออานอันร้ายกาจ”

เขาเอ่ยเบา ๆ แก่ตัวเอง ส่วนเท้าก็ก้าวเคียว

เรื่อยไปจนกระทั่ง —

เรื่องรักสบัน

ช. ไปร่งเปรมีใจ แต่ง

เหตุที่ทำให้ นายสยัคำรวเอก ชมภ รัก นั้นมีนามว่า รุ่ง เพื่อนบ้านรูปงามของชมภ
ราชกิจทำให้ผู้คนเป็นชายโสดเกลียดชังกัน นั้นเอง

ชายข้างเขา ๓๕ ปีแล้ว ก็ยังไม่มีการงานนั้น สวรรค์กัน—สัญญาไว้ต่อกันว่าจะ
เป็นความลับที่เขาอยู่กับกัน แต่ยกขาพาเขาไม่
มี เพราะน้ำออกของขาพาเขาแก่ จำเพาะ
ขาพาเขา เป็น คน ชะนิค ปาก สว่าง อยู่สักหน่อย
ความลับของพงษ์วนของ ส. ค. อ. ชมภ รัก
ราชกิจ จึงถูกนำมา 'แด่โพ' ในหน้าหนังสือ
ไทยเขมมละขันธ์

สหายของขาพาเขาไม่ใช้คนชั่วว วิชา
วทรวิกรมานาคหาสมาคม ข้อสำคัญคือเขา
เป็นมนุษย์คนหนึ่งในจำนวน ๑๖ ร้อยล้านเศษ
เช่นนั้นจึงเคยมีความรัก—รักสตรเช่นเคยกับ
เพื่อนร่วมเพศร่วมวัยเหมือนกัน แต่ความรัก
ของเขาเป็นสิ่งที่เขาเคย ไม่ใช้กำลังหรือ
จะมี เขาเคยมาแล้วเมื่อ ๑๘ ปีก่อน ซึ่ง
เหมือนจะเป็นความรักกันเกิดขึ้นสักหน่อยเสีย
ด้วยซ้ำ เพราะเขาเริ่มรักสตรคนแรกและคน
สุดท้าย ของเขา ตั้งแต่ อายุ ยังไม่ ครบ ๑๖ ปี
บริบูรณ์ก็ หญิงสาวซึ่งรักเขาและถูกเขารัก

เมื่อ ๑๘—๑๘ ปีก่อน ชมภ อาศัยอยู่กับ
ข้าซึ่งเป็นหญิงหม้าย เพราะตนเป็นกำพร้าทั้ง
บิดามารดา เว้น หนังสือ อยู่ชั้น ประถม ๒
ครั้งโน้น เป็นเพราะความรักคอยเค้นเขาอยู่
เสมอ พอสนับสอยไล่ไล่ ก็ลาออกมาประกอบ
อาชีพเป็นเสมียนอยู่ในที่ทำการแห่งหนึ่ง ไก
รับเงินเดือน ๆ ละ ๒๕ บาท เขาได้ ไปทำ
ความตกลงขอเลิกสวาทกับว่า เมื่อเขาทำงาน
ครบ ๒ ปีแล้ว เขาหล่อนกับเขาที่จะเป็นสาม
ภรรยาด้วยกัน เขาหล่อนกับรัก สันแวงชมภ
เก็บเงินไป ๑๐๐ บาทเศษ จึงนำไปซื้อทองคำ
หนัก ๒ บาท กางเกงแพร สีขาว เหลือง
ทองอ่อน และตัวรวม ๔ กางเกง สีสดใน
แพรดอก ๓ สีกับเสื้อในผ้าขนครึ่งไหลมา

พ. ศ. ๒๔๗๒

เรื่องรักสิน

บรรจุนกยูงไว้ ในหีบเหล็ก ทั้งใจรักเขา
ไว้ใช้เมื่อสมรสกับสาวรักแล้ว ๆ ก็เริ่มเก็บเงิน
ในบิณฑาสหรัยเป็นค่าสินสอดทองหมั้น ฯลฯ
แต่พอกลางปี รุ่งก็หายไปจากบ้านนิคมารคา
โดยไม่มีการทราบบ้างเลย เจ้าหล่อนไป
ไหน ? ไปกับใคร ? นอกจากความซำซี้
เจ้าหล่อนรักไปเสียแล้ว โดยมีได้พาสามีมา
สมัครสมาน ท่านผู้ให้กำเนิดตามธรรมเนียม
เสียด้วย

บท ๑-๒-๓ ลงไป สมภักย์ยังคง
ตัวเป็นโสโครเจ้าหล่อน โดยคิดว่า ยางที่
เจ้าหล่อนจะไปอยู่กับญาติและกระจะกลับ—จึง
รอนคนบิณฑาสหรัย ๔ ชายหนุ่มเกิดจากเขารับ
ราชการทหารเสีย ๒ ปีเต็ม เมื่อปลดกองหนุน
แล้ว รุ่งก็ยังไม่ว่างมาหา เขาจึงได้ลองทำ
ใจเสียเสียว่า เจ้าหล่อนคงไปกับชายคนรัก
อย่างไม่มีวัน กลับตามข่าวเล่าลือเสีย แน่แล้ว
เจ้านั้น เสือกางเกงที่เขาเคยมีไว้ กันยวน
แต่ละก้นก็เสียเปล่า จึงไขกุญแจหีบออกมาก
เพื่อจะใช้ แต่ชีวิตของทหาร ๒ ปีทำให้ร่าง
กายของเขาสูงใหญ่ล่ำสัน ขึ้นกว่าเก่าจนสวม
เสื้อผาเหล่านนั้นไม่ไคเสียแล้ว ชายหนุ่มทอด

สายตากูลงที่เขาสะสมไว้โดยไร้ประโยชน์อย่าง
ละห้อย แล้วก็พบบรรจุนกยูงไว้ในหีบตามเดิม
ลั่นกุญแจ เทวียงลูกกุญแจออกไปนอกหน้าต่าง
คล้ายกับเป็นสิ่งที่ไม่พึงปรารถนา

ทั้งแก่นนั้นมา ชีวิตของเขาเป็นศัตรูกับ
ความรักอย่างไม่มีโอกาสจะไกลเกลียดกันอีก
ไถเลย ชายหนุ่มคงไปสมัครเป็นตำรวจพระ
นครบาล พลชีวิตและเวลาทุก ๆ วินาที เพื่อ
ราชกิจ ของ พระผู้เป็นเจ้าอย่างเต็มอก เต็มใจ
ความขยันขันแข็งตั้งใจจริง ก็นำความดีความ
ชอบมาสู่เขาเป็นลำดับ จนได้เลื่อนยศเป็นนาย
สิบตำรวจเอก

๕-๑๐-๑๕ ปี ลงความวันที่ รุ่ง จาก
เขาไป สมภักย์คงเป็นชายโสโครอยู่ตามเดิม—
ชายโสโครขี้เมา ๓๔ ปีเศษ — ชายโสโครที่
เกลียดและกลัวสัตว์ทุกคนที่ขี้เมาและระแวก
ใหม่ในโลก มีโยใครจะตกใจเห็นว่ากลัวเขา
ว่าเป็นคนไร้ธรรมะ ที่น่ารำคาญไม่ตกทั้งแต่ละเพาะ
นั้นนั้น ยังขยันประกาศอย่างไม่ไว้วางใจคนใคร
ว่า สัตว์คือศัตรูร้าย อลัทธิ กลียกถอก
และ ฯลฯ จนระคายหู เพราะรุ่ง นารีใจ
ทรมานผู้เดียว

ข. ไปรุ่งเปรมใจ

เมษ

วันหนึ่ง—วันซึ่งเกิดชกคักย อันน่าหวาด ขำของฉัน”

เสียวและชวนสลดทิวไร่วางส่วนกว้างทั้ง ชมภู
ไกรยคำสั้งให้ ไปรักษาการณ ขรเวณทเกิดเหตุ
เขานมอองพระเพลิงซึ่งกำลังไฟโรธ เผาผลาญ
บ้านเรือนและทรพย์ สมบัติของมนุย ๗ เคะระที่
วัยอยู่อย่างน่าสังเวช สักครู่หนึ่งชมภูแลเห็น
หนุ่มน้อยอายุราว ๑๕—๑๖ ปี พวยชายอายุ
กลางคน ซึ่ง ดูเหมือน จะเย็นบิคาซึ่ง กำลังป่วย
ออกมาจากห้องแถวไฟ กำลังลุกลอม อยู่โดย
รอบ เกิดคนนั้นไม่เครื่องหุ้มทอกายอย่างอื่น
อีก นอกจากผ้าผืนสีขาวผืนเดียว ชมภูเภา
พระเคระห์ของชีกาและบุตรคนโต ทพย์
สมบัติของเขา จะมีอะไรย่างกตาม พินาศอยู่
ในเพลิง สิ้นแล้ว เหลืออยู่ก็แต่ ทักท คว้า
หัวใจของเขาเต็มคนไปด้วยความสังสารจึงถวัก
มือเรียกเกิดคนนั้นให้พาบิดาเข้ามาใกล้เขา

“สมหมกตัวแล้วขอรบ” ชายผู้นั้นบอก
เสียงกระเส่า “เสื่อผืนกัทยะพินาศไม่มีค”
ชมภูกถองหีบเหล็ก สีเสื่อผืน ๗ ขนมา
ไ้ จึงบอกว่า

“นั่งรอฉันอยู่ที่นั่นประเดี๋ยวเกิด พอไฟสงบ
หมกหน้าแล้ว ฉันจะพาไปเปลี่ยนเสื่อผืนขาน

๑ ๑ ๑

“ขอโทษเถอะ คุณอยู่กับบุตรชาย ๒ คน
ด้วยกันเท่านั้น ?” ชมภูถาม เมื่อพาชาย
ผู้นั้นกับบุตรมาขาน

“ขอรบ ภรรยาผมตามซู่ ไปเสียตั้งแต่
เจ้าสมบุญพึ่งไ้ ๓ ขวบกว่า ๆ จนคนผมก็
ไม่ไ้พ้อหนามันเลย ถ้าผมรู้ ว่ามันจริงจะมีใจ
ลามกเช่นนี้แล้ว ผมจะไม่ขอ——”

“ภรรยาของคุณชื้ออะไร ?” ชมภู
ถาม

“รูกะบิ รูกะบิสาวพ้อเย็นและแม่ขาน
ขานอยู่ทถนนรองเมือง——”

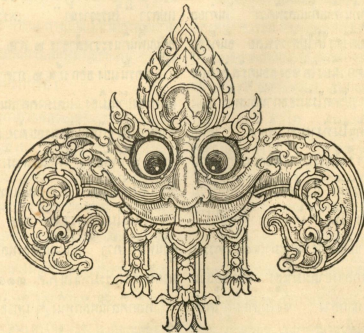
ชมภูกลัง จิกๆ ไรลย ชายผู้นั้นจะบอก
อะไรอีกข้างเขาหาไ้ยินไม่ ภายหลังสักครู่
หนึ่งจึงไ้สติ แสร้งเปลี่ยนเรื่องสนทนาเสีย ใน
ที่สุดเขา ไ้มอຍ กางเกงแพร ทั้ง ๔ กางเกง
เสื่อขานในทั้งแพรและผ้า ให้แก่ชาย ทพว่า
ผลาญความสุขของเขาและบุตรชายไปสิ้น เขา
ให้หมดทหิ โดยผู้รับส่วนกุศลทานมัยก็ทา
ทวายไม่ว่า เหตุใดนายสืบตำรวจเอก ผู้มี
พระคุณ จึงมีบุญคุณเกินฐานถึงเพียงนี้

พ. ศ. ๒๔๗๒

เรื่องรักสบัน

เมื่อบิดาและบุตรต่างกลับไปแล้ว สมภุควิ แตรูป”
 ใจลอยไปก็เที่ยงนอน หิยรูปดำรูปหนึ่งขึ้น ชาติคำ เขาก็จุไม่ ชักไฟเผารูปนั้นเสีย
 มาจากใต้หมอน รูปนั้นคือภาพของ รุ่ง สาว จนเหลือแต่เถาวัลย์อ่อนไปทั่วห้อง — เจ้าแห่ง
 นัยรูปงาม ผู้ซึ่งเขาเคยหลงรักเจ้าหล่อนเมื่อ ความรักของชายหนุ่มผู้อาภัพความรัก ถูกลม
 ๑๕ ปีก่อน พัดกระจัดกระจายรวมกันเป็นรูป อะไรไม่ได้ออก
 “ผู้คนแรกและลูกชายของแก กลับเป็น แล้ว นอกจากเป็นอุลให้เขาเหยียบย่ำ ความ
 ผู้ใด ใช้เสื่อผืนทอนเตรียมไว้ ใส่เอง เมื่อใดเข็น รักซึ่งหลงละเมอคอยมาเกือบ ๒๐ ปีจากสบัน
 ผู้ของหล่อนแล้ว แทนเจ้าของ แม่คนสวย ลงในกษณะเอง

ถ้าอยากรู้ ถึงความประพฤติกของสตรี จงลองชมหล่อนก่อนสหายของหล่อน

ร. บุณยะประภาศ

นครร้าง ๑๕๐๐ ปี

รูปสลักศิระมนุษย์ยุคพบในดินพบได้

ดร. ธอมัส แแกนน์ หัวหน้าตรวจของโบราณแห่งพิพิธภัณฑ์อังกฤษ
ผู้ซึ่งไปทำการค้นในอเมริกากลาง เขียนลงใน The Over-Seas Daily Mail

ส. มีมูทา แปล

คณะตรวจค้น ของโบราณ แห่ง พิพิธภัณฑ์
อังกฤษ, ซึ่งกลบจากอเมริกากลางเมื่อเร็ว ๆ นี้
ได้ประสบเหตุที่น่าตื่นตาและพิศวง ในตำบล
หนึ่งซึ่งไม่เคยมีใครได้ไปสำรวจเลย อันตั้งอยู่
ทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ ของซอนคูร์ส อังกฤษ
ขกกลายนี้ ชาวป่าดึกดำบรรพ์คนคนหนึ่ง ขณะ
กำลังคนหาคนไม้ทำงาน ๆ เพื่อตัด ไม้
นครร้าง นี้ เขา จึงได้ มาแจ้ง ต่อคณะ ชาวเจ้า
นายฮัยเอกกรันนิง นายโคลฟมอริ และรวม
ทั้งชาวพวกด้วย เพื่อให้จัดการตรวจต่อไป

ปรากฏว่าเขื่อนนครร้างประมาณ ๑๕ ศตวรรษ
นี้แล้วอยู่ในใจกลางป่าละเมาะสูง อันมีอยู่ส่วน
มากในอเมริกากลาง ซึ่งไม่เคยมีผู้ใดได้
ไปเที่ยว หรือรู้จักเลย นอกจาก พวกพราน
ชาวอินเดียนแดง ซึ่งได้ผ่านไปผ่านมาโดยมิได้
เอาใจใส่และไม่ได้อะไรว่าเป็นนครร้าง สร้างโดย
สมัยบรรพบุรุษของตน อันเก่าแก่ โบราณไม่น้อย

กว่า ๕๐ ชั่วอายุคน

เราได้ตั้งชื่อคนนั้นว่า “มูทา” หรือ
แปลว่า “ในรวงน้ำ” เพราะว่ามันตั้ง
อยู่บนพื้นดินรวงน้ำธาร ๒ สาย

นครนี้แบ่ง ออก เป็น ๒ ภาค — ภาค การ
ปกครองบ้านเมือง และภาคศาสนา ทางภาค
ศาสนา มีทวยหาญใหญ่ ล้อมรอบ ด้วย กำแพง
หิน ๖ เหลี่ยม ตอนกลางมีโบสถ์งาม ๆ
มากแห่งด้วยกัน ภายในนั้นเราพบหลักศิลา
จารึกใหญ่ไม่น้อยกว่า ๒๐ หลัก ซึ่งเราอ่าน
ดูแล้วจารึกไว้ว่า เป็นฝีมือของพลเมืองโบราณ
พวกนี้สร้างประมาณ ใน ค.ศ. ๓๑๔—๔๗๑
หลักศิลาหลักหนึ่ง (มีตัวอักษร (อย่าง
เดียวกับอักษรของชาวไอบีเรีย) ประมาณ
๑๐๐ ตัว ทั้งนี้ไม่ต้องสงสัยเลย เมื่อแปล
ออกแล้วคงแสดงตำนานและประวัติ ของชาติใน
สมัยนั้น ๆ อย่างแน่นอน แต่โชคเราไม่สู้ดี

พ. ศ. ๒๔๗๒

นครร้าง ๑๕๐๐ ปี

แม้ว่าเราอ่านวันจารึกคือเลขชยอกวนเกือบ ๕๐
เราก็อ่านตามจารึกอ่านถ้อยคำที่เกี่ยวกับตำนาน
และประวัติศาสตร์อันนานกึ่งนี้

ทางภาคยานเมือง สร้างเป็นเนิน ขึ้นไป เป็น
ชั้น ๆ สูงประมาณ ๒๕๐ ฟุต มีกำแพงล้อม
รอบ กำแพงนี้ สร้างด้วยแท่งหิน ขนาดใหญ่
แท่งหิน เหล่านี้ ได้ แยก มา โดย ความ อุตสาหะ
อย่างขยันจากแนวเขา ซึ่ง โอบ สองฝั่ง แม่น้ำ
ปูลิเกะ

เนินที่ สร้าง ขึ้น ทั้งหมื่นนี้ แบ่งเป็น ๒ ตอน
ระหว่างเนิน ซึ่งตอนกลางเป็นแม่น้ำสระพานข้าม
สระพานนั้นเป็นการแสดงฝีมืออย่างน่าชมที่สัก
ในแผ่นดินทวีปอเมริกา

สระพานทำด้วยศิลา ๒ ชั้น สูง ๑๕ ฟุต
ประกบ กันสนิท เพื่อ ขังน้ำ กระแสน้ำอย่างแรง
ซึ่งจะไหลท่วมในฤดูฝน เขื่อนนี้คงถูกใช้ กัน
กระแสน้ำจนถึง ๑๕ ศตวรรษ เมื่อตอน
ซึ่งชนชาติใหญ่พุ่งเข้าหาก็คงแตกทำลายไปเอง
เห็นได้ว่าเขื่อนนี้มีคนคงแข็งแรงคงเคยยก
เมื่อแรกสร้าง การสร้างสระพานนี้เมื่อชกเจน
ว่าพวกคนงานไม่มี เครื่องมืออะไรเลย นอกจาก
ก้อนหินเท่านั้น

สิ่งสำคัญที่สุด ที่ใด คนพบ ครั้นนี้ คือ อุมงค์
ข้างใต้เนินเหล่านี้แต่เดิมคงเป็นที่พักอย่างเร็ว ๆ

ลึกลงไปประมาณ ๖ ฟุต ในอุมงค์เดิมไป
ด้วยแล้ว และเครื่องดินเผาแตกหัก ตลอดจน
เครื่องมือที่ทำด้วยหินก็มากมาย

ส่วนของเครื่องดินเผาเหล่านี้ ซึ่งแตกแยก
กันอยู่มีสัต่าง ๆ กัน แดง เขียวไปไม่ เหลือง
ดำ และขาว สลักเป็นรูปหน้าคน และตัวอักษร
โบราณ เราหวังกันอยู่ว่าพวกนี้จะไปไหน
เขาคิดารูปแปลก ๆ สร้างขึ้นอย่างสมัย ทางฝีมือ
จากอุมงค์ข้าง

เราได้อีกตามเนินหลายแห่ง ซึ่ง หนัก
แห่งหนึ่ง ชาวอินเดียน คนงานของเราได้ ชัก พย
รูปสลักขนาดใหญ่เท่าศีรษะคนจริงรูป ๑ เป็น
รูปคนชรา หน้าตาคร่ำ ขมุกขมูย ปากแฉะ
ริมฝีปากหนา คาโตะ แทนที่คนงานนั้นจะ
มอบรูปสลักให้เรา เขากลับเอาไปขานเสียง
โดยตั้งใจจะโหมเอาไปเป็นของตน และใน
คืนวันนั้นก็ยังเกิดแผ่นดินไหวอย่างมหัศจรรย์!

เขื่อนรุ่งขึ้น พวกคนงานชาวอินเดียน
ทั้งหลายก็พากันมาขอ อยู่พักที่ทำงานของเรา
ขณะที่เมื่อเรากำลังกินกาแฟกันอยู่ หัวหน้าคน
งานชาวอินเดียน หัวหน้าคนเล็ก ผู้ซึ่งเป็น
คนซุกพวยรูปสลักประหลาดนั้น ได้หยิบเอารูปนั้น
มาวางบนโต๊ะ กล่าวว่าเราไม่ทำงานกับพวกเรา
ต่อไป พลังก็ขอจะให้เรารับค่าจ้างทันที

ส. มีมุกตา

ไม่ใช

ถ้าพวกคนงานเหล่านั้นไม่ทำงานกันจริงจัง
พวกเราจะตกอยู่ในฐานะที่ลำบากไม่น้อย พวก
เราจะถูกทิ้ง อยู่ใน กลาง บ่าละเมา โดยไม่มีคน
คอยแยกชนสัมพันธ์ของเรา ข้าพเจ้าจึง
พยายามเกลี้ยกล่อมให้ทำงานต่อไป แต่
ปราศจากผล ในที่สุดข้าพเจ้าจึงประกาศว่า
เมื่อผู้ใดจะไม่ทำงานต่อไปได้ แต่ข้าพเจ้าจะ
ไม่ชำระค่าจ้างให้เลย คำพูดนี้ชักกัศถาธิ ทำ
ให้พวกเหล่านั้นหยุดชะงัก และรักแรงประจักษ์
กัน คงได้ผลว่ายังระยอมาทำงานต่อไปอีกก่อน
ต่อมา ข้าพเจ้าได้พบ เหตุสำคัญ ที่ทำให้
พวกนี้คิดหยอกงานกันกล่าว เจ้าหัวหน้า คือ
คนที่ขุดพบรูปลอกได้แล้วให้พวกของมีนพวงควย
ร่วง และสำเนียง ฮัน สันเทาในวันรุ่งขึ้นจากวันที่
เกิดแผ่นดินไหวว่า ในคืนวันที่เจ้าหัวหน้าได้
เก็บรูปลอกไว้นั้น รูปลอกมีหีกระวยได้เกิด

มีชีวิตขึ้น และพวกขี้เจ้าตัวว่าดังนี้ :-
“พวกเจ้าทำความผิดอย่างใหญ่หลวง ใน
การที่มาขุดหลุมฝังศพบรรพบุรุษของเรา ฟรุ้งน
เจ้าต้องทำงาน และอย่าร่วมมือทำอกเลย ถ้า
เจ้าขี้ขลาด เจ้าจะต้องตายในบั้นนี้ พระผู้เป็นเจ้า
ในสมัยโบราณไม่มีอำนาจพอ ที่จะทำภัยฝังผู้
ดิ้อพระเจ้าของเขาเอง แต่พระผู้เป็นเจ้าองค์นั้น
ซึ่งแต่ครั้ง ขุนยาทนาย ของพวกเจ้าได้นับถือนมา
อย่างคณแล้ว ยังมีอำนาจเหนือพวกเจ้าอยู่!”
นั่นเป็นคำเล่าของเจ้าหัวหน้า จะมีข้อเท็จ
จริงเพียงใดนั้น ข้าพเจ้าไม่รับรู้เลย!
การที่ได้นคนพบนครร้าง เป็นการ กระทำ
ที่น่าสนใจไม่น้อย ภายในระยะ ๒-๓ ปี นคร
รมา เป็น นครร้างที่หนักแห่งเดียวในอาณาจักร
องกฤษ และเจ้าหนาทแห่งพม่าอาณาจักรองกฤษ
จะได้จัดการค้นคว้าออกต่อไปในยหน้า

ผู้ใดพึ่งแต่เรื่องของตนเอง ย่อมมีความรู้แคบ

จ. บุณยะประภักษ์

โอละพ่อ

(บรรยายจากเค้าเรื่องที่เกิดแก่ผู้เขียนมาแล้ว)

สารทูล

อยู่ๆ ข้าพเจ้าก็ได้รับจดหมายฉบับหนึ่ง เห็นว่าผู้เขียนเพื่อนกับฉัน นึกว่าส่งสารคนแก่
กิ่ง— คุณจะรีบอะไร ช่วยเขียนจดหมายส่งไปถึงมันสัก
บ้านเก่าหลาน จังหวัดพรมบุรี
วันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๗๑
คำนี้ คุณประจักษ์ ท่านอธิ
ในฐานะที่คุณเป็นเพื่อนรักกับเจ้าอาญะบุตร
ชายผม คุณคงทราบว่าเด็กคนนั้นใจแตก เพราะมันรู้ว่าผมเคยเป็นทีก และถ้าผมช่วย
มันผมไปอยู่บ้านพระสุนทรธำมาศของมันเป็นทีก เด็กคนนั้นเห็นหัวผมมาก คุณก็การไปแล้ว
อันที่จริงหลายเดือนมาแล้ว แม่ผมเห็นทุกๆ อย่างไรผมขอทราบ ในที่สุดหวังว่าคุณจะช่วย
เป็นรองลงกันจนไม่เหลือ ก็มันก็ไม่ลงคือ ผม ทำอะไรสักอย่างหนึ่ง
เขียนจดหมายถึงมันหลายฉบับแล้ว มันทำห ขอสั่งความน้อย
ทวนลมเสีย แม่ วันที่เขียนจดหมายฉบับนี้ นายฮั่น โอซารัส
ผมก็ยังได้ ให้เจ้าอาญะบุตรของชายมันโทรเลขไป อัน ฮั่น เล็กน้อย ที่นายฮั่น ขอ ร้อง มาน
อีกฉบับหนึ่ง เชื่อว่าบ้านมันคงได้ รวยแล้ว ข้าพเจ้า ยินดี และเต็มใจ จะ ช่วยเหลือ อย่างยิ่ง
แต่เพื่อเป็นการกลี้ยของมันแน่นอนยิ่งขึ้น ผม จึงเขียนไปรษณียบัตรตอบไปในวันนี้เองว่า จะ

สารทล
๒

เมษ

ส่งจดหมายถึงนายอำมวในวันพรุ่งนี้จ้ะโก๋ ขอ
ให้น้องใจเด็ก จกหมายของข้าพเจ้าเขียนไป
กัน—

จังหวัดพระมยุรี

วันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๗๑

อำมว เพื่อนรัก

ได้ทราบว่าตั้งแต่แยกจากบ้านมาแล้ว คุณ
พ่อและคุณแม่ก็คิดถึงแกมาก เวลาคุณพ่อ
แก่เจ๊หนักก็เขียนโรคที่ท้ออย่างแรง แพทย์ไม่
รับรอง กันเห็นว่าเวลาเขาคายเขาเซมเซมนั้น
แก่ควรรีบกลบยานเพื่อพยายาลทำนุมีพระคุณ
แก่กระกลบวันโคโปรคโตรเลขให้กัน รู้ล่วงหน้า
จะไปคอยรับทักฐาน

ขอฝากความกิดถึงมาด้วย

ประณิต

๑๕ วันล่วงหน้า เจ๊บย! เจ๊บย! ไม่น่า

คราวอะไรจากอำมวเลย พ่อข้าพเจ้าก็ขอ
จะลืมเรื่องไปแล้ว ก็ได้รับจดหมายจากอำมว
ยกหนึ่งกึ่งหนึ่ง—

จังหวัดอินทรีบุรี

วันที่ ๑๕ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๗๑

ประณิต ทวี

กันขอส่ง เรื่อง อ่านเล่น ทักกัน เขียนขึ้น จาก
ความจริงส่งมาถนัดแก่เรื่องหนึ่ง ขอให้ทรว
สำนวนโวหาร แล้วส่งไปให้คุณหมอนที่โรงพิมพ์
ไทยเซมมก้วย จะขอบคุณมาก เดือนเมษายน
พ.ศ. ๒๔๗๒ กันจะกลบยาน หวังว่าเพื่อนและ
ครอบครัวทักทอลกกัน—เป็นสุขทั่วกัน

กิดถึงเสมอ

อำมว

ต่อไปนี้เป็นเรื่องอ่านเล่น ของอำมว เขียน
ส่งมา

โธละเพื่อ

เช้าวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๗๑

เวลา ๘ น. เศษ ข้าพเจ้านายอำมวได้รับ
โทรเลขจาก นายอำมว น้องชาย ข้าพเจ้า ละบีย
หนึ่งกึ่งหนึ่ง—

นายอำมว บ้านพระสุนทรบุรี จังหวัดอินทรีบุรี
คุณพ่อถึงแก่กรรมด้วยโรคบิด อย่างแรง
เมื่อคนวันที่ ๒๑ กลบยานเร็ว

อำมว

รุ่งขึ้นวันที่ ๒๓ ข้าพเจ้าได้รับจดหมายจาก
ใครก็ไม่ทราบละบียหนึ่งกึ่งหนึ่ง—

เพื่อนรักเคยเคยเพียรเรียนหนังสือ
 ควบแหลหรือเหลวไหลไม่อยู่สุข
 ทั้งบิดามารดามาทนทุกข์
 รักสนุกทุกขสนั่นเย็นยิ่ง
 เทียบเร่ร่อนเกรทำเนโก
 คนโตโตควรรู้ควรอยู่ไหน
 บ้านของเราเนาสุขปราศทุกข์
 อยู่ที่ไหนไหนจะเหมือนเรือนเราเคย ๆ
 ต่อมาเมื่อ วันที่ ๒๐ มีนาคม ข้าพเจ้า
 ทราวย่าอาณวยกลับบ้านแล้ว กลับเพราะจกหมาย

ของข้าพเจ้า คือเขาได้อ่านกลอนวรรคสุดท้าย
 — “อยู่ที่ไหน ไหนจะเหมือน เรือนเราเคย ๆ”
 ทำให้คิดถึงสุภาษิตอังกฤษที่ว่า “There is no
 place like home” ก็ถึงบ้านชนมาเลยต้อง
 กลับ ส่วนโทรเลขของอำนาจ ได้ทราบภายหลัง
 ว่า นายอ่อนแอกำลังให้ โทรเลขว่าแก้ช่วยเป็น
 โรคหัดเช่นเคยวกยท่งแจมายังข้าพเจ้า แต่
 ภัยความสวี่ของเด็กหนุ่ม อยากให้พี่ชาย
 กลับเร็วขึ้น จึงกไปว่าพ่อทาย กระทำให้เด็ก
 เรืองโอดระพ้อขึ้นด้วยประการฉะนี้

ผู้ใดฟังมาก น่ายกกว่าผู้ใดฟังมาก

จ. บุณยะประภัสร์

ความรักของนักเขียน

โดย
“ทิดคู่ย์”

“แควนกิน ระหว่างที่มันเข้ามาในห้อง ส่วนตัวของแควน ก็ยังแปลกใจไม่รู้หาย แก่ผู้ยอขยมีทระบอกกันไว้ใหม่ ว่า รูปสตร ที่ตั้งอยู่บนขาหยั่งนั้นเป็นรูปใคร และด้วย เหตุไรแกจึงพูดว่าในเวลาต่อไปแก ปฏิเสธเป็น เก๊ตขาดังการเขียนรูปสตรี”

ข้าพเจ้าพูดแล้ว ชิมือไปยังรูป ซึ่ง อยู่ตรง หน้า

แควนกิน แสซซัค สหาย ข้าพเจ้า เป็น นัก จิตรกรรมผู้ มีชื่อเสียงในเวลาอันรวดเร็ว เขา เคยเป็นเพื่อนนักเรียนเมื่อครั้งเรียนหนังสือ ด้วย กันที่อังกฤษ คงแต่เขาจากไปศึกษาวิชา เพิ่มเติมที่ปารีสแล้ว ข้าพเจ้าก็ คงคน ท้องเที่ยว โดยทางเรือจนได้เข้าทำงานในกองโลหกรรม แห่งหนึ่ง เป็น เวลา ๓๖ ปีเต็ม ๆ ซึ่งเราจาก กัน และได้มาพบ แสดงความรัก กันเคย ซึ่งไม่ต่างอะไรกับครั้งกระโน้นเลย

ข้าพเจ้าได้ รับการเชิดเชิญให้มารับ ประ ทานอาหารค่ำ ที่สำนังานของเขา และสิ่งที่

ทำให้ ข้าพเจ้าตะลึงหลงในความสวยงามก็คือ รูปสตรีสาว บนขาหยั่งนั้นเอง หล่อนมีผม สีทองสยายพลึงปลกไหล ไบหน้าเป็นรูปไข่ แก้มทั้งสองเรื่อเป็นสีดอกกกลาย นัยน์ตามี แววเสน่ห์ที่น่ารักเสียนกระไร อายุของหล่อน คงไม่เกิน ๓๘ ข้าพเจ้ามองภาพนั้นจนเพลิน และลุ่มหลง ในความงามซึ่งได้ประสมเป็น ครั้ง แรกในชีวิต ทุก ๆ ส่วนของหล่อนยิ่งยั่วความ กระตือรือร้นล้ำ ๆ ข้าพเจ้า อยากจะเข้าไปอัน วอนขอความรักที่หลายครั้ง โดยที่เข้าใจว่า นั่นคือตัวจริง !

ภาพเขียนด้วยสีน้ำมันนั้น เป็นภาพสตรี น้อยอยู่บนผิงลำธารย่อม ๆ ปล่อยเท้าอันขาว เรียวทั้งสองซึ่งปราศจาก ถุงและ รองเท้าลงใน น้ำอันใสกระจำจ ช้าง ๆ ตัวหล่อนมีหมวก และช่อชอกไม้วางอยู่

เมื่อเรารับประทานอาหารเสร็จ แล้วจึงมี กาแฟ ข้าพเจ้าพูดขึ้นที่เล่นทีจริง ขณะเมื่อ เกรเข้าไปที่รูปนั้น “แควนกิน ทิดคู่ย์ กัน

ทิดคุย

เมษา

ไม่เชื่อ นัยน์ตาเอง เลยว่านี่เป็นรูปสตรี ยาน
นอก”

เขาหันมาทางรูปนั้น โดยทิดวิชาแซมข้า
แล้วก้าวเดินตามข้าเข้ามา ใช้มือชี้ที่รูป
เขียนตามส่วนต่าง ๆ แล้วเดินกลับมาไปยัง
ที่เดิม ใบหน้าแสดงความทุกข์ โศก นัยน์ตา
ลอยซอกหล่น สิ่งหนึ่งเร้าใจและกระทำความ
ประหลาดใจให้ข้าพเจ้าอย่างฉับพลัน ข้าพเจ้า
จึงพูดว่า

“โอ! สหายรัก ขอโทษ ยางที่กัน
ไว้กลัวอะไรซึ่งไม่ควรกล่าวให้สหายได้ยิน
ข้างแล้ว กันไม่รู้อะไรจริง ๆ”

“ทามิได้เพี้ยนยาก” เขาตอบ “แ
คงไม่รังเกียจที่จะฟังเรื่อง ๆ หนึ่งซึ่งกันยังไม่
ได้บอกเสียให้ใครทราบเลย แม้ว่าเรื่องน
จะเป็นเวลานานมาแล้วก็ แต่แสดงแห่ง
ความปวดร้าว เจ็บใจ ยิ่งทาลยเลือนไปไม่”
เขาพูดกลางๆ หวุดหวิดใหม่ แล้วเอนศีรษะซึ่ง
มีผมสีเทาฟุ้งระยิบระยับ ราวกับว่า
ข้าพเจ้าออกสมรภูมิจากของควนดินเสียมิได้ แม้
ว่าเขาอายุตกในเรือน ๓๐ แล้วก็แก่แก่หน้า
และรูปร่างยังไม่ถึงความงามเลย

ความเขยิบโตเข้ามามีคราบจำครู่หนึ่ง เขา
จึงทบทวนเล่าเรื่องต่อไปนี้

“วาระนั้นเป็นปีที่ ๒ ซึ่งกันอยู่ในป่าวิ
กแกเขือ หรือว่ากันได้ อยู่ในมหานครซึ่งยาน
เมืองสวรรค์แล้วจะได้รับความสุขเปล่าเลย
กันได้รับความลำบาก และยากจนอย่างแสน
เข็ญ ไม่แตกต่างกับ ยมม กัญชะ ไร คนหนึ่ง
เพราะที่ยังไม่หมดจากนั้นมาไม่นานนัก กันก็
ล้มเจ็บลง นายมิเชล ครูที่รักของกันได้ชัก
ชวนให้ออกไปจากอากาศทางชนบท เพราะ
เหมาะแก่เวลาที่ท่านไปเยี่ยมสหายกันนั้น

“กันพักอยู่ที่ชนบทโดยมีบ้านเป็นพิเศษ
บ้านหนึ่งซึ่งไม่ห่างจากที่ครูของกันพักมากนัก
เครื่องมือที่ใช้สำหรับเขียนรูปแม้ว่ากันเอาติด
ตัวไปด้วย กันก็ไม่ตั้งใจจะเขียนนัก เพราะ
อยากจะทำอย่างอื่น ๆ โดยไม่ต้องเป็นกังวลกับ
สิ่งเหล่านั้น แต่ความกลัดกลุ้มใจ และเวลา
ว่างมีมากจนไม่รู้จะเอาเวลาไปทำอะไร กระทำ
ให้กันต้องจำกันอีก คือต้องถ่มความคึก
เคิม

มองที่ทุ่งนาเหล่านั้น เห็นกว้างใหญ่และ
วาววนน่าทัศนาเสียจนกระไร ยานที่พักทุก
แห่งมีส่วนทอดไม้ ๆ พรวน กันยังมึนสการ
ภาพเหล่านั้นติดตาอยู่จนเวลานั้น หอพักกัน
พักแม้ว่าค่อนข้างเล็กก็ แต่จัดไว้สะอาดเรียบ
ร้อยน่าอยู่ คั้นแรกกันนอนหลับราวกับหมี

พ. ศ. ๒๕๔๗๒

ความรักของนักเขียน

คำที่ ต้อง เติร ทาง มา โดย ความ เห็นที่เห็นชอบ
นั้นเอง

จำได้ ว่าเช้าวันหนึ่ง กันฉวยกระเช้าเครื่อง
เขียนไป ก็เริ่ดเรื่อยไปก็คิดว่าพวยภูมิภาพที่ ๆ ก็
ระลงมือเขียนที่เคียว เติรไปก็ รวบรวม
กว่า ๆ ถึงลำธารเล็ก ๆ แห่งหนึ่ง สังเกตเห็น
น้ำใสเย็น มีหมู่ไม้รายเรียงเป็นแถว ๆ กัน
ลือกเลือกออกอวดวารี คงสวมแต่เสื้อเชิ้ต
ล้างหน้าล้างตา แล้วก็นั่งลง รวบรวม นั้น อย่าง
ทยาย ๆ

ทุก ๆ สิ่งตกอยู่ในความเงยยงตัวและ วง
เวงอย่างขึง นอกจากนั้นไหลซู่ และ
ขาง คราว มีลมพัดต้อง ถึง แห่ง พฤษภาฯ ชาติ
แกว่งไกวไปมาเสียครึ่งหนึ่งแล้วก็ไม่มีอะไร
ออกที่จะทำลายความเงย ยัน ไถนนั้นเสีย
ร้องโดยความตกใจ ทำให้ กันต้องทิ้งภาระ
เหล่านั้นโดยพลันและอยู่ในอาการระลึกละย่น
ความจริงกันไม่คิดว่า จะมาได้ยินเสียง มนุษย์
ในที่เช่นนั้นเลย เสียงร้องครึ่งทั้งสองทำให้
กันก็ร้องวิ่งไปทันลำธาร ภาพที่อยู่ที่เพาะ
หน้ากันเป็นภาพสดทึบ! หล่อนมีผลลึกลับที่ยาย
ฟูอย่างในรูปนั้นแหละ กันยังไม่เห็นหน้า
หล่อนจนบัดนี้ แต่ได้ยินหล่อนร้องไห้คล้าย ๆ
กับตกใจและเกิดจากความเจ็บปวด มีอยู่

คล้ายๆ ที่ชื่อเท่านั้นชาวราม กันวิ่งเข้าไป
ยังหล่อนก็มองตามหล่อน ว่า เกิดเรื่อง อะไรขึ้น
หล่อนเงยหน้าขึ้นชาวชัฏมองกัน นัยน์ตา
มองไปด้วยอัสสัซล

“โอชื่อเท่าเค็ดกะ” หล่อนกล่าวเป็น
ภาษาฝรั่งเศส ครั้ง แรก แต่ แล้ว ก็ เปลี่ยน เป็น
ภาษาอังกฤษที่หลังซึ่งมีกระแสเสียง เปลี่ยนไป
ข้างเล็กน้อย “ก็ฉันนั่งพิน้ำเล่นแต่ตัวโดด
พลากตกจากหิน โอ! โอ! ก็ฉันรู้ สัก
เจ็บปวดเสียอะไร”

“กันเธอมีอะไรเจ็บที่รอยฟกช้ำนั้น รู้ สัก
มันปวดและเย็นซึบ แล้วกันจึงลงมาเช็ดหน้า
ออกจาก กระเช้า ค่อย ๆ พิน รอย บริเวณที่เจ็บ
โดยเกรงว่าจะเจ็บหนักขึ้น”

หล่อนมิได้ พกอะไรอีกจนคำเดียว แม้ว่า
เรานั่งมองหน้ากันอยู่ในระยะครึ่งหนึ่งต่อมา ก็
หล่อนมีแววตาอันน่ารักจริง ๆ เทียบสหายเสีย
กันช่วยหล่อนสวมถุงเท้า รองเท้า กันคิดว่า
หล่อนคงไม่รู้ ก็ยงสาอะไรใน ความรัก ยิ่งไป
กว่าอีก ๆ เลย กันค่อย ๆ เอาแขนสอด
เข้าไปอุ้มหล่อน ออกเดินไปยังที่ ๆ กันเขียนรูป
วางหล่อนให้นั่งลงบนกองเสื่อออกของกัน

หล่อนเอื้อมมือมาจับมือกันนั่งอยู่ขณะหนึ่ง
แล้วใช้ ริมฝีปากอันแดงเรื่อ สัมผัส ทำให้ กัน

ทิดคุย

ไม่ใช

รู้สึกเสียว่าช่ยมกล กันอาจเป็นชายที่
อาภัพก็เห็นได้ กันยังใหม่ต่อสตรีมากนัก
เพื่อนยาก กันรู้ สักว่าหน้ากันเวลานั้นแดง
โดยการฉีกแห่งโลหิต จิตใดเฝ้าแรงจน
กันคิดว่าหล่อนอาจ ไคยกันเฝ้าได้

“นั่นจะนำหล่อนไปส่งบ้านไคยอย่างไร?”
กันถามโดยกระแสดเสียงยังไม่หายสิ้น
“เมอซีเออร์ ท่านกรุณาคือคิดนั้น ทำ
บุญคุณต่อคิดนั้นมาก” หล่อนพูดเกือบเป็น
เสียงกระซิบ “คิดนั้นเป็นหนี้บุญคุณ คิดนั้นจะไป
บ้านเวลานี้ก็คงไม่ได้ เพราะไกล”

“งั้นหล่อนไปพักที่บ้านฉันก่อน ถ้าไม่
รังเกียจ”

หล่อนพยักหน้าหน่อย ๆ เป็นเชิงไม่
ปฏิเสธ กันจึงช่วยอุ้มหล่อนไปที่บ้าน

“คิดนั้นหิวค่ะ” หล่อนกล่าวเมื่อนั่งลงสัก
๓๐ นาทีแล้วแล้ว สายตาของหล่อนยังจ้อง
จ้องไปยังกระจากอาหารซึ่งเตรียมตั้งไว้นาน โต๊ะ
กันหาได้นักถูกหล่อน ความจริงหล่อนคง
หิวมากจริง ๆ

กันลงมือรับประทานอาหาร เข้ากับ หล่อน
โดยความซุกซน นั่นเอง เราต้องใช้ งาน อย่าง
จำกัดและคิมนมด้วยก็ด้วยกัน เพราะฉะนั้น
เราระคิมนมพร้อมกันไม่ได้เลย แต่วันต่อมา

เรามีด้วยเพิ่มคิมนมจึงรับประทานพร้อมกันได้
หล่อนบอกกันว่าหล่อนเป็นหลานของ ชาว
นาผู้ปกครองในดินนั้น เนื่องจากหล่อนไม่สบาย
จึงได้ รัยอนุญาตให้เที่ยววิ่งเล่น หล่อนพอใจ
มากที่ได้มาพบผู้ช่วยเหลือ คือกัน เท่าของ
หล่อนได้ ที่เล่าขึ้นภายในเวลาไม่นานนัก ครึ่ง
หนึ่งหล่อนรู้สึก ผ่อนคลาย ประสพภาพนั้น ทักกัน
ได้ เขียน ไว้ โดยไม่ได้ บอกกล่าวให้ หล่อน รู้
แต่หล่อนกลับยินดียกย่องกันเสียช่นานาใหญ่”
เขาหยุดพูดก็มิอ้อขยับยืนคำครุ่นหนึ่ง แล้ว
เริ่มกล่าวต่อไปโดยกระแสดเสียงแล้วเขา

“กันบอก จริง ๆ ว่ากันก็ไม่ใช่ผู้เค
อะไรไปกว่าชายหนุ่ม ๆ ทั้งหลายที่ระครองทน
อยู่ได้ เมื่อได้ยั้งใกล้ ได้เห็นสัตว์สัวสวย
ปานเทพธิดา กันเชื่อว่าถ้าไม่ได้ช่วยยั้งความ
รักอันยั้งระอุอยู่ในทรวงอกให้หล่อนทราบแล้ว
กันก็ต้องเป็นม้าอย่างไม่ต้องสงสัย ทุก ๆ วิชา
ยั้งของหล่อนสหายเอ๋ย มีแต่เร้าความกระตือรือ
ให้มีแก่กันขึ้นเสมอ และนักพมใจในโชค
วาสนาอยู่เสมอ ว่าได้ประสพหล่อนก็โดย
บังเอิญ

“กันได้เลศความรัก ออกให้ หล่อน ทราบ
หล่อนไม่ปฏิเสธ กันจึงประโลมหล่อนเข้าไว้
ในวงแขน พลาญพรา้งถึงความรักอันจริงใจ

พ. ศ. ๒๔๘๒

ความรักของนักเขียน

หล่อนยอมรับว่าการสมรสกับฉัน อย่าง ที่ฉัน
คงใจไว้ กันได้สักระยะหนึ่งกับหล่อน
กำลังนั่ง คลอเคล้า กันอยู่ รูปหนึ่ง เพื่อเป็น
พยานแห่งความสุขในอนาคต

“ฉันลืมบอกไปว่าเมื่อเราได้พบกันนั้น
เกือบจะพฤษภาคม เราได้พักอยู่ด้วยกันจนกระทั่ง
ฤดูร้อน หล่อนปฏิเสธถึงการที่จะให้ ฉัน
ไปเยี่ยมหล่อนที่บ้าน สิ่งนี้แหละจะทำให้ความ
หนักใจระทมใจให้ฉันอย่างสิ้นเหลือ แต่
หล่อนบอกว่าในเดือนตุลาคมหล่อนจะไปเยี่ยม
พี่สาวของหล่อนที่ปารีส และฉันอาจจะพบ
หล่อนได้ ที่นั่น

ฉันเธอรักเขียนให้มิเชลล์ ฉันเชื่อว่า
เขียนรูปดีมาก เพราะผู้เขียน ๆ โดยความ
คงใจ พอใจ และถ้าจะว่าความคงใจ พอใจ
เกิดจากอะไร ฉันเป็นผู้ตอบเองว่า เกิดจาก
ความรัก มิเชลล์ได้บอกฉันโดยที่ฉันยังไม่ทัน
นึกฝันเลยว่า เราจะกลับกันเร็วเพียงนั้น เกษ
ศอนามของสาวสวยขอครก หล่อนมีหน้าตา
ละห้อยขณะเมื่อฉันเข้ามาไปเยี่ยมจนถึงสองของ
หล่อนซึ่งโอบรอบคอฉัน

“ขอครก” ฉันปล่อยหล่อน ในจิตใจ
ใจเต็มทนไปด้วยความปลื้มปิติ “เวลา
เพียง ๒-๓ สัปดาห์หล่อนก็จะไปปารีส และ

เราจะได้พบกันอีก เราเป็นคน โชคดีจริง
ในไม่ช้าฉันก็จะได้นำรูปที่เขียนเสร็จแล้วออก
จำหน่าย จากนั้นเราจะได้เดินทางไปสู่ประเทศ
อังกฤษ

ฉันนั่งมองอันแน่งน้อย ของหล่อน เข้ามา
ในวงแขน พลางปล่อยประโลมหล่อนด้วย
ความสลดสวาท

“เป็นไปได้ไหม—ไม่ได้จริง ๆ” หล่อน
ร้องไห้ ซิก ๆ “เธอหมายความว่าอะไร?”
เกาะทว่าฉันยืนมองอยู่ ให้เห็นมือที่เล็ก
นัก ฉันปลื้มกับหล่อนเขา ๆ แล้วเคิรวางไป
หล่อนพูนหน้าลงอย่างแรงและเร็ว ยืนหัน หนี
ข้าง ๆ ฉันต้องการสิ่งต่าง ๆ ให้ดำเนินไป
ตามทักกันประสงค หล่อนชักขึ้นใจฉันยืน
เชิงประตูอยู่ โต้ ๆ ว่ายากที่ หล่อนจะ ไม่แต่ง
งานและเคิรวางไปถิ่นเดิมของฉัน ฉันนึก
เสียใจในโชคชะตา ในวันนั้นเองฉันก็ออก
เคิรวางไปสู่ปารีส ครุมีเชลล์ไม่ทิ้งความ
ลงใจเมื่อฉันไปถึงที่นั่นแล้ว

“แคว้น ทวีต” เขากล่าวชวนวันหนึ่ง
เมื่อเคิรวางเข้าไปที่นั่น “นอกจากเขียนรูป
ที่สวยโดยธรรมชาติแล้ว ยังแสดงถึงฝีมือ
สามารถของนายช่างผู้ชำนาญฉลาดเช่นแกอีก”
ฉันขอชมของรูปเขียนนั้นไม่ได้ ควาใจ

ทิดคุย

ที่ประสมส่วนต่าง ๆ ในอวัยวะเหล่านั้น เช่น แก้ม
เป็นพวงทองสอง ช่วงคออันขาว และข้อเท้า
ที่เรียวเล็กซึ่งกันเคยเอาผ้าเช็ดหน้าพันให้ เมื่อ
ครั้งนั้น ครานันและเราใจให้กันระลอกถึง
หล่อนอีกเสมอ

มีเสื้อคอกลมย่นและคุดไม้ไ้ เขาไ้
เสื้อเชิ้ตเพื่อน ๆ ๔ หรือ ๕ คน ให้มาชมรูป
ที่กันเขียน เขาชาวยองคหนึ่งจึงอุทาน
โดยสัหน้าเคียดแค้น ซึ่งกระทำความแปลก
ใจให้ กันอย่างฉับพลัน

“เขาต้องการรูปนี่” ครูของกันหัน
มากระซิบ “และจะให้ราคาอย่างสูง”

เจ้าชาย มอง รูปนั้นด้วยความสนใจอีก
ครั้งหนึ่ง แล้วยกไหล่ทั้งสองขึ้น หัวเราะ
เป็นทีเย้ยหยัน

“เมอร์ซีเออร์ ถ้าผมพูดไม่ผิด รูปนี้คือ
รูปของมาโกโยเคะ”

“อะ!” กันตอบ “ใครกันเล่าพระบาท
ที่เป็น มาโกโยเคะ?”

“อ้าว! ถ้าท่านยังไม่เคยไ้ยินชื่อนาง
โยเคอิหรือ?” เจ้าชายรับสั่งถามแสดงความ
ประหลาดพระทัย

“ทามิไ้” กันทูลตอบ “และฝ่า
พระบาท เอง ถ้า ทรง กระ ทำ ความ ผิดใจให้

ข้าพเจ้ามีน้อยเลย หล่อนเป็นใครกันแน่พระ
ย่ะคะ”

“ชายหนุ่มผู้นั้นเขาวู้อย่างน่าสงสารเอ๊ย”

เจ้าชายรับสั่งขึ้น “หล่อนคือท้าวลาอิ่นซัว
ร่าย”

“ซัวร่าย” กันทูลถาม

“ถูกแล้วท่าน มาโกโยเคะเป็นสตรีเลว
ทรามที่มีกลิ่นเหม็นทั่วพระนครปารีส”

กันหัวเราะแสดงความไม่ไว้วางใจ และ
ไม่เชื่อถ้อยง่าย ๆ อันเป็น สันดาน ประจำตัวกัน
แล้วกันก็ขบขัน โดยไม่ไ้ยิน รูปเขียน อันเจ้า
ของท้าวถูกเหยียดอย่างร้ายแรง นัยน์ตาอัน
อ่อนละมุนในรูปแล้วพระหนึ่ง จะเตือนใจกันมิ
ให้ สงความเห็นอน โลมตาม

“ฉันยังไม่เชื่อแน่ทีเดียว” กันไ้ยืนยัน

เสียงเบา ๆ ข้าง ๆ หัวไหล่ “มาโกโยเคะนาง
ละครผู้ มีชื่อเสียง เมื่อที่ท่านพูดว่าท่านพบ
เขาที่ไ้ไหน?”

กันทูลบอกสถานที่แก่เจ้าชาย

เจ้าชายมองไปยังรูปนั้นอีก “มาโกโย
ซัวร่ายเอ๊ย” กันไ้ยืนยันกระแสดังเสียงจากหอย

ไปในพระศอ แล้วท่านรับสั่งว่า “ฉันต้อง
การรูปนี้ ฉันยอมให้ท่านหมั้นแพรงก์”

กันถอนหายใจ นี่ก็ถึงโชคกลางอันพึงจะ

พิศุข

เมษ

เอิบ หล่อนควรจะ—”

“คิดนี่ยังจริง ๆ ค่ะ” หล่อนกล่าวอย่างน่าสงสาร “คิดนี่ยังคงไปพัก และไทยเหยิงเหยิงจึงได้ รับความช่วยเหลือจากคุณ คิดนี่ยรักคุณแต่ວ່ານี้มา”

“รัก” กันถาม

“ค่ะ เป็นครั้งแรกในชีวิตของผ้อยในวัยสาวเช่นคิดนี่ย เราเคยรักกัน ๆ อย่างที่ล่วงมาแล้วได้ ไหม ยกโทษให้ คิดนี่ยะคะ คิดนี่ยคือเศษของคุณ คุณจะนำคิดนี่ยไปสู่ชนบทอันสวยงาม—”

“เพื่อแต่งงานกับหล่อนนี่หรือ?” กันสวนขึ้นกลางคัน มองกันขึ้นคำหล่อน

“คิดนี่ยได้ ร้องขอให้คุณแต่งงาน ขอแต่ให้น้ำคิดนี่ยไปเท่านั้น คิดนี่ยยังมีความรักอยู่ในคุณคนเดียวเท่านั้น”

กันลุกขึ้น ภายในสี่มืองหมุน ๆ กันจิกผมหล่อน แล้วจะขาดสร้อยไข่มุกตก ทศพล่อนออกขว้างไปทางมุมห้องไทยความบ้า

“ฉันเกลียดหล่อน” กันกล่าวออกมาอย่างมีความลำบากเสียดสีเล็กน้อย แล้วจับแขนหล่อนบีบอย่างแรง “ฉันเกลียดกับหล่อนแต่ยกกันเป็นต้นไป”

สหายเอิบ แก่ทรวยแล้วว่ากันยังหนุ่ม การ

กระทำอันโหดร้าย ย่อมนำมา มาซึ่ง ความเศร้าเสียใจได้เสมอภายหลังอย่างไม่มีปัญหา กันทั้งตัวลงนอนบนเก้าอี้ อีก ครึ่งหนึ่ง พลังสะท้อนร้องไห้

“หล่อนร้อง เสียงซึก ๆ อย่าง เกิดการกล้วนน้อมศีรษะมาซึกกับทรวงอกกัน พร่าอะไร

เขา ๆ ไม่เป็นภาษาอย่างน่าสงสาร พระเป็นเจ้าทรงโปรด! ทาเป็นผลอันไรไม่ กันเกลียดหล่อนจนฝังกระดูกคำเสียแล้ว

หล่อนยังอื้อนนอนอยู่นาน เมื่อเห็นว่าจะไม่เป็นผลจริง ๆ จึงกล่าวว่า “โปรดคิดกับเถะคุณ ถ้าหัวอกคุณเป็นอย่างคิดนี่ยัง จะได้ รับความทุกข์ปานใด คุณเองก็ยังหนุ่มแน่นจะมีใจ โห่เหิมปานนั้นเชียวหรือ?”

กันลุกขึ้นผลุนผลัน ไข่มุกจียกขึ้นของหล่อน “สมควรที่ฉันจะนำหล่อนไปจะชกเซยกับความแค้น หล่อนนำความหายนะมาสู่ฉันตั้งแต่ครั้งนั้น จะอยู่ไปก็ไม่มีค่าอะไรในโลกอีก” เสียงของกันแห่หายไปในลำคอ

“ค่ะ” หล่อนกล่าวค่อย ๆ “เป็นการเสียใจรักอย่างร้ายกาจ คิดนี่ยคิดว่าความผิดของคิดนี่ยไม่ควรจะถูกลงโทษหนักถึงเพียงนี้ ความเกลียดของคุณนั้นแหละคือให้ เห็นน้ำใจ

พ. ศ. ๒๔๗๒

ความรักของนักเขียน

อัมทิต และควรลงโทษอย่างนั้น!

ก่อนจะพูดอะไรอีก หล่อนก็รีบเดินเข้าไป
ในห้องที่ติดกัน กันจะงอกรออกไปข้างนอก
เห็นยังมีคอก ฝนกำลังตก พายุพัดอย่างกับ
จะทำลายบ้านเรือนให้พังทะลายลง แต่กันก็
ยังอุทิศส่วนว่าง วิ่งฝ่าฝนไป ยังที่ปักไต้ โดย
สวัสดิภาพ กันหาไต้พวยของกันอยู่ที่นั่น
ก๊วยไม่ จึงความึกเห็นไต้ตรงไปที่อยู่หญิง
กาลันแหวะ ทั้งใจสยให้เย็นชื้นเล็กน้อย
แต่อ่านอย่างหนึ่งกระทำอาการร้องขอไว้ได้
สิ่งนั้นคือ สายตาในรูปลั้เอง กันทั้งรักทั้ง
แค้น และทั้งสงสาร สหายเอ๋ย กันกำมึก
นั้นซึ่งใจอยู่จนกำมึกชุ่มไปก๊วยเหงอ กัน
ทำไม่ลง อย่างไรก็ตามความเป็นไปที่ล่วงมาแล้ว
ขอให้เปรียบเสมือนว่าเป็นความฝันอัน อุบาทว์
เล็ก

รุ่งเช้าข่าวเรื่องการฉกฉวยนิยาทกรรม ของ
นางสาวโยเก็กรั่วไปทั่วนครปารีส หล่อน

ไต่ยั้งตัวเองถูกชั่วหัวใจที่เดียว

หนังสือพิมพ์ยังค้นเหตุผลไม่ได้ ว่ากันเหตุ
เป็นมาอย่างไรกัน แต่เพราะหล่อนเป็นสควิ
สาวจึงเข้าไปสู่สุมสุมหาไปว่าคงเกิดจากความ
รัก ๆ ใคร่ ๆ มากกว่าอื่น

กันก็รีบทางออกจากฝรั่งเศสไปอังกฤษ ทัน
ที แยกเอาความระทมทุกข์ เพราะไม่สม
ประสงค์และความลับทั้งมวลไปก๊วย เพราะ
กันอยู่ที่นั่นคงไม่เป็นมงคลเสียแล้ว

กันไม่ไต่ ย่างเหยียบไป สิ้นคร อัน ชน ชม
สำหรับกันนั้นอีกนับเป็นจำนวนยี่ ๆ ทั้งรักกัน
ก็ไม่แตรท้องกันนาน พงศ์คนเมื่อเร็ว ๆ นี้
และแตรท้องกระจำแจ้งเขยวนเองว่า ทำไม กัน
จึงไม่เขียนรูปสควิเลยนับตั้งแต่ครั้งนั้นมา

สหายเก่าผู้หนึ่งบรรยายเรื่องของเขาอยู่ โดย
ความทักไซ้ โศก ในที่สควินมอมาให้ข้าพเจ้า
จับ แล้วข้าพเจ้ากล่าวโดยเสียงแหบแห้งว่า
“ขอใจสหายอย่างฉันเหลือ”

สี่เกลอ คำ กลอน

โดย

เจ้า จำ ปี

(สี่เกลอคำกลอนสุนทรภ้อย

ใช้แกกลักร้าวร้าวรันท่านผู้ใด

๑ แต่ปางหลังยังมีนารีหนึ่ง

เป็นที่พึงปรารถนากระต๊อชาย

ต้องแรมรักหรือร้างอยู่ห่างหาย

ตกพุ่มหม้ายทรงเครื่องอันเรืองนาม

เป็นขกแผ่นผู้คนกลิ่นกลาม

ก๊วยใจมารักนวลสงวนตน

เหมือนทวงแก้วตกแตกลงแหลกมัน

ระซอชนมมีคนมาให้สาม

ระลาโลกตามลัไปเมืองผี

วิสัยญ์แก่ไข้อยู่หลายครา

จักแรงหทัยลาทองอันเลขา

แล้วใส่ศพลีลาไว้ห้องใน

ตระกองกอดหทัยศพลีลาให้

เชิญลัให้เคียงข้างหมอนอย่างเคย

สุจริตจริงแท้เจ้าแม่เอ๋ย

ขอชวักเชยสนชาติสิวาทวอน

ว่าข้อสัตย์สุกแสนแนบอัยย

ไต่เรียงร้อยเรียงเก่าที่เล่าไซ

ไพร่กอภัยฉันท่อนอย่าคั่นคึง)

วิไลย โลม โลม เผลดกั้งเกลากั้ง

ครันแต่งงานการวิวาห์ไม่ช้านัก

ก๊วยเหตุว่าสามีมาหนีตาย

นางยกครองสินทรัพย์นัยคั้งแสน

ทงสินเก็บเพิ่มหาพยายาม

ครันลั้วยนายตายพรากไปจากแล้ว

นางยอกรชื่อนทรวงเข้ายวงยล

พิไรโรยโรยให้ไม่วายโคก

ระอนอ่อนอ่อนสนทั้งอนทวย

ครันโคกสำนางสั่งให้ซึ่งรย

จำหลักลายก้านชกรนา

ทุกเย็นเข้าเฝ้าวอนฉะอันออก

ยามกินนอนวอนพรว่ำพิไร

สงวนศักรักสัตย์กระพริคัก

ถึงองค์อินทรีบนพากลาเลย

ข้าวระบือลัลลยเจบจั้งหัด

พวกเจ้าผู้รู้เพลงนักเลงกลอน

ก้าววนเวียนวนจนระอา
 ก็ฉวยส่ายส่ายไปหาหมกท่า
 ต้องเรียวราดอนรักไปหลายราย
 แต่ครรักเป็นเหตุแห่งโศกหลาย
 เห็นเงาฉายอยู่ในน้ำก็สำคัญ
 ที่หลงแลต้องแค้นก็แสนขื่น
 คงเหมือนกันของใครก็ไม่
 ึ่งโศกนักเห็นงามไปตามผี
 ถึงเจยกเจกเคื่อนไม่เกลื่อนกลา

๑ จะกล่าวถึงหนุ่มชายสหายส
 ักวกับความถ้อยซอตรงของควีนชา
 เรือนตำเร็จเสด็จสรรพะถลัน
 เห็นคึกคักกลดรามทั้งยามครัน
 อันเวียงหลวงเพียงสรวงพิภพสร้าง
 ยอดดล่าวทิวเทอชชันทยมล
 พระยาครุฑยุดนาคคระนองฤทธิ
 ทุกข้อขึ้นบรรจงจำหลักลาย
 กำแพงล้อมม้อมคุดพิลิก
 เจริญเทยครยทางนางจรัส
 พระอารามงามเหมือนจะเคื่อนโลก
 พระปรางค์ทองรองเรืองราวเมืองขน
 ประชาชนกลั่นกลากสระอาโถม
 แชะสำเนียงเสียงศัพท์สียประการ
 แต่ชานันทวิดินนมภูหยา

ามังคังสังข์เข้าเป็นสาย
 ักขยศเครอท้าวเจ้าพระยา
 อันโลกนี้มีโศกเป็นศรีลัก
 เหมือนทหารกรักกันทรพรรณราย
 ว่าจันทร์เจ้ามาในวารีแน่
 เข้าใจว่าโสมสอยในนั้น
 เพราะฉะนั้นหญิงชายที่หมายรัก
 และนางนาคเคียดในเทศน์

ความรู้ มีคนละสิ่งวังนันทนา
 ักขยศเครอท้าวเจ้าพระยา
 มาพยผ่านกรงไกรโศกขรรย
 ึ่งฉอนฉนพยคุดเพื่อจักชม
 แลส้างล้ำเลิศประเสริฐสม
 เทพนมนั่งเรียงชนทวาย
 ยิ่งเพ่งพิศดูเพียงจะผลฉาย
 พระพราย ๆ ก่องแก้วประกอยกัน
 ถึงแสนศึกโทรมสาครไม่หว่ากหวั้น
 ุครยครันพณท้าวคำรณ
 ให้เสียโศกสยสร้างทางกุศล
 บรรจาชาศุพลพระทรงญาณ
 นำประโถมว่าวนก็อ่อนหวาน
 เร่งสำราญวิวัฒนาทวาคี
 ห้ามผู้ชายเคียดเคียงเรียงถึงสี่

ใครชักขึ้นจ้อยไค ไพรลี้ค
เมื่อสเกิลชอเพลินเกรขนาน
จึงจับกุมคุมขังเหมือนอย่างเคย

กฎหมายมีปรับโทษกบฏเลย
นครบาลเห็นเหตุไม่เข้าเลย
สั่งจำเลยขึ้นสศตยัญญาณ

๑๒ บ้างพระหน้อยกินทรชนกระษัตริย์ ดำรงราชย์ปรีเปรมเกษมศานต์

ไคเวลาชกว่าราชการ
จึงตรัสถามเสนาพุดามาคย
ทวียปราศทกขสัชไม้มถัย
พวกเสนาข้าเฝ้าเหล่าพิสดก
รายกรูยบ่เย็นเย็นวันกร
ทั้งพ้อคำพานชโยค่างคำว
พระทรงฟังปราโมทย์ ไพรศพระทัย
ฝ่ายเสนาทิกรมยราช
ว่าบันทึกพันชนาการ
โทษกบฏบ้านเมืองเคืองพระบาท
ทรงระกบฏรับสั่ง โนยคักกล
จึงตรัสว่าข้าเฮยจำเลยส
เหตุใดโน โยทอหังกา
สทหายสนับนวประนมบาท
ข้าพระเจ้าเทิรหนเย็นคนไกล
เพราะเหตุว่าข้าณมีความรู้
คนละสิ่งจึงจำขึ้นสำคัญ
ยอมวันวันทวียนอรรถจึงตรัสว่า
ถ้าวทกลองต้องใจใช้ไคการ
ตามสทหายบรรยาย โภยลาคัย

สติคแทนชชีवालพระโรงไชย
ประชาวายกรเคืองเจ็ญเย็นใดน
ทั้งคักเสื่อเทินอไคอย่างไรกัน
จึงนอมนยทลองค์พระวังสรวค
ทวเขตคชขึ้นชชานไม้มถัย
ไมไคข้าวกคักเสื่อทงเทินไค
ครสึปราสยเสสรวลชวนสำราญ
ยังกัมบาทเบิกทลธรรมณญศาล
นครบาลจำชายไว้สศคน
ขอพระราชโองการประกอบผล
ให้เบิกชายสศคนนเข้ามา
โทษเจ้ามีอุกฤษฐลิกหนักหนา
หรือคยคำคักคอกนประการไค
ทลพระราชฎีกาว่าหาไม
เหตุใดนเคิรหน้าประคากัน
เรียนค่อครุเทียมทักสมรรถน้น
ขอทรงธรรมทวียเบองบทมาลย
อันวิชชาคักไคนจงไชชาน
เรลคฐานโทษกระณให้ล่อนลง
ไมค้องกัมทฤทัยทาวประสงค

୩. ୩. ୩୫୫୫

๒.
สเกลอคำกลอน

คนทั้งจึงประดกบทของส
 ชาติจนมีร้อยหนึ่งสิ่ง
 เคยเล่าเรียนต่อครูวิชา
 ทว่าครั้นว่าถ้ามั่นแน่น
 ไปทดลองป้องกันภัย
 ให้สำเร็จไว้จนเป็นอย่างช้า
 ชายที่สักรายกับประณมมือ
 ถ้าเกินกาลนานนิยมไม่สมหมาย
 บัณฑิตยศยศศรีสง่าแก่น
 ครั้นสิ่งเสร็จพระเสกียะราช
 พอรอน ๆ อ่อนแสงสวียิง

[illegible]

กรายทูลของคหบดีคนตรี ขึ้นประชา
 กตเกยวหญิงทราวยเล่ห์เส่นหา
 จงทราวยฝ่าบาทของสัพ พงศนาวยณ
 ยอมให้แก้ตัวตามสามสหาย
 ซึ่งนางหมายทวงครองทเลองลือ
 แล้วพามาหาเราเร ไคทริอ
 ขอสัตยข้ออาสาลือ
 ขอดวยชพเมองยทริ
 ปลดอยเจ้านไปตามความจำนง
 รากปรางค์ราชเรองไซยครวโดยหงส
 ผู้คุมส่งสามเพื่อนไปเรือนจำ
 สืบเรองรารทิกค่อทชยช่า
 คำนึงคำไยราดแทนว่ามา
 ต้องแกเกยวชยส่งปรารณนา
 ต้องโธภาปราสยค้อยไมทริ
 ต้องอ้อนน้อมถ่อมฮาคมให้ควรวท
 ไม่เห็นมีมายทบทก่าทนเคย
 จะคิกฉนไคคกรวนทเวย
 ยากจะเฮยคิกฮ่านประการใด
 ถ่าหนามขอกหนามยังคงระไค
 เราต้องไซ ไม คอชชอเหมือนกัน
 ฮรณวงโรจ เลียงโกจัน
 จรจรลีบลักเจ้าควา
 จะให้ส่งทริอให้เสกท่านเจ้าชา

ฉันชอบใจศพไม่มีมา
เมื่อจอจั่วเกิดทำใหญ่
แต่กลับยานคนเก็บเปลี่ยวดูก็
อันหญิงสาวที่เสียเป็นเมียข้า
เสียเท่าไรเสียไปไม่เสียกาย
ตาครวณว่าเมื่อนั้นชานายบิทย
มาคุยเข็บศพแต่ขจอ
พยกระดกถูกคองเป็นของเจ้า
ครั้นนิยมนสหมวังคังพิเปรย
ห่ออุฐิฉันผายตะพายยาม
แล้วแค้นตัวมัวอมทำปลอมคน
เห็นรวบรอบขอบประตูใหญ่
เคหาหอใหญ่ย่อมล้อมอยู่กลาง
จึงหยกยงนั่งอยู่ประคนอก
ทำห้อยเหงาเศร้าสนทนกับทวย
โอษฐ์ฉนิทรเชษฐาพยาพิศตร
แสนอนาใจจะชากอย่นอน ๆ
พวกสาวใช้ในบ้านครั้นมาเห็น
ข้างว่าข้าอย่าใกล้ฉันไม่ควร
ที่ส่งสารให้ทานอาหารบ้าง
ก็รู้ว่าใจเสียเพราะเมียตาย
ห่อกระดกผกคอบเทยวขอเขา
จากเคหาว่าเหว่กระเซกระซัง

ใครจะถามคุณตาจงปราณี
มิหญิงใช้ร ส่องรามาทัน
คือโฉมศรีสาวสะโลเ็นใช้ตาย
แม่นคนดาร์เรอรัมเคอองหมาย
จะใช้จ่ายเพิ่มผลให้จนพอ
เห็นโตที่ยงพันกลนทวรว่อ
มากนักร้อนจำใครไม่ได้เลย
จงเก็บเอาไปบ้านเด็กหลานอัย
ไม่ช้าเลยจึงชายนายเจ้ากล
เที่ยวสิดตามหลัดที่แหล่งทุกแห่งทน
เที่ยวมาจนถึงบ้านสถานนาง
ปลุกกันไม่ ชนเคียงเรียงส้าง
คึกกว้างขวางสมคังว่ามั่งมี
แก่ยามออกเหยอชกพลอดกบิ
ถ้าเห็นมีใครมายังว่าวอน
โยนลงกยณลาคาหนีไปก่อน
แล้วยอกรค่อนทรวงประสาณครวญ
ข้างลื้อเล่นฮาเซียงเสสรวล
มันเล่นล้วนฮาถรรพน้ำมันพราย
แล้วสียงสอยเคาะเล่าขาย
ยอมเป็นหม้ายชาคินไม่อิน
พอมือเขาเย็นหมกคอกกั้ง
ใครได้ฟังคณจิตคึกกว่าจริง

๑ ฝ่ายหญิงทนาย ไก่ฟักคึกคัก

เอื้อชาย ไก่ไร้วมเราประวิง

จงสาวไซ้ ไปพาเอามาน

เจ้าแสนกลเคิรพลางควรชื้อ ๆ

คร่ำรพชยุผอมแสนซอมซ่อ

ไม่รีเคี้ยวข้าวขามันด้ายยา

เจ้าแก้มทอยหมอยกรวนกลานมาใกล้

เป็นคนจระจอนจ่อเหมือนชื้อทาน

ทวยศรกับทักท้วงทัวชา

ค้อหอมขวัญรยาของข้าตาย

หญิงสาวรยสวรูปพ้อหาไก่

โอ โฉมน้องมอเหมือนกับเคียนเพญ

นางสีกว่าชื้อหรือฉนวน

ขุขว่าวามักตามใจ

พกพลางทางทำเป็นรำรัก

เขาผิวหอมลอบสัชยทา

นางฟังคำรำไรใจสลด

เหมือนหนามยอกคอกเก็มในอก

จึงทอยตามความชื้อควยลอบสย

ช่างครมครอมมอมรมปนชวยเชียว

จงพกผอนหย่อนพลอยเสยทน

ในส่วนครัมเรอนรมสยาย

เจ้าแสนกลไกให้ไพร่พล

เหมือนชื้อชุกชี ชัวทวยการณ

ให้วาววยัยในน้ำใจหญิง

ยังนกกริ่งคำกล่าวที่เล่าลือ

กท่วงทีถามถ้อยสักทะลือหรือ

ทำชื้อชื้อดื้อยามเคิรตามมา

ตาป้อหลอแก้มทอยชื้อนักรา

จึงพกพาป้อถอดามไปตามการ

ขมมอให้วท่วงทักท้วง

สมคิบ้านรายเร่ไม่เสียดาย

ไม่มียามนตร์ไกรให้หาย

เหมือนถองถายชื้อชื้อทักท้วง

แต่ท่วงใจสมคิถายกรักเห็น

รูปกเณใจกคึกคัก

ยังเชียนรูปทศรณ ไร่ไร่

แต่เห่ไร่นาค้อกรกา

ละล้าละลิกครอมครมแล้วกมหนา

พลางเปลืองผ้าห่อกระตุก ให้นาง

แทยระอชชณันไม่ใคร่อย

เพราะร่วมรู้เรอ ไร่ไร่กคึกคัก

ไก่ฟงอรรณแถมแจ่งพลอยแหงเหียว

ถาชนเหียวไปนานจะพาลตาย

เป็นไร่มหัยยากว่าจะหาย

สังสารนายชื้อเล่าเขาญ

พกชื้อชื้อคณเหลอชเกอหน

ไม่ลืมนุคสาวสวรคณชื้อ

ทำเสียงมโหรีมโหรีเป็นคนซื่อ
ไม่เข้ายวนสรวนเสเฮกัยใคร
แค่ลอมมองช่องทางของนางนาง
จนลวงล้นนมาโค้ววัน

๑ เพลากกนกนสนสึงจิกค

แสนลำยากครากครำเจ้าจำขิง
ในโลกันมมีครเย็นเพอนมว
สัทรทรวงป่องทำกล้าเคย
คนไร มีครเหมือนไม้ทไว้ม
ระทงมีครคิกกัยไม่ชชยการ
ค้อยย่องเหยียบยเลียขอกมานอกห้อง
วัน ๆ วันช่นกลันสุมาล
เห็นไปงปรอครอกกัยเบิกส่วาง
รบจิกของคองจิกคกคมา
สึงกเงยเหยียบยเย็นทุกเส้นหญ้า
ค้อยแผ่งกายเขานั่งก่าขงค
จิงลวงลอกกอกกอนถอนสลัก
ก้วยรู้เค้าเข้าใจเคยไปมา
ค้อยเคียวเมียงเคียงข้างเห็นนางหลับ
หอมปรทปกลบกระแระจันทรชวร
เจ้าโถมงามยามโคกยังสรวนพรม
มานอนเหงาเผ้าศพอยู่ทำไม
ล้า ๆ ะไรโถมโถมเลลา
แค่เกรงเสียวการกิฉคคัการ

ไม่ทันค้อพคจจจจจจ
ข่นพไรเข้าเย็นเย็นนทร
เพอหมายมากแ่งกลให้เหมาเม้น
โซคักพล้นอวยสมอามดปอง
โอสามมิตคเพอนระระระระระ
คงมั่งมองหาเวททุกเข้าเย็น
ทงค้อยขอกปากเมอเยกเข้าเย็น
เมอยามเล่นเสสรวนชวนสำราญ
มักแหลกลลุ่มลุ่มลุ่มประหาร
ค้องคิกอานแก ใจในวณ
พระจันทรส้องโอภาสรัสม
ในวราครลุ่มแซยล้าเพพา
จิงเยออย่างกลบยเห็นเจ้าเคหา
ส้องยายคาบขงหลบยประทุ
กลคมาทอกลางทนางอยู่
ไม่มีผู้ โอจามยามนิทรา
ค้อย ๆ ผลักโยยานเข้าขงผา
พอเขินค่างมอเห็นห้องนอน
อจกลยแสงส่องค้องสรม
ขิงอวณจันทรคักกาวัยใจ
เมอเขินอิมเจ้าจะงามสีกเพขงไหน
โซกวงใจซ้อสคัยกคค
ขิงแล้วยังเล้าเย็นนทนา
โยราดว่าข้า ๆ ใค้พัวงาม

จิ้งจอกหักหันไปเย็ดเหย
เห็นกรรูกฟกรองอุไรงาม
แก่กรรูกของคนปนเข้าข้าง
ให้เห็นหญิงหญิงชายทำก่ายกร
ครั้นเสร็จกิจศึกไฉไลให้ คิล
จะไปวัดกักรองส่งพรุ่งนี้
ไก่อกรรอนขึ้นเราเมื่อค่อนรุ่ง
จึงเลาะลักคักโรชาลัยลา
พอเช้าห้องรອງจาเจ้าชายเอ๋ย
อยู่หลัก ๆ หรือมาพลักจากฟไป

๑ ฝ่ายทนายสองเฒ่าคนเฒ่าสวน

ยายกถูกทนายลูกกลุ่กขนิ้น
แล้วทักถามความไปเป็นไรหลาน
ข้าเคยเป็นหมอล่วงกรรทรวงยา
เจ้าประคุณทลเกษของหลานแก้ว
ไม่ใช่ใช่ไรคะระยาเยี่ยว
อัยยูนางวางไว้ข้างไสยาศน์
ค้อยอยู่เด็กยายคาหลานลาทนาย
ทั้งสองเฒ่านั่งกตกกประหม่า
ทั้งหญิงชายมาพรอมลอมเป็นวง

๑ อนงค์นางฟังข่าวเฒ่าจิกัก

ผู้ใดทอนอกกรรมให้รำคาญ
ให้เกดขำคนคนรบไม่พบเห็น
โฉมเดลาเข้าห้องหมอลูก

โดยเร็ววันเพ่งพิศมิกิขาม
วางอัยคามรปร่างเหมือนอย่างนอน
ใส่ลงข้างคู้เคียงเช่นเรียงหมอน
กุษขบขันชนทรวงทวงถูก
จึงอัยกันกันหนาปราณี
มามวมห้วงโยทำโมนา
นักสัจจวนสงการม้งหนา
ถึงเคหาเงยงมกัสมใจ
กระไรเลยเกิดเข็ญเป็นโณ
ทำโหยให้ครวญครวงในกลางคั่น

ได้ยินครวญทกใจสัจจกัน
ถิคุนพนงเงินเคิรตามมา
ขอกอการเจียช่วยช่วยรักษา
ถ้าใช่ขาลทยเป็นขยเคียว
ทั้งแล้วพอแม่สัจจแลเหลียว
แต่เกาะเกียแสนโศกกว่าโรคร้าย
แสนประหลาดแลหาไม่เห็นหาย
ทำฟมฟายโศกขบสลดง
เทียวเรือกทามคหมอคเป็นผง
กัคั่นคงแก่ใจไม่วายปราณ
กลังกัคั่นงแสนสงสาร
นางกลนลานรียมาไม่ช้าที
จนยามเย็นมัวแสงระพิสี
แล้วเปิดศัพสามชั้นมอญ

เอ๊ะประหลาดหลากใจไฉน
 ทำแนบนอนกรำกายผัว
 นางร้องกรทวักซบสยมน
 เข้มแก ไขข้อพันกลยคนมา
 จงพิณพิศกให้รู้จัก
 ชายเจ้ากลยพลนักคนใจ
 เสี้ยแรงเรียมรักนงเฝ้าครองสย
 มาเห็นใจจอมขวัญเสียน
 หึงหมายพงศรักแสนสย
 ชะนอยหรือขอสยภักดา
 รักกันแสนแค้นทรวงเสียดายสย
 หยากจะผกคอกายให้ว้ายชนม
 โฉมยงจงพงศทรวงอวย
 ภรรยาซากรักกแกวคา
 ขาพิเคราะห์เหมาะเหม็งกเล่งเห็น
 รักแก้ลมชมกระตูกผกไมคร
 ทงผกเช่นเห็นเชิงไม่ชวนชน
 จงชิงซึกเข้าไปคลึงเกล้า
 แค้นไปเข้าให้อโหสิ
 จงอยู่เถิดครุ่พล่อระขอลา
 นางพงศารว่านาคารวง
 ยรูณมสคยสยประมาณ
 ชนคนชอชอสย นหายาก
 เรามทรวนบพณอนค
 จงกล่าวว้าซากภักทตสังสาร

มาแก้ลมผวเรงเขาเคียงคู่
 หรือเล่นซูลอยชมภิมยา
 ขาชายหญิงวังไขว่ทงซ้ายขวา
 จงให้หาชายนนั้นมาทักใด
 เป็นเมียรักของท่านหรือหาไม่
 ท้าวองให้เสียงโซ่เป็นกล
 โยสคทลกลวงชานงทน
 ไม่เสียททเราแยกเจ้ามา
 ให้ชิงเคียดเคืองผวเป็นนกหนา
 ไม่ทราบว้าเขาซึ้งพิศกล
 ให้ชอชคกลกกลุมทุกขมชน
 นางท่มคนค่อนทรวงเขาโศก
 อย่าเศร้าสร้อยสร้างข้างพิงข้าว
 โฉนมากลายเย็นไปเช่นนี้
 เทหพิเรนทลงงามไปตามผ
 เขาไม่เมื่อยโยฮาดยเรา
 คงรวยร่นร่วมริ้อยู่แค่เขา
 จะมาเฝ้าเสียดใจทำไมนา
 เพราะนางวินอกใจไปก่อนข้า
 เทวคาฟ้าดินเป็นพยาน
 ให้หนักหน่วงนักในโง่งสาร
 ไม่คิดพาลพทจากน้าพง
 พอผงผกผวชคคคคผง
 ไม่คองทรวงพิงใครกไม่จน
 อยู่นาน ๆ หน้อยกได้ไม่ชคสน

ไต่ปฤชาหาร^๕ อเมอยาม^๕จน
โคมเคลา^๕เจ้าอย่ากรแสง^๕ โศก
ใครหลง^๕กอด^๕มน^๕ก^๕หมอง^๕ใจ
ชีวิต^๕เรา^๕เหมือน^๕เงา^๕เมือ^๕ยาม^๕เที่ยง
ถึง^๕ชาติ^๕ไทย^๕กาย^๕กอง^๕ก^๕คอง^๕ทง
นาง^๕ไต่^๕พ^๕ง^๕น^๕ง^๕เห็น^๕จริง^๕หมก
เสียด^๕กาย^๕สีก^๕ย^๕ช้า^๕แค้น^๕เสียด^๕กาย^๕กาย
เจ้า^๕แสน^๕กล^๕ย^๕ล^๕เห็น^๕ว่า^๕เป็น^๕ค้อ
ค้อย^๕ล^๕ย^๕หลัง^๕น^๕ง^๕ไกล^๕แล้ว^๕ว่า^๕วอน
ลาม^๕ลวน^๕ชวน^๕เสียด^๕ให้^๕ย^๕เด็ก
ไม่^๕เจียม^๕ม^๕จน^๕จน^๕จ้อ^๕เทียว^๕ขอ^๕ทาน
อิน^๕ใจ^๕พา^๕ใจ^๕ใจ^๕ไม่^๕รู้
เคย^๕อม^๕ร^๕ม^๕ย^๕ม^๕ฉิว^๕อ^๕ย^๕ใน^๕วัง
แต่^๕ทำ^๕ทาง^๕วาง^๕มา^๕กล^๕ม^๕้าย^๕เม้น
เม้น^๕ค^๕ว^๕ง^๕ใจ^๕ไม่^๕เชิ^๕อ^๕ค^๕อย^๕ก^๕เขา
หะ^๕ห^๕าย^๕อ^๕ย^๕อ^๕ย^๕ช^๕ู^๕มา^๕ว^๕ก^๕ไ^๕อ
จ^๕ิง^๕เช^๕ช^๕ก^๕พล^๕ก^๕ณ^๕น^๕ส^๕น^๕ค^๕ค^๕
ว่า^๕พล^๕ง^๕ทาง^๕ทำ^๕กร^๕เด^๕ย^๕หน^๕
ชาย^๕เจ้า^๕ช^๕ู^๕ร^๕เ^๕ิง^๕เจ้า^๕ว^๕ย^๕กร^๕
ขอ^๕ช^๕อ^๕ส^๕ัก^๕ย^๕ส^๕ุ^๕จ^๕ริ^๕ด^๕ไม่^๕ก^๕ิ^๕ค^๕หน^๕่าย
ระ^๕กล^๕อ^๕ม^๕เก^๕ลา^๕เจ้า^๕เ^๕น^๕ท^๕ก^๕โม^๕ง^๕ย^๕าม
วัน^๕พ^๕ร^๕ง^๕น^๕พ^๕ระ^๕พา^๕ไป^๕เ^๕า^๕ย^๕าท
ให้^๕ท^๕ร^๕ง^๕ช^๕่วย^๕อ^๕ว^๕ย^๕ช^๕ย^๕ใน^๕วิ^๕ว^๕า^๕ห^๕
ล^๕ม^๕ร^๕า^๕พ^๕ย^๕เช^๕ย^๕ช^๕อ^๕ผ^๕ก^๕า^๕ชน^๕
ก^๕าว^๕เค^๕อ^๕น^๕เค^๕ล^๕อ^๕น^๕ค^๕ล^๕อ^๕ย^๕ลง^๕ไ^๕ว^๕ ๆ

ข้า^๕ศ^๕ก^๕ท^๕น^๕โค^๕ก^๕ค^๕ล^๕ย^๕ค^๕ง^๕ย^๕ล^๕ล^๕ย^๕
สิ่ง^๕ใน^๕โล^๕ก^๕ร^๕บ^๕เส^๕ย^๕ง^๕ห^๕า^๕เท^๕ย^๕ง^๕ไม่^๕
เหมือน^๕ย^๕า^๕ไ^๕ย^๕ณ^๕เห็น^๕เ^๕า^๕เ^๕น^๕จ^๕ริง^๕
ไม่^๕ค^๕ง^๕เค^๕ย^๕ง^๕น^๕า^๕ไ^๕ค^๕ี^๕ท^๕ี่^๕ช^๕า^๕ย^๕ห^๕ึง^๕
ม^๕น^๕ว^๕ง^๕จ^๕ริง^๕พ^๕อง^๕พ^๕น^๕ไม่^๕ท^๕น^๕ค^๕า^๕ย^๕
กล^๕ย^๕ร^๕น^๕ท^๕ก^๕น^๕ก^๕ไป^๕แล้ว^๕ใจ^๕ห^๕า^๕ย^๕
ย^๕ง^๕พ^๕ม^๕ฟ^๕าย^๕ช^๕ย^๕ท^๕น^๕ก^๕ย^๕ค^๕ย^๕ง^๕น^๕อ^๕
ย^๕ง^๕พ^๕ก^๕ล^๕อ^๕เล^๕ย^๕ม^๕โ^๕ล^๕ม^๕โ^๕ล^๕ม^๕ส^๕ม^๕ร^๕
อ^๕ย^๕า^๕เค^๕อ^๕ง^๕ค^๕อ^๕น^๕ห^๕ย^๕ก^๕ิ^๕ช^๕ว^๕น^๕ไม่^๕ค^๕ว^๕ร^๕การ^๕
ทำ^๕เหมือน^๕ว่า^๕ข้า^๕ก^๕ิ^๕ก^๕ใน^๕ก^๕ล^๕าง^๕ย^๕าน^๕
มา^๕ค^๕ิ^๕ก^๕ิ^๕อ^๕าน^๕เก^๕ย^๕ว^๕า^๕ค^๕น^๕า^๕ช^๕ิง^๕
ง^๕ม^๕อ^๕ง^๕ค^๕ร^๕า^๕ค^๕ิ^๕ของ^๕พ^๕ม^๕ง^๕
ถึง^๕ไม่^๕เหมือน^๕อ^๕พ^๕ระ^๕ส^๕ิง^๕ช^๕ก^๕ทำ^๕เ^๕า^๕
พ^๕อ^๕อ^๕น^๕แ^๕น^๕น^๕อ^๕ย^๕ไป^๕ห^๕ร^๕อ^๕ไ^๕ร^๕เจ้า^๕
ระ^๕พา^๕เจ้า^๕เ^๕า^๕อ^๕ง^๕ค^๕พ^๕ระ^๕ท^๕ร^๕ง^๕ด^๕ก^๕ข^๕
เพ^๕ระ^๕เจ้า^๕ไ^๕ค^๕เ^๕ม^๕ว^๕ง^๕น^๕ง^๕ไม่^๕ท^๕ก^๕
อ^๕ย^๕า^๕มา^๕ช^๕ิ^๕ก^๕า^๕เจ้า^๕เ^๕น^๕ช^๕า^๕ว^๕ค^๕อ^๕น^๕
ค^๕เ^๕ด^๕อ^๕ย^๕ท^๕เ^๕อ^๕น^๕อ^๕ย^๕จะ^๕ไ^๕น^๕อ^๕อ^๕น^๕
อ^๕ย^๕า^๕แ^๕ง^๕ง^๕อ^๕น^๕ช^๕อ^๕น^๕ง^๕อ^๕น^๕เล^๕ย^๕โ^๕ล^๕ม^๕ง^๕าม^๕
น^๕ท^๕า^๕ล^๕า^๕ย^๕โ^๕ล^๕ก^๕ล^๕ย^๕ท^๕ัง^๕ภ^๕พ^๕ส^๕าม^๕
มี^๕ให้^๕ท^๕ร^๕า^๕ม^๕ว^๕ัย^๕เ^๕ร^๕า^๕เ^๕ห^๕ง^๕า^๕อ^๕ร^๕า^๕
จ^๕อ^๕ม^๕น^๕ร^๕ิ^๕น^๕ท^๕ร^๕ย^๕น^๕ร^๕า^๕ช^๕น^๕ว^๕า^๕ก^๕
เจ้า^๕แ^๕ก^๕ว^๕ท^๕า^๕อ^๕ย^๕า^๕แ^๕น^๕ระ^๕แ^๕ว^๕ง^๕ใจ^๕
ระ^๕ว^๕ว^๕ร^๕น^๕เร^๕ณ^๕ช^๕ไ^๕ส^๕ว^๕
ย^๕ง^๕ระ^๕ย^๕ย^๕ห^๕ล^๕ย^๕ไป^๕ท^๕ง^๕ส^๕อง^๕ร^๕า^๕ ฯ

โอมาร์ค้ายัม

อุยฺฮ์ เอกจินทร์

แปล และ เรียบเรียง

บรรดาผู้มีความพอใจในวรรณคดีของชาวเปอร์เซียนครโบราณแล้ว ก็คงพอใจในบทกวีอันยอดเยี่ยมของ โอมาร์ค้ายัม ผู้เป็นจินตกวีอันลือนามเป็นแน่

เป็นโชคที่หนักหนาที่นักกวีชาวตะวันออกผู้หนึ่ง ชื่อ คร. มิงอานา ขณะตกที่นั่งสับสนวุ่นวาย เขียนภาษาอาหรับ อยู่ในห้องสมุดจอห์น รีดแลค ยังเขียนพบบทกวีซึ่งประพันธ์โดยนักประพันธ์ผู้หนึ่งไม่ปรากฏชื่อ หนังสืออันเก่าคร่ำคร่า เลยทิ้งอยู่ในตู้ โดยไม่มีผู้เอาใจใส่ราว ๒๐ ปีกว่า คนละขยเขียนภาษาเปอร์เซีย และแล้วแปลเป็นภาษาอาหรับ หนังสือตัวเขียนละขย ภาษาอาหรับนั้น มีชื่อ ซึ่งจะแปลออกได้ว่า “สุราทเลอกแล้วของนักกิม” และ “อาหารเร็วของทหารม้า” ข้อความ ของ หนังสืออันลือนามนี้ ประพันธ์เป็นโคลงฉันทิกาพยักลอน ที่ล้วนวนไพเราะเพราะพริ้ง ซึ่งก็คัดเลือกอย่างดีแล้ว มีอยู่ราว ๕๐๐ บท และการที่เขียนรวมไว้นี้

เพื่ออุทิศแก่นักประพันธ์นาม อุคโฆยฺฮ์ชาวเปอร์เซีย ผู้ซึ่งได้มรณภาพเมื่อ ค. ศ. ๑๒๗๒ จากหนังสือ เรื่องจริงใต้กระจำซึก เป็นความจริงว่า นักประพันธ์สมัยศตวรรษที่ ๑๑ เขียนตามแบบบทกวีของโอมาร์ และกล่าวถึงตัวโอมาร์นั้น ก็คือตัวโอมาร์เป็นผู้ประพันธ์ชิ้นนี้เอง

หนังสือตัวเขียนของจินตกวีชาวเปอร์เซีย รอดพ้นจากการทำลายตลอดระยะเวลา ๗ ศตวรรษ อันเป็นสมัยที่เต็มไปด้วยการจลาจลและปั่นป่วน โด่งเพียง ๒-๓ ละขยเท่านั้น และศิษย์ทุก ๆ คนที่รวบรวมบทกวีอันเป็นวรรณคดีขึ้น ก็ยากที่จะตัดสินใจว่า หนังสือละขยที่ตกมาเป็นมรดกถึงพวกเขา นั้น ยังคงมีสภาพเรียบร้อย คังคิม หรือมีสภาพเหมือนกันมาหากมือของ นักโหราศาสตร์ ในสมัยศตวรรษที่ ๑๑ นอกเหนือที่ช่วยส่งเสริมให้เราพึงพอใจ ในการที่ คร. มิงอานา ค้นพบสิ่งสำคัญ

สำหรับความรู้ของเราในเรื่อง โอมาร์ ใน

อุยชิ เอกจินทร

เมษ

ไ้” เขาเลี้ยงยังไม่ทะลุได้แห่งความเที่ยงแท้ เขาจึงยังชวนชาวอียิปต์ แต่เขายังกล่าวถึงความไม่สามารถจะปลดปล่อย หมอกอันกำบังความจริงไว้ โดยขยทกลอน ซึ่งมีเนื้อความกินใจอย่างลึกซึ้งนั้นได้

เมื่อสมัยที่โฮมารียังมีชีวิตอยู่พึ่งควรระลึกว่าเป็นสมัยที่ชีวิตของเขาได้ผ่านไปด้วยสงคราม นอร์มันน์ และสงครามครูเสด สมัยที่เสียงระฆังเวลาเย็นดังกึกกวดในประเทศอังกฤษ ในขณะโฮมารียังเลี้ยงไหมที่ทิศใต้ของทะเลเหนือ ข้างตะวันออก ขวบนันสวนคนคั้นนม นั้น คือ โฮมารียังมีชีวิตอยู่ในสมัย Thomas à Becket

ประวัติของเขา เกยพันๆ กับเพื่อนนักเรียน ๒ คนอย่างประหลาด ทั้งจะบรรยายต่อไป ครึ่งหนึ่ง ในยี่สิบระหว่าง ค.ศ. ๑๐๕๐ และ ค.ศ. ๑๑๒๐ นักเรียนชาวเปอร์เซีย ๓ คน ไ้ให้สัทธิสาขาน่าทึ่งกันไว้ว่า ถ้าผู้ใดมีวาสนาไ้เป็นใหญ่ เป็นโต และเจริญต่อไปข้างหน้า ต้องแบ่งส่วนในโซคลาภนั้นให้สหายอีก ๓ คน เวลาดังไปหลายปี คนหนึ่งในจำนวน ๓ ไ้ รียชเป็น วิเชย หรือ อัครมหาเสนาบดีของอาณาจักรสาร์ราเซ็น ซึ่งอยู่ทางทิศตะวันตกของ ทะเล เมดิเตอร์เรเนียน และทางทิศตะวันออกของ กำแพงเมืองจีน อัน

มหิมา เพื่อนทั้งสองของ วิเชยทวยความก็เข้าหาเพื่อขอมีส่วนในโซคลาภนั้นบ้าง ตามที่สัญญาไว้ วิเชยเป็นมิตรก็ จึงไม่ปฏิเสธ คำพูดที่สัญญาไว้ จึงให้เพื่อนคนหนึ่งทำงานในตำแหน่ง ตุลาการ ในศาลสูง ของประเทศนั้น แต่ภายหลังกลายเป็นเสียชื่อเสียง โดยเป็นผู้ร้ายฆ่าคน คือ ตัววิเชยเองเป็นผู้ถูกเพื่อนแก้ผู้นี้แทงตาย

แต่เพื่อนนักเรียนอีกผู้หนึ่งคือ โฮมารี เขาตรงมาหาวิเชยเพื่อรับส่วน ของเขาบ้างเหมือนกัน แต่มิไ้ได้ออกปากร้องขอตำแหน่งหน้าที่ หรืออำนาจอย่างไ้ ๗

เขาขอร้องต่อวิเชยว่า “จะเป็นบุญคุณอย่างเล็ก เพียงแต่ท่านกรุณาให้ข้าพเจ้าอาศัยอยู่ภายใต้ร่มบารมีของท่าน เพื่อเผยแพร่วิชาวิทยาศาสตร์ และขอให้ข้าพเจ้าอวยพรให้ท่านมีอายุยืนนานและจำเริญต่อไปเถิด”

โฮมารี ก็ ไ้ รับผลสม ตาม คำขอ ร้อง และส่งท่านไ้ไปประทานเงิน ให้ มีผู้เขียนภาพโฮมารีกำลังพักผ่อนอยู่ในซุ้ม และมองลงไปดูหยาผลาเมเช็ก มีคนสองและคนผลไม้ต่าง ๆ โดยรอบบริเวณ ท้องฟ้าอันปลอดโปร่ง อยู่ตอนเย็น มีแม่น้ำอันใสสะอาดปานสีเงินยวง ใต้ยอศกัณเฑาะว์ผ่านไปโน่นทุ่งนา ประดิษฐานไว้

พ. ศ. ๒๔๗๒

โอมาร์ คายยัม

ภายในสวนที่ ในซาฟร์ ในคอรัชซาน

เขาทำงาน เกี่ยวกับ วิชาสูง ๆ หลาย

ประเภท เช่นวิชาโหราศาสตร์ เป็นต้น และมีชื่อเสียงในทางวิชาวิทยาศาสตร์ อันเป็น

“ภูมิแท่งจริงแห่งชีวิตของเขา” ทาฮ์ โค
จะเปรียบมิได้

เขาได้ คิดและเขียนหลักทฤษฎีสำคัญของ
วิชาคำนวณมีค่าพีชคณิต และวิชาวิทยาศาสตร์ ไว้ เขายังชอบประพันธ์ โคลง ฉันท์
กาพย์กลอนในเวลาว่าง และได้เก็บรวบรวมไว้
เขายัง เขียน บทกลอน กล่าว พากพิง ถึงนาม

คายนัมอันเป็นนามสืบเนื่องมาจากบิดาของเขา

ผู้เป็นช่างทำกระโสม

เวลาใดที่ชีวิตของโอมาร์ ทดหลั่ง ก็ได้

อาศัยคอกกุกหลายและอรุณ เป็นเครื่องบำรุง

ให้ชุ่มชื่น รู้ ได้ โดยพระยานเป็นคำประพันธ์

บทที่เขาแต่งยกยอขุญคุนไว้นั้น โอมาร์

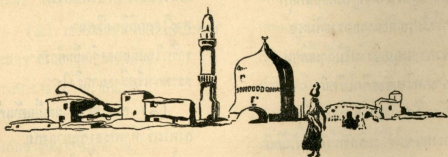
คายนัม เจ้าแห่งความฉลาดได้ละไปจากโลก

เมื่อ ๘๐๐ ปีที่ผ่านมาแล้วใน ค.ศ. ๑๓๒๓ ทั้ง

รูบายียัท ซึ่งเมื่ออ่านคำพจน์กลอนกล่อมมนต์

อย่างถึง ๆ แล้วก็จะไพเราะถึงคนตรีที่บรรเลง

อยู่ ไว้ เป็นเครื่องประดับโลกต่อไป

มารกาที่กคนหนึ่ง มีค่ากว่าครูร้อยคน

๑. บุณยะประวิตร

ตำราพฤตมาถลาง

ฉบับของเก่า

นาคะประทีป ส่งมา

กำเนิดความตามตำราพฤตมาถลาง
โอสถเลิศประเสริฐล้ำนำแสง
ให้แหม่แจ้งใจสว่างกระจ่างจริง
เก็บไภพขุป.ทที่ วิเสโส
ท่านเคโซ ซื่ออ้างเป็นอย่างดี
สถิตดินอยู่ทางบางกระพิง
เคยช่วงชิงชัยชาญชำนานูยฤทธิ์
เป็นคนขององค์กษัตริย์วิบุลย์
ไค่ต่อสู้พระม้ามอญไม่ห่อหุ้ม
ครั้งไปรบเลียมรบปราบกัมพูช
พวกขอมกษัตริย์จามไม่ลามเลียม
ท่านเคโซ ซื่อขอยกยิตินา
กัวยปรีชาแหลมเลิศประเสริฐเลียม
ครองหน้าเมือโพธิ์สีท้าววกช้างเนียม
แต่พอเย้ยเม็กไค่ขลุยลใน

ครั้นจะเข้าถักถักวิคกิลิขิตออก
ครั้นจะออกถักถักวิคกิลิขิตไช
เห็นเจ้าชวิศวิคกิลิขิตราชภัก
ประณามัยหมอยประหม่าแห่งหน้ายล

หน่วยตาเล้งเพ่งพิศพิณิศทั่ว
เอาที่ตัวตนคึกขย่ำคึกคองน
กล่าวกลลยเงื่อนเกลื่อนแจ้งกระแสดล
ยากจะค้นคึกคำที่ลั่วคณ
สิ้นลิลิขิตยิตินาที่สาธก
ปลงเห็นตกแจ้งจริงทุกสิ่งสรรพ
เอาที่ซุ่มประตู่เข็ญกลลน
เห็นแผ่นสุวรรณเจ้าพลัดอักษรา
เย็นโอสถสำหรับให้ชัยโรค
สารโคถลลิลิขิตยิตินา
จารึกในแผ่นทองคำเป็นตำรา
สรรพยาแก้สิ่งอย่างกริ่งใจ

(๑) สมอเขียวห้าผลเป็นคันเค้า
ละพระเจ้าห้าพระองค์คือยาสงสัย
นะโม พุทธายะองค์ละใบ

(๒) เอาเม็กในสลอกแจ็กเม็กหมา
ลงหัวใจพระธรรมเจ้ากัมภีร์
ตามวิธีว่าหัวไม่กังชา
แสดงไว้ให้ประจักษ์ในอักษรา
ส่ววิชาปุกระยะปะแสดง

แม่ ก็นำ ไตรมาสลดลาถ้ำ
 ขันัญญาจำรรณศาตร์นี้ขาดไสย
 โดยสามารถอา อองตำรงไคร
 แสง ในคณวมิอุทธโม
 คำขวัญเข้าเฮาส์ถึงเป็นหนึ่งแน่
 ทำบุญแก่สังฆแพศวิเศษไส
 ขวัญอกทศิจิตตคงหลังไส
 ไปยังไวยารายยสำราญเจริญ
 รุ่งดั่งวันทราควาโมกษ
 ครอบโลกฤทธิธรรมสรเสริญ
 ขวัญเข้าอัยนิกคิประเมิน
 ไครเรียกเกินพิภคที่อัครา
 รุ่งฉวยหายตายตกนกรรอัน
 ฆ่ากคายกัณเฑลิกแกงอันแรงกล้า
 ไครศิกชอกยกอกกันอย่าฉันทา
 กล่าวมสาวาทหวัง ยักขังกัน
 ในข้อคำปริศนาว่ากัน
 ความยินดีกาลคงทรงวงกระสัน
 กล้วยสมนิกเสร์จิกกัมพูขพลัน
 กลัษคินฉันทาตีมาสาโย
 ได้หยุกหย่อนผ่นเห็นอยม้นเมื่อยหาย
 สำราญกายวายทกซ์เป็นสุโข
 ความนิยมสมกระแทนเกไส
 ประกอบ โอสลดทำเหมือนตำรา

ให้ตามแก้ววิโรค แก้วโรคนั้น
 ไม่กล้ากลเกลื่อนทลายสนิทเหมือนปริศนา
 ยายเป็นขึ้นมระควานนมมานมา
 ได้กินยานักทายสยายใจ
 นายสัง วิคส์ดวงออกออกเหมือนตาก
 กล้ายากเหล็ดสันพันวิสัย
 กินยานหายทกทกเข้าไ
 หายแล้วไม่กลับเป็นเหมือนเช่นเคย
 นายคงร้อยจอยักเป็นหักทอย
 ลงนอนขอมหมอบอิงพิงเซนย
 กินยาหายวายวันไม่เป็นเลย
 แสนสะเบยเบิกบานสำราญใจ
 ไทยคุณยาสามารถอย่าักแก่
 วิเศษแทเทียงคงอย่าสงสัย
 รักษาหายวายโคกสันโรคนัย
 รุ่งชอกไว้หวังจิตคึกเป็นทาน
 ข้าพเจ้า เกไส ถ้าโกหก
 ให้ตายตก อยเว้ออีกคณิลาญ
 คำได้เถรเทวทศบัญญัติ
 ชนกกาลณบ่อนันคัพทชักร
 รังสฤษฏ์ปริศนาตำราเสร์
 กล้วยจิตเจตน ให้เป็นทานนสร
 หวังประ โยชน โพธิญาณสารสุนทร
 ลูกนครเขตคาววิฐสวัสดิ์ เอ

ตัวละคร

๑. อำไพ	อายุ ๒๒ ปี
๒. นางพลับ	อายุ ๕๐ ปี แม่ของอำไพ
๓. นางสาวสมจิตต์	อายุ ๑๗ ปี ลูกเรียงพี่เรียงน้องของอำไพ
๔. นายวิเชียร	อายุ ๒๖ ปี สามีอำไพ

ฉาก: ห้องของนายวิเชียร มีหน้าต่างพร้อมด้วยผ้าม่าน ใต้เครื่องทอแสงระยิบระยับ
 คือนางหรือ มีเครื่องโทรศัพท์ติดฝา, เก้าอี้ที่มีปลอกผ้าลวดลายดอกตา, กระดาษต้น
 เฟิร์น, แจกันลายครามสี ๒ ใบ, ตู้คารูปหมิ่นทิว ๑, รูปถ่ายสีน้ำ ใต้เขียน
 หนังสือต่างชนิด ๆ ๗ ๘

สัญลักษณ์

เมษ

(เมื่อแยกฉาก มีนางพลับและนางสาวสมจิตต์ แต่งตัวอย่างออกนอกบ้านทั้ง ๒ คน พลับมีความทุกข์ร้อนให้สุดแรง แกร่ง ๆ)

สมจิตต์ โอ้, คุณข้าอา ข้าว่าขอให้เลยล่ะ พลับ เรื่องราว คงจะไม่ร้ายแรงเหมือนตอนที่ คุณข้าคิดหรือ

พลับ ทนายความเขยว่ะหลาน เมื่อถึงกับใช้ทนายความละก็ ใครกันบ้างให้

สมจิตต์ แค่เพียงทำทางก็ เหมือนจะเป็นเรื่องสลักสำคัญ แล้วว่าพอเขยรกับข้าอาไฟ นะ ไม่เหมือน ผัว เมีย คุณ ๆ คือไม่ทะเลาะกันอย่างตามธรรมดา

พลับ หลานหมายความว่าอย่างไร ?

สมจิตต์ คุณ ๆ เขาวิวาทกันงัย ๆ ไม่เอิกเกริกให้คนอื่นรู้ แต่คู่ของเรานะอะวุ่นวาย ข้าอาผู้ หนึ่งเข้ามาเกี่ยวข้อง ในที่สุดก็ตกกัน แล้วผู้ที่เกี่ยวข้องก็ถูกย้ายโทษ

พลับ หลานพูดเกินไปเสียแล้วละแม่สมจิตต์

สมจิตต์ เกินหรือคะ ?

พลับ ถ้า หลาน รู้ เทาแดง ชีวิตของ ผู้ หนึ่งเขา เรือนแล้วละก็ —

สมจิตต์ นั่นนะซีคะ ฉันกำลังเรียนอยู่—เรียน

จากตัวอย่าง แต่ว่า อย่างไรก็ดีฉันไม่อยากเห็นคุณในเรือน ของพ่อข้าอาไฟ เพราะผลที่ตกก็คงลงเอยอย่างเกี่ยวกับแล้ว ๆ มา

แม่สมจิตต์ หลานคิดผิด แต่ก่อนแต่ไร แม่ข้าอาไฟไม่เคยหาหมอลูกมาแล้วก็ดูซิ หลานรีบให้เรามาอย่างกระตือรือร้น หอบ แม่แต่เสียทรัพย์มา ทางโทรศัพท์ ก็สังเกต ไปได้ว่าหายใจเกือบไม่ทัน หลานไม่ยอมฟังคำปฏิเสธของข้าอาไฟ ที่จริงนะฉันน่าจะจะไปอยู่ ที่ห้องหมอลูกท่านเทียว

สมจิตต์ เมื่อ คราว ไปวัดหิน ก็ เหมือน อย่างนั้นแหละคะ พ่อข้าอาไฟคำฉันท์ของพ่อข้าอาไฟ เรียงกันไปเรื่อยกันมา แล้วก็เลยทำการขวนกันใหญ่ ในที่สุดก็อธิบายว่า ที่ทำเช่นนั้น ก็เพราะรักกัน ! ในระหว่างนั้นสมจิตต์ โทษว่าด้วยแค้นงานก็หรือ ไม่ของฉันทุณณ์แล้วละ—แต่เพราะข้อที่ว่า “ก็”

พลับ เออ หลานช่างอธิบายจริง ๆ.

สมจิตต์ ฉันทาใจไว้กับท่านแหละคะ.

พลับ ข้าเป็นแม่ของข้าอาไฟ ก็คงเกิดก่อน

พ. ศ. ๒๔๗๒

ละครพูด

อยู่เอง ใครๆ เขาระว่าได้ว่าไม่มี
ความสงสัยและเห็นออกของตัว.

สมจิตต์ ไม่มีใครว่าออกกะ จัสนันะ คุณย่า

อย่าลืมเรียนนะคร่า เมื่อคราวที่แล้ว

มา พ่ออำเภอและพี่เขยรทว่าคุณย่า

เป็นผู้ก่อเหตุให้เขาทั้งสอง ทะเลาะกัน

พลับ อ้อ บางทีข้าก็คงจะผิดอยู่

สมจิตต์ ใช้อย เผลอเลยละ

พลับ นั่นแม่อำเภอไปเสียไหนล่ะ?

สมจิตต์ ฉันทึกว่าคงผิดหน้าอยู่กะมัง

(กระดิ่ง ไทศัพท กังซัน สมจิตต์ ไปรับไท

ศัพท)

สมจิตต์ ว่าไงล่ะ? อ้อ ไปรทอเคียวฉันจะ

ไปตามเธอ (เดินไปทางประตู พอ

คัพยอำเภอ ซึ่งเดินเข้ามา) อ้อ พ่ออำเภอ

มีใครจะผูกไทศัพทด้วย

อำเภอ (กัใจ) แม่สมจิตต์! อ้อ คุณแม่!

(เข้าไปกราบแม่)

สมจิตต์ (ว่าเร็ว) เร็วๆ เข้าซี พ่ออำเภอ

(อำเภอเดินไปรับไทศัพท)

อำเภอ ะ ะ (หยุดครู่ ๑) อ้อ ทล่อน

อย่าเพื่อถามเลย....โอ คราว

นี้แหละเป็นแน่นอนที่เคียว...แล้วที่

หลัฟพมาใหม่่นะ...แล้วจะเล่า

ให้ฟังให้ตลอด ฉันทื่นแม่กับน้อง

มาอยู่กันมานานแล้วละ.... มอยู่

หนทางเคียวเท่านั้น...แยกกัน...

กันซี... ไว้ทีหลังนะ เลิกกัน

นะซี (แขวนหูไทศัพท)

แม่อำเภอถูกรัก อย่าให้แม่ต้องคอย

ข้าเลย เกิดเรื่องอย่างไรกัน บอก

แม่ ดี

อำเภอ (ยุบยับ) คุณแม่คะ ฉันทึ่วโรคใหม่?

พลับ เอ๊ะ อะไร?

อำเภอ ฉันทึ่นประสาทพิการใหม่? ความ

คิฟั้งสร้านใหม่? ค้องการพิการรักษา

ตัวใหม่?

พลับ อะไร แม่อำเภอ!

อำเภอ ฉันทึ่นคน ฮาวมณต์แปรปรวน หรือ?

หรือใจเรววน เจ้าทูกซี จี จี เธอแต่

ใจตัว สร้อยสร้อยอย่างไรง้าง?

พลับ แม่ไม่—

อำเภอ ฉันทึ่นเหล้าหรือ? หน้าตกกระหรือ?

แต่่งผมไม่สมสมัยหรือ?

พลับ แม่คุณ!

อำเภอ ฉันทึ่นหญิงที่รักจิกไม่รักกายหรือ?

ฉันทึ่นแต่่งตัวหรือ? จำไม่คัโทษบ

พาทย์ หรือ?

[๑๖๔๕]

สาลักษณ

เมฆ

พลับ แม่คุณ แม่คุณ !

อ้าไฟ ลูกทำอย่างใดอย่างหนึ่งทีวั้นบ้างหรือ
เปล่าคะ ?

พลับ เปล่า เปล่าลูก !

อ้าไฟ ใจ แม่สมจิตต์ ? (เขย้าตัวสมจิตต์)
ว่าใจ ?

สมจิตต์ (แสร้งทำเป็นตกใจ) เปล่าพี่ เปล่า

อ้าไฟ ก็แล้ว ถ้าขึ้นขอให้คอยอยู่หาสักข้อ
หนึ่งว่าทำไมคุณวิเชียรถึงได้ประพฤติ
ร้ายกาจต่อฉัน ?

สมจิตต์ (เข็งสงสัย) งั้นหรือคะ ?

พลับ ทลึง แม่อ้าไฟ เขาไม่ดั่งกับร้ายกาจ
กอกกนา

อ้าไฟ (เคินพล่านในท้อง) การที่ฉันไม่
ยอมยกย่องให้เขาเป็นนักประพันธ์ นั้น
เป็นข้อขัดใจเขา เขาเคยบอกฉัน
ว่า ขางครว เขา มี อารมณ์ หงุด หงิก
และ ฉันก็บอกว่า ฉันจะผ่อนหนัก ผ่อน
เบา แต่ฉันใจา คุณแม่ เขาไม่
มีส่วนผิดเสียเลย !

พลับ พุทใช้ พุทถึง อันจริง ทุกซัง !

อ้าไฟ คุณแม่ก็ทราวยอยู่แล้ว ว่าลูกนะเป็น
คน รู้จักผิด ถูก เพียงไร เมื่อคุณ
วิเชียรโกรธเรื่อง กันยพริ เข้าไป

อยู่ในสังขยา หรือเมื่อคราวที่ลูกเขา
ทางเกร ท้ายไม้เก่าพอ ไปให้ ขอ ทาน
ลูกก็ยอมรับผิด และยังกล่าวสำราพ
ว่า “ เป็นความผิดของฉันเองคุณ
ขา ” เธอก็ยังไม่พอใจ แค้นแผละ
สัญญาติ ผู้ชาย ก็ ต้อง มีนิสัย ผู้ชาย
เรื่อง รว พรรณ ผู้หญิงยอมวางเสีย
ให้

พลับ ขางที่ ลูกจะเป็น ผู้หวัง ความ สุขความ
พอใจจากการ แต่งงานมาก เกินไปนัก
จึงไม่สู้สมประสงค์

อ้าไฟ ก็ไม่ได้หวังอะไรมากนักกอกคะ ฉัน
ทราวยอยู่แล้วว่าการมีเขาเรือนั้น ไม่
เป็นความสุขสำราญมากนัก ย่อม
จะมี ความ ล้ายากใจ เข้าปน และ
ทราวยล่งหน้าว่าในไม่ช้าฉันคง จะเบื่อ
จุกของคุณวิเชียร แต่ไม่ดั่งกับ
ทราวยล่งหน้าว่าเธอจะ เหลือทน เท่า
นั้นแผละ (สมจิตต์ เทในสมจิตต์)
นั้นเข็ชชชะไรละ แม่สมจิตต์ ?

สมจิตต์ ก็ความเห็นของพลึงหย่อยเท่านั้น

อ้าไฟ อ้อ อ้ายสมุทเล่มนั้น ! คุณได้เสียเต็ม
ประกาศ

พลับ นั้นนะ แม่อ้าไฟ ว่าแต่อย่างไร ?

พ. ศ. ๒๔๗๒

ละครพูด

อ่ำไฟ (นั่งข้างแม่) คุณแม่ข้า ลูกเห็นว่า อ่ำไฟ คุณแม่คะ คุณแม่จะเรียกคนอย่าง
ลูกหนักเอาชื้อ ทุกสิ่งทุกอย่าง คุณวิเชียรว่ามีวาจาเป็นเสน่ห์ใหม่คะ?
ทำให้มากมาย มีโคเลี้ยง มีโคขย พลับ (ชิง) วาจาเป็นเสน่ห์— ออกจะหา
สมจิตต์ได้! ยากนะลูก

อ่ำไฟ รัง ๆ กล่าวได้เช่นนั้นที่เกี่ยว ลูก อ่ำไฟ ถึงอย่างนั้น เธอก็หาเป็นคนหนึ่งใน
เอาใจญาติพี่น้องของเธอ (ว่าตาม พวก หายาก คุณแม่ ก็เหมือน นั้น
จริงแล้ว พวกนี้ขายยากยิ่งนัก ใหม่คะ?

ให้ขายเสียทุกคน) ลูก สบายม พลับ เปล่า ว่าที่จริงแล้ว แม่ไม่คิดเช่นนั้น
ปฏิบัติให้เย็นที่ลูกใจ สู้ยกยอ ไม่ อ่ำไฟ เธอเป็นคนงา- มีนามอุโฆษใหม่คะ?
อ่านเรื่องเงินในหนังสือพิมพ์ (นึกว่า สมจิตต์อื่นที่จริงก็เปล่า

เธอจะออกจากบ้าน) ฯลฯ แค่ว่า อ่ำไฟ (ชักเคือง) แม่สมจิตต์ฉันไม่ได้
นี้ ลูกทนไม่ไหวและจะไม่ทนด้วย ถามหน่อย

สมจิตต์พี่อ่ำไฟ คุณข้าและน้อง สงสาร พ สมจิตต์เสียใจคะ (เลี้ยงไปเสียทางหนึ่ง)

เหลือเกิน แต่ว่ายังไม่รู้เลย ว่า พ อ่ำไฟ ใจละคะ คุณแม่?
วิเชียร เขาทำอย่างไรกับพี่ ฉัน พลับ (อยากให้อ่ำไฟลูกสาว) นั่นแหละ
หมายความว่าอะไรที่— ลูก เขาก็เป็นคนฉลาด และแม่

พลับ ยังไม่รู้เรื่อง ยอกมาห้อยชู้ลูก เชื้อว่าเขา—

อ่ำไฟ คุณแม่ และแม่สมจิตต์ คงไม่เรียก อ่ำไฟ นั่นชื้อคะ! เธอไม่ใช่ผู้ มีนามอุโฆษ
คน อย่าง คุณวิเชียร ว่า เป็น คน ส่วย แล้ว—— ความนี้จะเรียกเธอว่า เป็น
ใช่ใหม?

สมจิตต์ เน้นคำ แน่!

อ่ำไฟ (ไม่พอใจ) เธอ หล่อนไม่คั่ง “ชวาน พลับ (ไม่รู้จะตอบอย่างไร) เขาเป็น
ผ่าซาก” นึกได้ อะไรละ?

สมจิตต์ ก็พอยากถาม อ่ำไฟ ก็นั้นะชื้อคะ ถึงว่าเหตุใดจนงั้น
เธอนัก? ทำไมเรทั้งหมทั้งจะ

ต้องบูชาเธอ เป็นข้าเธอ และ
ไม่ต้องคิดถึงอะไรหมก นอกจาก

ความสุขของเธอ?

สมจิตต์ (ก้มในสมุดพกเป็นค้อน) ก็ถึงว่า

เธอนะ!

อ้อไฟ อย่างไรคะคุณแม่?

พลับ แม่ยังคิดอยู่ว่า แม่จะทำประโยชน์
ให้ โลกนี้เมื่อลูกบอกเรื่องราว ที่เกิด
ขึ้นเสียก่อน

อ้อไฟ ประโยชน์ ไม่มี ใครจะ เป็น ประโยชน์
ได้ — นอกจากทนายความ

พลับ (ตกใจ เจ้าชิกลูก) แม่อ้อไฟลูก
หมายความว่า — ?

อ้อไฟ แม่แทบจะ (สมจิตต์ทำเสียงทิดค้อ)
โอ้ ฉันรู้ ว่าคุณแม่ได้เคยพูดขึ้นมา
มาแล้วและคุณแม่พูดว่ากล่าว
ฉันก็เลยยกโทษให้คุณวิเชียร เพราะ
ความใจอ่อน แต่ฉันทนมาพอแล้ว
สมัยนี้ ไม่ใช่ สมัยคุณทวด ฉันจะจับ
การ หย่าโดยไม่ ต้อง ลำบาก เลย สัก
นึกเคย

สมจิตต์ ฟูไปทนายสง่าเขาแล้วหรือยังล่ะ?

อ้อไฟ ยัง พะไปพบเขาที่ ๆ ทำการพริ้ง
โอ้ หล่อนไม่ท้องทำท่าสงสัย ฉัน

หมายความว่าตามคำพูดของฉันทน์ ทุก ๆ
คำ

พลับ (ตอนนั้นดังร้องไห้) อนิจจาลูกเอ๋ย

อ้อไฟ อย่างไรเลยคะคุณแม่ ลูกไม่
พรนคอก สมัยนี้ใคร ๆ ก็รู้ อยู่ว่า
ผัวเมียทสนร์กันแล้ว ย่อมไม่มี

สิทธิ์ ที่จะอยู่ด้วยกัน —

พลับ แ่ลูกเอ๋ย ถ้าดิฉันเช่นนั้นเสียหมก
ฐานะของครอบครัวจะมีเพิ่มที่หรือ?
อ้อไฟ ก็ยักคิดว่าที่จะอยู่ร่วมกันแล้ว ก็รบ
กันคะ ที่จริงเป็นอย่างแม่สมจิตต์

แ่ละก็ ไท ยินอะไรที่เกี่ยวกับชีวิต
ของผู้อื่น เรือนแล้วเป็นกลางทะเลแล้ว
ก็ หมดสิทธิ์ก่อน ที่จะตกลงใจใน เรื่อง
แต่งงาน เป็นแม่สมจิตต์ ก็กว่า
จริง ๆ ก็กว่าที่ จะมี ผัวโดย ปราศจาก

ความสุข!

สมจิตต์ ขอบใจพี่

พลับ (เสียงเคาะและน้ำตกคลออีก) โอ้
เอ๋ย โอ้เอ๋ย แม่อยากจะไปเกิดเสีย ใน
สมัยอนันต์ ทุกวันนี้นักอะไร ๆ ไม่เป็น
ความสุขสบาย แล้วนั้น จะทำอย่างไร
ล่ะลูก? มันจะนำความ ไม่เหมาะ มาให้
ลูก มากที่เกี่ยวมา

อำไพ เปล่าเลยเกี่ยวกับ คุณแม่ ฉันจะกลับ

ไปอยู่กับคุณแม่

พลับ (ไม่สบายใจ) เธอ ที่ลกว่านั้นก้อยู่

แต่เคยวันแม่ฉันเขาเป็นคนดูแลเรือน

และแม่ก็ยกของของลูก ให้พวกเก็ก

ผู้ชายเสียแล้ว แล้วก็—ลูกไม่ถูกกับ

“น้ำสุน” เขาไม่ใช่หรือ?

อำไพ สิ่งเหล่านี้ก็การเปลี่ยนแปลงได้ละ

สมจิตต์ ฉันเชื่อว่าเมื่อ น้ำสุน ทราย เรือง ก็ คง

เปลี่ยนแปลง

อำไพ เหล่านี้เป็นเรื่องกระจุกกระจุก เรือง

เล็กน้อยทั้งนั้น

พลับ แล้ว ลูก ก็ยังไม่ค่อยชอบให้ รู้สึกนึกว่า

เรือร่วนมันเย็นอย่างไรงั้น.

อำไพ คอ— (กระคัง ไทรศัพท คงขึ้น อำไพ

ทำเสียงแสดงความรู้สึกว่า และ

เคียวไปพักไทรศัพท) ที่ไหน?... ว่า

ไงละ?... ฮ้าว ที่นี้ไม่ใช่โรงรถ

ครัวอะไร?... บอกว่าไม่ใช่! (แขวน

หูอย่างกะแทก พอกว่เชิขรเคิน

อย่างท่าหวาดๆเข้ามา วิเชียร

รูปว่างสันทัก เห็นคนชอยเงิขยท่าทำ

ทางแสดงว่าเส้นประสาทไม่สงบ)

วิเชียร (ทำเกินๆ) อ้อคุณแม่ (ไหวพลับ)

อ้อ แม่สมจิตต์ ก็มากับ

อำไพ คุณแม่ละ ไปห้องฉันเดะละ (พลับ

ทำท่าจะพูกับวิเชียร แต่อำไพเข้าง

มือแม่ออกไปโดยอาการวางท่า)

วิเชียร แม่สมจิตต์

สมจิตต์ แม่ร้องอกแล้วหรือละ?

วิเชียร แม่ร้องอก? ฉันไม่เข้าใจความหมาย

แม่อำไพ กับฉันก็ตกลงจะเลิกกันแล้ว

ไม่มีปัญหา “เรื่อง” อะไรอีก

สมจิตต์ อ้อ เข้าใจละละ บอกฉันหน่อยได้ไหม

ละว่าอะไรเป็นสาเหตุของความ-ความ

ใจเด็กฉัน

วิเชียร (ชี้เครื่องโทรทัศน์) นั่น!

สมจิตต์ อะไรละ?

วิเชียร อ้ายโทรทัศน์

สมจิตต์ รังๆ หรือละ?

วิเชียร นั่น คืออย่างนั้น แม่สมจิตต์ ฉันหวังจะ

ให้มีใครเรียกฉันว่าเป็นคน อกวิเศษ

แต่ถึง กระนั้น ฉันก็ เป็น กวี คน หนึ่ง

แล้วก็อะไรเสียอีกละ ฉันก็ขอมวย

เก็บคดียศทมาถิง นั่นเป็นทางสมควร

ไม่ใช่หรือ?

สมจิตต์ นี่ยาวพิวเชิขร —

วิเชียร (หยิบจดหมายออกกะเบ้า) มีใคร

ลาลักษณ์

เมษ

ต่อใคร เขียนจดหมายมาถึงฉัน — คน
ที่ไม่รู้ จักกินเลย — — เขาเขียนมาว่า
(อ่าน) “ ท่านที่รักถนัดแม้วามยงมี
ใครรับเกียรติยศรู้ จักกินท่านอีก ผม
ก็ยังรู้สึกว่าเป็นการจำเ็นที่ต้องเขียน
มาให้ท่านทราบว่าความขี้ใจ ความ
พอใจที่ผมได้ รับนี้ — — ”

สมจิตต์ (รับพก) อ้อ รู้เรื่องแล้วละ
วิเชียร เมื่ออาทิตย์ที่แล้วมา ฉันส่งคำฉันท์
ไปลงในหนังสือ “ กล่อมใจ ”

สมจิตต์ ถูกละ ฉันจำได้
วิเชียร นั่นละสิ ฉันเห็นจะพกละใจกระมังว่าฉัน
กำลังก้าวหน้า?

สมจิตต์ ไคะ.
วิเชียร จริงนะ แม่สมจิตต์ ฉันมีไคะเธอ
ทำเป็นคนเจ้าระเบียบหรืออะไรเช่นนั้น
เลย แต่คนเราต้องมีความรักในการ
คิดเขียน คราวนี้ก็ ข้าย เปรต นั้น
(กระซิบโทรศัพท์ คงขึ้น) กุช เห็น
ไหม? จะจะมีเลขที่ ๘๐ ถนน
เพชรบุรี ไม่ใช่ ไม่ใช่ ท่านไม่ใช่โรง
พยาบาลโรคจิตอีก (แขวนหูแล้วยัง)
นั่นแหละ เช่นเช่นตลอดวัน แต่เช่น
ความประสงค์ของหล่อน และหล่อน

ต้องการให้คิดในห้องฉันจะคิดท้อ
กินข้าวหรือหล่อนกว่าพวกคนไข้จะได้
ขึ้นคำพูดของหล่อน ห้องรับแขก
หรือที่กว้างในห้องโถง ก็ไม่เหมาะ
ฉันเลยต้องทนอยู่คนเดียว และมันก็
นั่งนั่ง กริ่ง — กริ่ง — กริ่ง วนยังคำ!
(นั่งลงซบหน้าลงกับผ้ามือ)

สมจิตต์ กริ่ง มาถึง โรง พยาบาล โรค จิต ต่อ
เสมอที่ขยหรือคะ?

วิเชียร ไม่ใช่เช่นนั้นหรอก แต่มันจะเป็น
ฉันไม่ใช่ท่าน เสียข้อยเค็มก็ แม่
ข้าพหล่อนมีเพื่อนน้อยโสดๆ แม่พวก
เหล่านักรังมาหา หล่อน ทุกเช้า เพื่อ
ถามกันว่า หล่อน เป็น สุข ใจ หรือ ?
หล่อนกำลังทำอะไร? จะไปไหน
กลางวันด้วย กันได้ ไหม? ฯลฯ
แล้ว ฉัน ก็ ต้อง ไปเชิญ หล่อน มาพบ
หล่อน มาถึงก็ มายืนคุยกันหัวเราะกัน
ความฉีกความอ่านฉันเสียหมด

สมจิตต์ ทำไม ไม่ยกหูโทรศัพท์ ออกเสีย จาก
หัวละคะ?

วิเชียร ลองดูเหมือนกัน แล้วทางโน้นก็ทำ
เสียงดังเปรี้ยวๆ ซึ่ง ร้าย เท่ากับ
ครั้นแล้วก็เขียนจดหมายมาขึ้นและต่อ

พ. ศ. ๒๔๓๒

ละครพูด

ว่า แม่อำไพ ก็เสียสาว เหตุแล้ว
ก็รื่อง ทะเลาะกันฉันนั้นแหละ
ความเย็น อยู่ซึ้ง แม่อำไพกับฉันเย็น
เช่นนี้ ตลอดเวลา ๖ อาทิตย์ ที่ล่วง
มา อย่างแต่งงานเล่นนะแม่สมจิตต์

สมจิตต์ (หยิบสมุดพกออก) พี่เขยรึนะ
นำไม่ให้แต่งงานหรือ?

วิเชียร โอ ไม่ท้องสงสัยเลยเทียว (สมจิตต์
ท) หรืออย่างน้อยก็ต้องไม่มีโร-
คัพท (วิเชียรเข้าไปใกล้สมจิตต์)
นั่นอะไรนะ?

สมจิตต์ สมุดว่าด้วยแต่งงานนี้หรือไม่ว่า

วิเชียร แม่สมจิตต์ ยังเก็บไว้ อีกหรือ ?

สมจิตต์ แลละชีวะ ฉันยังรวบรวมหลักฐาน
ไม่ได้พอเลย

วิเชียร เอ๊ะ ซ่อนนั่นออกจะลับ ๆ อยู่

สมจิตต์ ค่ะ เหล่านี้ เย็นฝ่าย “ว่าไม่”
ฉันอยากจะได้ฝ่าย “ว่าก็” อีกสัก
สองสามราย แต่ว่าไม่มีอะไร ฉัน
ยังมีเวลาที่จะตกลงใจอีก ๒๓ ปี

วิเชียร โอ๊ยโย้ย !

สมจิตต์ วิ่ง ๆ ค่ะ สำหรับสมัยนี้ อายุ ๔๐
เป็นเหมาะที่สุดสำหรับ การแต่งงาน
เป็นปูนอายุแห่งความเจริญมัย ถ้า สมจิตต์เปล่า เปล่าค่ะ

จะแต่งงานแล้ว ทุกคนควรแต่งงาน
อายุ ๔๐ ทั้งนั้น

วิเชียร ก็ถ้าเขาแต่งงานเสียแล้ว ก่อนกำหนด
นั้นล่ะ ?

สมจิตต์ ถ้าเช่นนั้นแปลว่า เขาลักพากัน

วิเชียร งั้นหรือ ? ฉันอยากมีอายุ ๔๐ บ้าง

เชอ ทำอย่างไรกับแม่อำไพล่ะ ?

ฉันคงจะมีความรู้ สัก ซอบหล่อน อยู่
บ้างเสมอไป แต่เราจะต้องแยกกัน
หมั่นฉันรู้สึก ว่าชีวิตเป็นภาระอันหนัก
บางขณะ ฉันอยากจะตายเสีย เพื่อไ้
รับความสงบที่เกี่ยวแม่สมจิตต์ ถ้า

ไ้อยู่ในที่สงบสบาย — — — (กระซิบ

โทรศัพท์ทั้งอีก) โอ อ้ายเปรตนั้น

ทำพิษอีกแล้ว ! (วิ่งไปรับโทรศัพท์
ด้วยความเคือง) จ๊ะ — จ๊ะ —

ว่าไง ? — ชัลโล ! ทำไม่ยังไม่

ตอบล่ะ ? ชัลโล ! — เชื้อ ! —

อืม ! (แขวนหู) แม่สมจิตต์เห็น

หรือยังว่าฉันเป็นอย่างไร ? ฉันพูด

เกินความจริงหรือเปล่า ? อารมณ์

ของฉันหงุดหงิดทั้งวัน เพราะเส้น

ประสาทพิการเอง หรือเพราะอะไร ?

วิเชียร วจิณะ ฉันต้องการพักผ่อนประสาท
แท้ ๆ เมื่อเราแรกมาอยู่บ้านหลังนี้
ทุก ๆ อย่างได้จัดให้เย็นที่ถูกต้องใจแม่
อำเภอทางต้น ทศกุนทองของฉันเอง
ก็จัดตามใจหล่อน ฉันต้องการ
ให้โตะหนังสืออยู่ตรงหน้าต่าง หล่อน
ต้องการให้มันอยู่ข้างฝา มันก็อยู่
อยู่ข้างฝา ฉันชอบสีเหลือง หล่อน
สีเขียว — แล้วก็ชั้ ! ฉันชอบให้
เก้าอี้ยาว คงทนนี้ หล่อนชอบที่นั่ง
อ้าย คัน เฟอร์นิเจอร์นั่น ทำให้ฉัน
คลั่งได้ แต่ก็เป็นของโปรดของหล่อน
ฉันเกลียดปลดออกเก้าอี้สี่ต้น ลวก
ลายจันทน์ แล้วก็ขอให้แม่สมจิตต์
ดูปลดออกเหล่านี้ ! ฉันต้องการ
แขวนรูปสีน้ำค่านัน หล่อนค่านัน
เอาไว้ มันก็อยู่ค่านัน หล่อน
ทิ้งเสื้อผ้าไว้ เละเทะอะไร ไม่เป็นที เป็น
ทาง และสิ่งทีไรร้ายกว่าใจ ๆ
ก็คือฉันต้องทนอยู่กับอ้ายโตะคัพพั !
มันจะนับว่าฉันมีเหตุที่ควรร้องทุกข์
หรือยังล่ะ ?

สมจิตต์สำหรับภรรยา ฉันเห็นว่า ———

วิเชียร ภรรยา หรือ ?

สมจิตต์ค่ะ (พิจารณาข้อความในสมุดพก
แล้วยื่นให้ วิเชียร) ที่แล้ว ๆ มา
พิวเชียรไม่มีหลักฐานอย่างภรรยา นี—
เมื่อเดือนก่อน พ่ออำเภอเล่นไฟที่บ้าน
คุณอา พิวเชียร กับฉันนั่งอยู่ พ
อำเภอ จะฉีกคาง พิวเชียร ห้ามไว้
ซึกใจกัน เลยฉีกอยู่ พิวเชียร
ยังว่าพ่ออำเภอว่า “ หล่อน อยาก
หน้าโง่งล่ะ ซออย่างข้างม่งม่งก้วย
หน่อยเลย ” พูดอย่างนั้นขาคความ
ปรานีระคะ

วิเชียร อ้อ วจิณ ฉันก็ได้แล้ว (แสดง
ท่าเคือง อย่างทันทีทันใด) เอ๊ะ !
นี่แม่สมจิตต์ ก็อ้ายเรื่องพรรณไว
ก้วยหรือ ?

สมจิตต์สำหรับเป็นเครื่องนำทาง เท่านั้น
แหละค่ะ

วิเชียร สำหรับ “ ฝ่ายว่า ” ไม่มีข้อความ
อะไรข้างหรือ ?

สมจิตต์มีค่ะ นี่เฝาคะ — ความเห็นที่ว่าการ
แต่งงานที่ “ ข้อ ๑. ไม่มีใครจะ
ว่าได้ว่า ฉันคาน ข้อ ๒. ถ้าเกิด
มีอะไรไมชอบเรอน ก็ยังมีผู้ช่วย
ข้อ ๓. มีทางที่จะไปเครื่องเสื้อผ้า

ใหม่หลายชุด ข้อ ๔. ท่าน — ” มา สมจิตต์ด้วยไหม)
(ไทรศพัทธ์)

วิเชียร ท่านมีเครื่องไทรศพัทธ์ ! (ไปรับสาย) วิเชียร เป็นไปไม่ได้เลย ?

จะ จะ — — — (เสียง ประตู)

วิเชียร มั่นกริ่งหรือเปล่าละ ?

จะ เข้าวันนี้สายไทรศพัทธ์เรียบร้อยแล้ว วิเชียร มั่นกริ่งหรือ แม่สมจิตต์ ?

ขอโทษ เข้าพรีน่ะมันก็จะเรียบร้อย วิเชียร ข้าพเจ้าคิดว่าแม่ข้าพเจ้าจะพูดมา เขา

และ จะเรียบร้อยทุก ๆ เข้าตลอดไป หรือออกเป็นคนที่เป็นอย่างนั้น (ไม่

ขอโทษ — — — อ้อ ช่างเถอะ เป็น มีใครพูด) ถ้าเขาพูดมาละก็ไปรท

บุญคุณมาก (วางสาย หันไปพูด ขอกให้ฉันทราบนะขอ

กับ-สมจิตต์) คุชี่ แม่สมจิตต์ฉัน วิเชียร ใต้ (อ้าไฟเข้าโรง)

พูดเกินจริงหรือเปล่า ? (ไทรศพัทธ์ สมจิตต์พี่อ้าไฟออกจะไว โทณมากนัก

ก็จริง วิเชียรฉันอรรถาพทไม่ออก วิเชียร เขาเล่าให้รู้หมดทุกคนแหละ ถ้า

ขึ้นอย่าปากก้าง แล้วจึงหันไปกระซอก เมื่อนจะมีเรื่องสำคัญที่ สวมเมียบะตัง

หุไทรศพัทธ์) ปรักแล้ว สิ่งนั้นคือความไม่ปรอง

วิเชียร จะ มันยังเรียบร้อยก็ และกลับจะ ของกัน ตัวฉันไม่เคยเอารื่อง “ ไม่

คิดว่าแต่ก่อนเสียอีก เมื่อคนมัน ลงโบล ” ระหว่างฉันกับ แม่อ้าไฟ

เป็นไปหน่อยหนึ่ง แต่เคยวนเวียน ไปเที่ยวปรัยทุก ๆ กับใคร เลย สักคน

ปรักแล้ว... ว่าไรจะ ? นั่นแม่ เดียว — ยกเว้นคุณ ประวิติ กับพี่ชาย

ล้าอาหรือ ? .. แม่อ้าไฟอยู่ไร... สหายเก่า อย่างไรก็ดีกว่านี้ไปก็จะ

ไม่ได้ หล่อนไม่มารวยสายหรือ... ไม่ต้องมีอะไร ปรัย ทุก ๆ อีก เซอ

จะ เราจะหย่ากัน ใจดีไหม ? .. มนุษย์เราแต่งงานกันทำไม หนอ ?

(วิเชียรวางหุไทรศพัทธ์อย่าง กระแทก และ ลง สมจิตต์ (หันไปหาสมจิตต์) ข้อ ๕ ได้

นั่งเอาศีรษะพุกกับโต๊ะ สมจิตต์ เข้าไปหา เป็นคำทุกข์คำยากเมื่อคราวแก่ ข้อ ๖

แล้วเอามือชี้ให้วิเชียรมา ๆ พออ้าไฟออก ถ้าไม่สู้ว่ารวบ หน้าที่คนขมขระกได้

ออกและคนใช้ ก็ขึ้นมา ใช้สามทำ
แทนก็ได้ ข้อ ๘ จะต้องมีผู้พินิจ
ขึ้นในเมื่อเดินทางไปทั่วบ้านหัวเมือง
วิเชียร ฉันไม่ต้องการให้ใครพินิจฉัน

สมจิตต์ อ้าว นี่เป็นความเห็นของผู้หญิงคะ
(พลับบอกร้องไห้) อ้อ คุณข้า!

พลับ คุณพ่อคุณแม่เอ๋ย ช่างน่าอนาถเสีย
จริง ๆ เทียว แม่เอาไฟเขตกกลงใจ
แน่นอน เป็นจริงจริงละคราวนี้

วิเชียร จริงซิคะครับ ผมก็เหมือนกัน

พลับ นี่จะไม่มีสิ่งใดสามารถจะเปลี่ยนใจ
ของพ่อได้ละหรือ พ่อวิเชียร?

วิเชียร ไม่มีครับ เว้นเสียแต่เครื่องไตรศัพท
จะถูกข้าย

พลับ อ้อไฟเขาไม่ย้าย เขตกกลงใจเสีย
แล้วว่ะหรือย่า นอกจากนั้นเขาวา
เขาให้พวกไว้กับใครต่อใครหลายคน
กลับคำไม่ไว้ (กะคังไตรศัพททั้ง)
น่าอนาถใจนัก (กะคังทั้งอีก)

สมจิตต์ พ่อวิเชียรคะ ฉันคิดว่ามีคนพยายาม
จะพบกัณฑ์

วิเชียร ปลอญให้เขาพยายาม (กะคังทั้ง
เรื่อย) เอา พยายามเข้า! (เคิ
รมาหาสมจิตต์) แม่สมจิตต์ ถ้าจะ

ช่วย ช่วยฉันสักหน่อย ฉันจะขอบ
ใจอย่างยิ่ง

สมจิตต์ พี่หมายความว่าให้ช่วยใกล้เกลี่ย
หรือคะ?

พลับ (ถูกใจ) อย่างนั้นละก็ก็เทียว พ่อ
วิเชียร

วิเชียร ครับ แต่ต้องมันอ่อนใจว่า เครื่อง
ไตรศัพทจะไปตกในท้องโถง แม่
สมจิตต์ ลองคิดหาทางอะไรสักอย่าง
เถะ ที่เหมาะ ๆ

พลับ พ่อวิเชียรจะลองพยายามทำให้กะคัง
ไตรศัพททั้งตก ออกกัน เพื่อให้ อ้อไฟ
รู้สึกเขมอมนเสียอย่างจะได้ไหม?

วิเชียร หล่อนไม่เขมอมันทรอกครับ

พลับ อนิจจา อ้อไฟก็เหมือนเค็กอมมื่อ
นี้ถึง “น้ำสุน” อีกคน ๑ ได้รู้
เรื่องเข้าจะว่าอย่างไรหนอ? (เอา
ผ้าเช็ดหน้าเช็ดหน้าตา)

สมจิตต์ พ่อวิเชียร ฉันนี่อะไรก็ใช้อย่าง ๑ แล้ว
ละ คงจะเป็นประโยชน์

วิเชียร ลองว่ามาดิ

สมจิตต์ พี่รู้อยู่แล้วว่า อ้อไฟ มักจะ ชั่วหวง
แทนและเขาจะระคนอยู่ไม่ใช่หรือ?

วิเชียร แม่สมจิตต์ จะออกอุบายให้ฉันแสดง

พ. ศ. ๒๔๗๒

ละครพูด
บ

ท่าโลมกับแม่สมจิตหรือ?
สมจิตดีไม่ใช่ค่ะ ไม่ใช่อย่างนั้น ฉันต้อง
การแต่เพียงให้ พักเครื่องเรือนนี้เสีย
ใหม่ตามใจชอบ

พลับ หลานเอ๊ย! มันจะไ้ประโยชน์
อย่างไรกัน?

วิเชียร ฉันก็ว่าต้องกล่าวว่าไม่

สมจิตดี อย่างนี้ล่ะ มันเป็นอ้ายทေးยัว
อ้าไฟให้ อ้ายก อัยทั้น เพ้อ เขาชนะ
จักของเขาก็กะเดิม

วิเชียร อ้อ?

พลับ เขาช่วยกันจักการ

สมจิตดี มาสิ พววิเชียร

พลับ เถยว จะทำให้ที่ว่างสักหน่อย (พลับ
เลือนเก้อ๊ ทั้ง ๓ คนช่วยกันย้าย
เครื่องประดับห้องทุก ๆ อย่าง)

สมจิตดี (ปลดทโทรคัพพ์ ออกจากขอ วางไว้
บนพนักหรือก่อน) ถ้าพอไฟสังเกต
เห็นเครื่องโทรคัพพ์ทะเลย ยอกเสีย
ก็ยว่า เมื่อเธอออกจากบ้านไปแล้ว
มันจะคงสถิตยเช่นนั้น

วิเชียร ก็แล้ว

สมจิตดี เจ้าต้นเฟิร์นเหล่านั้ควร จะออก ข้าง
นอกให้หมด

วิเชียร ฉันจะเขามันไปเอง (ขณะนาง
เพอร์นออกนอกห้อง)

สมจิตดี นเวลานพ้อไฟทำอะไรอยู่? (ทั้ง
๒ จักการกันจวกไขว่)

พลับ เขาบอกว่าเขาจะไม่เขามาจนกว่าพ่อ
วิเชียรจะออกไปจากห้อง (วิเชียร
เข้ามา)

สมจิตดี อย่างนี้เหมาะหรือยัง พววิเชียร?

วิเชียร เขาเก้อมาทางนซ์ งามกว่า เจ้าพวง
นี้ต้องไปให้พันตา (รวยรองเท้า
และ ฯลฯ เข้าไว้ได้โต๊ะ)

สมจิตดี พชอยให้คั้งคากอกไม่ใช่หรือ?

วิเชียร งั้นสิ เกอຍไซ้ไ้ละ อ้ายแก่น
แสดงผอมพวงนั้นฉันทนคไม่ใครไ้
เลย

สมจิตดี ก็เขามันไปเลยสิคะ

วิเชียร แล้วก็ย้ายคักคั่นคั่นค้วย (พียบ
แก่นและทวนออกนอกประตู)

สมจิตดี พอพ้อไฟเข้ามา เราต้องรีบไปนะ
คะคนย้า

พลับ งั้นหรือ? อ้อ ย้ายยังไม่สิ้วท้วงผลก
นัก

วิเชียร ถ้าแม่อ้าไฟรู้จักค่าของการประพันธ์
เลียบสักหน่อย ก็ข้อสำคัญต้องเจ้า

ใจคิดว่าผมกำลัง ก้าวหน้าละ ก็จะมี
ที่สุด! เธอผมได้เล่าถึงฉันที่ ของ
ผมทั้งลงในหนังสือ "กล่อมใจ" แล้ว
หรือยังครับ?

พลับ แล้วจะ เล่าแล้ว

วิเชียร นั่น ออกจะเป็น ชื่นที่หนุน น้ำใจให้
เขียน ต่อไปอีกไม่ใช่ว่าหรือครับ? (ไม่
มีใครเอาใจใส่)

สมจิตต์ เสร็จแล้วละ

วิเชียร แหม คุณแม่และแม่สมจิตต์ช่างจำ
ระเบียบที่ซอยใจของผมได้เก่งจริง ๆ

สมจิตต์ ก็พี่ วิเชียร บอกเราบ่อยเหลือเกิน
เขาละนะคะ! (ไปเรียกอำไพที่ประตู
แล้วทั้ง ๓ รีบควมท่า) พี่อำไพ
พี่อำไพคะ

อำไพ (ชานจากข้างใน) จ้า

สมจิตต์ เราจะลาละคะ

อำไพ อ้อ จะไปละหรือ? (อีกอึกใจ ๓
เข้ามา) เอ๊ะ! นี่อะไรกัน?

สมจิตต์ พี่วิเชียรลงรักหึงไว้สำหรับเมื่อ—

อำไพ เมื่อฉันไปแล้วซี! เข้าใจละ! อยาก
ใส่หัวฉันออกจาก บ้านเสียเหลือเกิน
ละสินะ!

วิเชียร แม่อำไพ หล่อนไม่เข้าใจเลย ว่า

การเป็นนัก ประพันธ์ นั้น เป็น อย่างไร
คราวนี้—

อำไพ ฉันได้ยื่น คำเหล่านี้มาแล้ว ๕๐ ครั้ง
เป็นอย่างน้อย ขอใจค่ะ

สมจิตต์ พี่อำไพไม่เห็นว่าการนี้งามขึ้นหรือ?

อำไพ อ้อ ทำให้ฉันรู้สึกชอบใจอย่างยิ่ง
ยวดยกที่เกี่ยว จนกระทั่งฉันจะต้องออก
ไปจากบ้านนี้อย่างไม่มีกลับ

พลับ โอ ทำไมล่ะลูก?

อำไพ แค่อ่อนนี้ ฉันคิดว่าคุณวิเชียร รู้จัก
สวยงามอยู่บ้าง แค่นี้ก็—!

วิเชียร รู้จักสวยงาม! ฮะ! หล่อนรู้
อะไรบ้างในเรื่องความสวยงาม แม่
อำไพคุณแม่ฉันเคยชมของหล่อนซี!
ตุ๊กตาคันของหล่อนซี!

อำไพ (ใช้สายตากวากห้อง) นี่หมี่ของ
ฉันไปไหน?

(วิเชียรเดินไปข้างหนึ่ง)

สมจิตต์ เราเธอออกไปไว้ ข้างนอก เพื่อ
เปลี่ยนสภาพของห้องค่ะ

อำไพ อ้อ หล่อนเอาไปหรือ? แหม น่า
เอ็นดูจริงนะ! ข้างฉลากเคลือบจริง
แม่สมจิตต์!

สมจิตต์ ฉันเสียใจที่ทำให้พี่ไม่พอใจ

พ. ศ. ๒๔๙๖

ละครพูด

อ๋อ! ไม่พอใจหรือ? ฉันทิด! เป็นการ
นำสนุกที่ใครรู้ล่วงหน้าว่า ค่อยไปห้อง
นั้นจะเป็นอย่างไร

วิเชียร ฉันทิดบอกอย่างนั้นละว่าฉันจะได้รับ
สันติสุข ะมีที่สบาย

อ๋อ! บางที จะ เจียน โคลง ชื่นแถมลง ใน
“กล่อมใจ” ได้ อีกเรื่อง ๓ ก้วยซี

วิเชียร ยะ บางที ในเมื่อโทรศัพท์ ไม่
กว้าง ๆ ตลอดวัน

อ๋อ! เธอ ทำให้นึกขึ้นมาก็ได้—ขอโทษ
คะคุณแม่ ฉันทิดต้องพักไป—(หัน
ไปหาโทรศัพท์) เอ๊ะ นี่ ทำไมทำ
ไว้อย่างนั้น?

วิเชียร ฉันทิดปล่อยมันไว้อย่างนั้น

อ๋อ! สำหรับอะไร?

วิเชียร ค่อยไปภายนอกมันจะต้องเป็นอย่างนั้น

อ๋อ! ถ้าฉัน ก็ให้มัน เป็น เสีย คง แค่
เคยวนตลอดไปเถอะ ฉันทิดจะไปละ
ไม่แยแสอะไรทั้งนั้น จะกลับไปอยู่
บ้าน

พลับ ช้อ!

อ๋อ! จริง ๆ นะคะคุณแม่ เมื่อฉันฉันรู้สึก
เสียใจที่ฉันวิเชียรกับฉันทิดทะเลาะกัน
และเต็มใจที่จะพยายามยกโทษให้คุณ

วิเชียร เพราะฉันก็เสียว่าเธอคิดไม่ได้
ที่จะเป็นคนคิดว่าคำตักเตือน อารมณ์
หงุดหงิด เส้นประสาทคนแค่น โง่
แคบ และทำให้คนอื่นรำคาญ จึง
ก็ควรจะยอมอ่อนตามเสีย แค่นี้
ก็เห็นได้ว่าเธอคิดที่จะกำจัดฉันเสีย
เกลียดฉัน เพื่อจะได้ให้คนอื่น
เอาเพิกนลงมาทำฟัน แล้วก็อยู่อย่าง
เก๋ๆ ถึง! เช่นนี้ ฉันทิดยอมทำใจ
ก็ไม่ได้หรอก จะไปหาคนส่ง
เกี่ยวแถม (ผลผลิตออก แล้ว
พุดออกมา จากห้องอื่น) เอาใจ
หรือรอยสรวลอย่าง แล้วก็ยังไม่พอ
แม้คนไหนเล่นที่ ก็ให้เชิญ มา ครอบ
ครอง การแต่งงานกับนักปราชญ์
นี่ก็น่าอึดใจ—อยู่แล้ว แต่แต่งงาน
กับผู้ที่ คิดว่าตัวเป็นปราชญ์เอกเช่น
นี้จะเป็นอย่างไรก็เชิญลงคุกเถอะ—
นี่ถ้าคุณผมไปไหนละ?—ขอเชิญ
พ่อเจ้าพระคุณเลือกแม่เรือนใหม่ตาม
สบายใจ (มีเสียงซัดกันซัดและซัด
เยือกเย็น) ฉันทิดผมหายไปเสียไหน
นะ?

อ๋อ! แม้สมิทธ์ที่ล่อนทำยุ่งเสียแล้ว

สมจิตต์ฉันเสียใจจริง ๆ พี่วีเชียร

พลับ แม่สมจิตต์คนคงใจก็เข้มแข็ง แต่

อำไพเป็นคนเหลือเกิน

อำไพ (พูดจากห้องนอน) ถ้าเขียนหนังสือ

ละก็คงไม่ยอมมาจนบ้านนี้หรือ ย่า

รุ่งยัง พ่อ ก็ จะกิน น้ำร้อนใน ที่ นอน

๑๐ นาฬิกา กินข้าวเช้าทั้ง ยัง ไม่ล้าง

หน้า แล้วอีก—

วีเชียร (วิ่งไปที่ประตู) เจียนแม่อำไพ!

อำไพ (คงเค็ม) กินปลาที่ไรกันเป็นปกติ

ทุกที่ไป เกือบร้อยเสียหลายชั่วโมง

เที่ยว นอนก็กรนก็ดิ้นส่าย แล้วอีก

อ้างว่ากินแต่หนังสัตว์ ผันซิกแซก

เพื่ออะไรว่าด่าหัว ซอไว้ พ่อก็เอาไป

ซัดหัวไม่เท่าเสียหมด นั่นแหละคือ

ชีวิตของคนแต่งงานแล้ว!

วีเชียร (ทบประตู) ไม่ไหวจริง! ไม่ไหว

จริง!

พลับ แม่สมจิตต์มาใกล้ ๆ ข้างหน้า ไร

ลมกระตุกจะมาหาอีกแล้ว

สมจิตต์ (เข้าไปหาพลับ) พี่วีเชียร ฉัน

จะพาคุณยายกลับบ้านนะ ท่านไม่

มีกำลังพอที่จะทำการสงคราม

วีเชียร ทามไปเถอะ

สมจิตต์แล้วฉันจะมากอีก ถ้าจะเขียนอะไร

วีเชียร ชอบใจ

สมจิตต์ไปบอกพ่ออำไพให้ฉันด้วย ไป

ซึกะคน

พลับ (น้ำตาคลอ) ลาทีละพ่อคุณเจียน

ฉันเศร้าใจเหลือเกิน หมกความ

สัจจริง ๆ เมื่อแรกทำทางเหมือน

จะรักก็เกลียด ตรวสมพงศ์ดีกว่า

ถูกย้าพามาทำเมื่อวันแต่งงาน ก็เลือก

แล้วเลือกอีก ไข่เหี้ย ยังเชิญมา

เป็นเสียเช่นนี้ กรรม กรรม!

(พลับร้องไห้กระซิกซึกะชาต สมจิตต์วิ่งออก

ไป วีเชียรอยู่คนเดียวนั่งลงบนเก้าอี้ลงหมอน

อำไพออกมาอีก แดงตัวระอกรอกบ้าน)

อำไพ อ้อ! ชยคันเคียวหรือ? นี่ไปไหน

กันหมดล่ะ?

วีเชียร ไปแล้ว!

อำไพ เอ๊ะ ทำไมไม่รอฉันด้วยนะ?

วีเชียร (ลุกขึ้นยืน) แม่อำไพ ฉันคิดว่า

หลอนคงไม่กลับใจ?

อำไพ โดยเงื่อนอะไร?

วีเชียร เงื่อนไขว่ไขว่เครื่องโทรศัพทไปอยู่ใน

ห้องโถง

อำไพ เมินเสียเถอะ!

พ. ศ. ๒๔๗๒

ละครพด
บ

วิเชียร แล้วไป

(วิเชียรชุดลงนั่ง อำไฟออกไปสะกดหมึกที่
นอกประตู หยิบซนดู แล้วมองดูรอยห้อง วาง
หมึกที่รอยนอกห้อง แล้วขยับประตู หวนกลับ
เข้ามาดูรอย ๆ ห้องอีก แล้วก้าวเข้ามาหนึ่ง
ก้าว)

อำไฟ ลาก่อน คุณวิเชียร

วิเชียร (ขึ้น) อ้อ! ฉันนึกว่าหล่นไป
แล้ว

อำไฟ ลาก่อนค่ะ (หยุดครู่หนึ่ง) เธอ
ว่าคุณแม่กับแม่สมจิตต์อยู่ไหน นะ?

วิเชียร คุณแม่หล่น ยาก จะเป็นลม กระตุก
แม่สมจิตต์ ingsong พากลับบ้าน

อำไฟ ไม่เคยพบใครยุ่งเหมือน ขยายสมจิตต์
เลยเทียว

วิเชียร เพราะการที่พาคุณแม่หล่น กลับนั้น
หรือ?

อำไฟ นั่นปะไร เธอออกมารับแทนแม่สมจิตต์
เสมอ ฉันอยากเรียกแถวว่า "ตัวยุ่ง"

วิเชียร อะไร—

อำไฟ จริง ๆ ใครยื่นสาเหตุให้ เธอ กับฉัน
ทะเลาะกันล่ะ? แม่สมจิตต์ที่เคียว!

วิเชียร หล่นเอ๊ย!

อำไฟ ไม่ต้องสงสัยเลย แก่ชอยบุญนุษย์

ไ้รับความทุกข์ แล้วก็จะไ้คิดง
ในอัยสมุทศกปรกนั้น เกียไว้เป็น
เครื่องล้อมใจ สำหรับ การที่ เธอเป็น
สาวที่มที่กลางยาน (เมื่อคุณแม่
กับ แม่สมจิตต์ มานะ ฉัน อวรมณ์ไม่
ใคร่ที่อยู่แล้ว แต่ว่าแม่สมจิตต์ที่
เกียเป็นคนที่ทำให้ ฉันหัวเสียใหญ่

วิเชียร ทำยังง?

อำไฟ แก้วว่าเธอจะแต่งหนังสือไม่เขียน และ
ถึงต่อไปข้างหน้าก็แต่งไม่เขียน อยู่นั้น
เอง กับว่าเธอหมกมุ่นในหัวฉัน
แล้ว และคนที่ไม่วักกันก็ไม่ควร
อยู่ด้วยกัน

วิเชียร แม่ สมจิตต์ ไม่มี สิทธิ ที่ จะกล่าวคำ
เช่นนี้เลยเทียวแม่อำไฟ ไม่สมควร
อย่างย่ง แต่ที่ไหนไ้ถ้อยคำของ
คุณแม่หล่นยิ่งร้ายกว่านั้นอีก

อำไฟ คุณแม่ว่าอย่างไร?

วิเชียร ว่าความเป็นอยู่ของ เรานี้ เหลวไหล
ทั้งเพ ว่าหล่นกับฉันไม่ควรแต่ง
งานกันเลย ฉันรู้ สักว่าพวกเช่นนี้
เป็นการขาดความปรารถาจริง ๆ

อำไฟ คนเรานถ้าหากจะเอาอะไรแต่เรื่องของเรา
ตัวจะมากมาย เรื่องของเราไปเทียว

ซึ้งอะไรกับคนอื่นด้วยนะ! ถ้าคน
แม่กับแม่สมจิตต์ ไม่ มาข่มขาม ทน
ขอยนก็ดะก็ ค้างคนก็ระอยเย็นสุข
วิเชียร ริงเกี่ยวหล่อน ถ้าเราอยู่ของเรา
ผิว ๆ เมีย ๆ เราก็กองปรองของกันก็
อ่ำไฟ แน่นอน ลอนนิกกุ ซิกระ เช่น ยาย
สมจิตต์ ได้รู้ว่าเธอทำความทารุณ
แก่ฉัน ไม่หยดหย่อน ทั้งนี้เป็นคน
วิเชียร แม่สมจิตต์ ไม่ได้การเสียแล้ว!
อ่ำไฟ แล้วก็ยังว่าคน ซิเหว อย่างเธอ ไม่มี
ใครเขาชมว่าสวยชอก ฉันเลยออก
วัยเลี้ยงแทนเสียใหญ่
วิเชียร ขอบใจ แม่อ่ำไฟ คุณแม่หล่อนเอง
ก็เต็มทีเหมือนกัน คอยแต่ขอกไป
แหละว่าไม่มีใครอยากได้หล่อนกลับ
บ้าน และหล่อนไม่ถูกโรคภัยใคร ๆ
อ่ำไฟ (ประชก) ก็จริงนะ!
วิเชียร แน่ แล้วท่านยังแถมท้ายอีกว่าหล่อน
นะสวยแต่รูป ไม่มีสาระอะไร
อ่ำไฟ (เสียงกึ่ง) แล้วเธอเห็นด้วยไหม
ละ?
วิเชียร (คอยเร็ว) เปล่า เปล่า เปล่า
เลยนะ
อ่ำไฟ คุณคะ มีอะไรอยู่ข้อหนึ่ง ที่ฉันไม่
สงสัยเลย
วิเชียร อะไรที่หล่อน?
อ่ำไฟ ค่ะ ซิขัย เรือง เธอเธอ ทั้งหมึก เกิดขึ้น
เพราะคุณแม่และแม่สมจิตต์
วิเชียร เออ ริงใหม่หือ? อ่อนก็ได้แล้ว
แม่สมจิตต์ ที่เกี่ยว เป็น คน ทำ ให้ฉัน
ย้ายเควของเรือน
อ่ำไฟ ฉันนึกแล้วที่เกี่ยว
วิเชียร ฉัน ขอร้อง ห้ามปรามแก่เพราะรู้ อยู่
ว่าหล่อนคงไม่ชอบ ไม่ควรจะทำงาน
กว่าเราจะแยกกันไปแล้ว
อ่ำไฟ แหม เธอไม่น่ารักจริง ๆ ถ้าเรื่อง
ราวมันเปลี่ยนแปลง เครื่องเรือน เหล่า
นี้เฮากล้วยเข้าที่ก็ได้ง่ายนะคะ (มอง
ดูหน้าวิเชียรอย่างมีนัย)
วิเชียร ฉันก็คิดว่าได้
อ่ำไฟ ฉันยังไม่คิดจะย้ายมันกลับในเคียวนี้
(หยุดคิดหนึ่ง) เออ หรือจะกลับ
ย้ายรูปเข้าที่เดิมเสียหน่อย (ลงมือ
จัดการ)
วิเชียร (เข้าช่วยทันที) เออ ริงซีหล่อน
มันก็ไม่ทำให้ผิแผลกอะไร
อ่ำไฟ ถึงแม้ฉันจะไม่อยุ่ที่นี้ ก็นึกอยาก
ให้ สิ่งต่าง ๆ คง ที่ เหมือน เมื่อ อยู่

พ. ศ. ๒๔๘๗

ละครพูด
๒

วิเชียร ไก่ขี้แม่อำไพบ๊นสัญญาะให้มัน
เป็นอยู่อย่างเดิม

อำไพบ๊นมันไปแล้ว เธอกระดึ่มแหม่นเก่า
เสียเท่านั้น

วิเชียร ไม่ลืมหรอกก่อน

อำไพบ๊นทางทะเลที่ของโต๊ะ ทวัน เสีย ก็ได้
(เลื่อนโต๊ะเขียนหนังสือ วิเชียรเข้า
ช่วย) หรือไม่ก็หมิ่นน้อยของมัน

วิเชียร มันจะหิยให้ (ไปเอามาจากข้าง
นอก)

วิเชียร หล่อนก็รู้แล้ว ว่าลำพัง มัน คงไม่
แตะต้องสิ่งใดเลย แต่หากแม่สมจิตต์
ขึ้นใจ

อำไพบ๊น(จักเครื่องเรือนเข้าที่เดิมเรื่อย) ที่
วังฉันก็ชอยแม่สมจิตต์อยู่มาก แต่
ว่าแกช่างกวนโลกเหลือเกิน ฝ่าย
คุณแม่ก็—

วิเชียร คุณแม่ของหล่อนที่เกี่ยวเป็น ผู้แนะนำ
ให้ฉัน กรัง ไทรศัพท์ ตลอดจนคนเพื่อ
แก่งหล่อน

อำไพบ๊นคุณคะ เธอแค้นของฉันมานานหน่อย
เถอะค่ะ ฉันจะเอามันไปด้วย—

วิเชียร ๊ะ (วิเชียรออกไปหิย แกร่นข้าง
นอก อำไพบ๊นเธอเกาะอ่าวเข้าที่เก่า

ก่อนวิเชียรกลับเข้ามา)

อำไพบ๊นฉันคิดว่ามันคงแม่กับ แม่สมจิตต์คง
ระ แลดูการฉะ ว่าไม่ได้ทั้งนี้ ะให้
เป็นเรื่องเสียเลย—

วิเชียร คงเป็นเช่นนั้น

อำไพบ๊น(ยังคงจักษุเครื่องเรือนอยู่) แล้วก็
ทำให้เราต้องลำบากจนวาย ทำให้
ฉันเหนื่อยออกกับใคร ต่อใคร ร้อยแปด

วิเชียร และทำให้ความเย็นช้อยของเราพิศ

อำไพบ๊นคิดดูแล้วข้างแปลกเสียจริง ๆ ความ
ไม่รอบรู้ ของ คุณแม่ และการกวน
โลกของ แม่สมจิตต์ ะมา ทำให้เรา
ต้อง พวกรักกันชั่วกัลยาณันต์!

วิเชียร วังชัหล่อน

อำไพบ๊นแม่สมจิตต์ รือ หึงน้อย ช่ง เป็น สิ่ง
เกี่ยวที่เธอจะ ใช้ เป็น เครื่อง ระลึก ถึง
ฉัน แต่อย่างไรก็ดียังที่ในวันหนึ่ง

เธอคงจะระลึกถึงฉันด้วยความเมตตา
ข้างนะคะ

วิเชียร ฉันรู้ยู่ว่าฉันจะ คิดถึง หล่อนมอย ๆ
เกี่ยวแม่อำไพบ

อำไพบ๊น(หิยรองเท้าแตะ) ฉันจะเอารองเท้า
นี้ไว้ ทนพอเตือนใจเธอ เมื่อเห็นเจ้า
เธอจะไ่่นักว่า “อำไพบ๊นเขาเคยใส่”

สลักชัน

เมษ

วิเชียร ไร้ง

แล้วฉันจะไม่เปลี่ยนแปลง มัน อีกเลย
เทียว!

อำไพ อ้อ ฝ่ายข้า—

วิเชียร ริงซี (แหวกผ้าบังตา ซึ่งสมจิตต์
คล้อออกไว้) อำไพมองกั้วห้องกั้ว
ความพอใจที่ทุก ๆ สิ่งกลับเป็นเหมือน
เมื่อแรกเกิดมา)

วิเชียร (ไม่ใคร่สังเกต ความเปลี่ยนแปลง
ของห้อง) นี่พวกริง ๆ หรือ แม่
อำไพ?

อำไพ เหตุการณ์เหล่านี้ร้ายแรงต่อทุก ๆ คน
เว้นเสียแต่แม่สมจิตต์ ลำหรับแก คง
สนุกสนาน

อำไพ ริงคะ

วิเชียร ขอบใจล่วงหน้า—ขอบใจ

วิเชียร แกคงหลงอ้าย สมุททุกคูนัน หมก
ะ^๕
ทองเรื่อง

อำไพ บังนี้เรามาปรองคองกันเสียดีกว่า

วิเชียร ริงหรือ?

อำไพ คุณคะ! เราจะปล่อยให้เรื่องเป็นไป
ทำไม? ทำไมเราจะปล่อยให้แม่สมจิตต์
มีชัย และให้คุณแม่ว่าได้ ว่า “แม่
บอกแล้ว”

อำไพ ก็ริงนะซีคะ ว่าแต่เธอล่ะ?

วิเชียร ฉันหรือ? แม่คุณของพี่ (ทั้งสอง
เข้ากอดกัน กระทั่งโทรศัพท์ดัง)

วิเชียร ริงนะหล่อน

วิเชียร (แยกศีรษะขึ้น) โอ้อ อ้ายโทรศัพท์!
(แล้วก็มีศีรษะลง) (กระทั่งทั้งซำ ๆ
รวมเป็น ๓ ครั้ง)

อำไพ คุณคะ! ฟังซีคะ คุณปล่อยให้
ห้องเป็นอยู่อย่างที่เป็นอยู่เคยวันแหละ

อำไพ (แยกศีรษะ) ฉันจะย้ายมันไปตก
ในห้องโถงพุงนี้! (ซยหน้าลงอีก)

บัดนี้

คืน นคร

แปลโดย

ส. อินตะวิภาณนที

อำนาจเงิน ย่อมบันดาลให้ สิ่งทั้งปวงแปล
ผันไปได้ โดยขั้วอำนาจอันกว้างขวาง ไคร ๆ
ก็เคยเห็นและเคยได้ ชื่นเรื่องราวมาแล้ว
บางที แม้แต่เพียงข่าวเรื่องเงินเท่านั้น ก็ยัง
บันดาลให้ คนเราแท้ ๆ อาจ กลายเป็นเทวดา
ไปได้ ความที่นั่น ได้ แก่ตัวจะลยเชยส
ย. ปาร์เกอร์ อย่างแน่ ความจริง ปาร์เกอร์
เป็นหนุ่มบ้านนอกซึ่งคนโดยมากรู้จักดี ไซ้
แต่บ้านนอกโดยลำพัง ตนเองเท่านั้น ก็หาไม่
แม้ ขวี่วาร์ร่วมใจที่หอมล้นมออันมีจำนวนทั้ง
สี่ห้าคน ก็ล้วนแต่เคลือบไว้ ด้วยความบ้าน
นอกทุกซุ่มซุน

ท่านควรจะได้ ทราบเสีย แต่ ชัก เป็นคน
ไปว่า ปาร์เกอร์ นั้นเป็นเจ้าของโรงปลุกตัว
ย่อม ๆ แห่งหนึ่งใน ฮาวี โซนา และเป็น
นายโคบาล มีลูกน้องร่วมใจอยู่ราวสี่ห้าคน
ปาร์เกอร์ เป็นชายโสด รูปร่างล่ำสันสม
ลักษณะของผู้ ทรงกำลัง น้ำใสใจคอ และ
มรรยาทสุภาพ แม้ความสุภาพเช่นนั้นอาบอยู่

ด้วยความบ้านนอกจนอาจถูกเรียกว่าเซ่อเซอะ
บ้างก็ตามที่ ส่วนลูกน้องของ ปาร์เกอร์ แต่
ละคน คือดองกรแก่น ๆ ด้วยกันทั้งนั้น เช่น
ซัค สลิแกน นับเป็นเอกในทางเจ้าชู้ เพราะ
ยังเป็นหนุ่ม รูปร่างกริ่งเกร่งชวนตาหญิง
มุนโซน เป็นเอกในทาง เอะอะ มะเทิงแลตลก
คะนอง ถึงว่ามีอายุลอยหนุ่มไปสักหน่อยก็จริง
แต่รูปร่างที่ทะทะ และกิริยาที่ขวาง ๆ วิ ๆ
ช่วยพยุงเกในทางทำความขบขันให้ แก่คณะ
ลูกน้อง ของ ปาร์เกอร์ นอกจากนั้นยังมีอีก
สองคน คนหนึ่งชื่อ ฮอสเลอมัว โจ และ
อีกคนหนึ่งชื่อ สลิม ซึ่งถ้าจะอ้างเอาความเอก

มากล่าวกับเขาบ้าง ก็เห็นจะนับได้ว่าเอกใน
ทางเะอะและทะลึ่งทั้งนั้นแหละมากกว่านั้น
ในขณะนี้ ทั้งตัวนายและทั้งลูกน้อง ต่าง
ก็รู้ สักว่าตนเองกำลังลยจากมนุษย์ โลกไปสู่
เทวพิภพ เนื่องจากปาร์เกอร์ ได้ รับยกหมาย
จากทนายความคณะนี้ทั้ง ความว่าลวงของตน
ซึ่ง เป็น เศรษฐี อยู่ใน เมือง แซนฟรานซิสโก

ส. อันตะริกานนท์

เมษ

ไ้ถึงแก่กรรม ได้ทำพิธีกรรมมอทรพย สมบัติทั้งสินให้ แก่ปาร์เกอร์ ผู้หลาน และให้ปาร์เกอร์ วยไปรับทรัพย์มฤตกโดยเร็ว

ปาร์เกอร์ ไม่แลเห็นความสนุกในการที่เป็นเศรษฐีแต่ผู้เดียว ดังนั้นจึงหอยเอาลูกน้องทั้งสี่ จากท้องถิ่นาเคิรทางเข้า มา วยำตำแหน่งเศรษฐีในเมืองพรหมกัน เพราะเหตุที่ อวริโซนา อยู่ห่างจาก เมืองซานฟรานซิสโก จนเกินกำลังม้า หมู่บ้านนอกทางหำจึงต้องผละจากหลังม้าชนรถไฟ แต่ะผละจากอานม้าเสียด้วยนั้นทามได้

ครั้นสิ้นทางรถไฟแล้ว การเคิรทางจึงทำด้วยรถยนต์ คักรามข้านซ้อนอันแน่นอีก และความยักเยียดของขบวนรถกยวนในถนนต่าง ๆ ทำให้ทั้งห้าเกลอระ สักคินเด็นและออกความเห็นกัน อย่างน่า สนุกมา ตลอดทาง ครายจน รถยนต์ โดยสารคน เยื่อเรือน นั้น แล่นมาหยุดที่หน้าบ้านทนายความแล้ว ผู้ โดยสาร ย้านนอกทางห้าคน จึงชวนกันชนอานม้า ะเรือพระวังละจากรถ แล้วเคิรตามกันเป็นทางไป ยิงประตูป้านทนาย

ในระหว่างทางเคิรอันมีระยะเพียงไม่กี่กาวนั้นเอง ได้พบหญิงสาวคนหนึ่งกำลังหยุดยืนพิศหน้าอยู่ข้างถนน ภาพหน้าเอาโคบาล

หลายคนถึงกับต้องหยุดยืนตะลึงค เพราะในอวริโซนา ย่อมไม่มีโอกาสที่จะได้เห็นการลักหน้าอย่างประเจ็กประเจ้อเช่นนั้นเลย

เมื่อถึงบ้านทนายแล้ว ปาร์เกอร์ จึงเคาะประตูเรียก และพอได้รียอนุญาตให้เข้าได้ ก็นำพวกแหกกันเข้าไปจนเกือบเต็มห้องแรก คนที่อยูในห้องนั้นเป็นหญิงสาว ทำหน้าทอย่างเย็นเลซานการันหรือมีฉนั้นคนกักพิมพ์ ของทนายความ

“ฉินมาหาท่านทนายความตาม จกทหมายที่นคให้รียมา ท่านทนายอยู่หรือเปล่า?” ปาร์เกอร์ ถาม

“อยู่คะ โปรทมอยการักแกกฉินละ” หญิงนั้นตอบ

ปาร์เกอร์ จึง จนดักยอ้ง หันมาถามวิธีที่ว่าใครมีการกักคิมอมาอย่าง ที่นกันนั้น มุนโซนก็รียสมอ้างว่ามี ล้วงกระเป๋าทหียเอาไฟสำรยหนึ่งส่งให้ ปาร์เกอร์ วยแลงสต่อ

“เคาะที่คทพวกฉินมีคคิมอมาด้วยสำรยหนึ่ง อันที่จริงเป็นของเหมาะสำหรับแกกฉิม ในระหว่างเคิรทาง เมืองนั้นเห็นระหยาภาชนะอะไร?” นายโคบาลเริ่มขยายข้เทอ

สาวคนนั้นยม ความจริง ความขยขันในใจแทบ จะทำให้เจ้าพล่อน ต้อง ปล่อย ถ้าก

พ.ศ. ๒๕๓๒

ต้นนคร

ออกมา “กิลินชอการ์ก — นามบัตรค่ะ ไม่
ใช่ไปยอก แต่ก็ไม่เป็นไรหรอกถ้าไม่มี
เชิญเข้าไปข้างในเถิด”

ทุกคนพากันหอบฮาน เคียว อา เข้าไปใน
ห้องทนายความ เว้นแต่ ชัค ลีลิกเนน จะไป
เสียเร็วเหมือนคนอื่นไม่ได้ คำที่เมื่อได้จะ
ผู้หญิงงามเข้าแล้ว ชัค ไม่เคยยอมละเสีย
จากการพละโลมเสีย ดังนั้น ก่อนที่จะเริ
เข้าประตูไป จึงต้องโผล่เล่นตากับแม่สาว
ห้องนอกเสียแปดยี่สิบ ซึ่งสาวน้อยนั้นคงยม
วัยอีก แต่จะเป็นความขมอย่างนักพอใ
หรือออกจันคือ ความ เป็นของ ชัค และบริษัทย
ไม่ได้ ก็ยังขอกไม่ถูกแน่

ในห้อง เมื่อท่านทนายความได้ปราศ
กับ ปาร์เกอร์ และพวก ที่มาหาตามธรรมเนียม
แล้ว จึงกล่าวถามขึ้นว่า “นี่ท่านเตรียมตัว
มารับทรัพย์ มุกตกโดยพร้อมมูลละหรือ?”

“ผมพร้อมอยู่ทุกเมื่อ อันที่จริงก็ไม่เห็น
จะต้องตระเตรียมอะไร” ปาร์เกอร์ตอบ

“ก็แล้ว ทรัพย์ สมบัติพินัยกรรมมีสิ่งไร
บ้าง” บ่อมปราภาฏอยู่ ในอายุสี่ซึ่งท่านทนาย
อยู่ ท่านผู้นี้คือ มิสเตอร์ แอลเบิร์ต ผู้
กแลทรวัย สมบัติและที่ดินของท่าน” พลาง
ในขณะนั้นท่านทนายความก็ แนะนำ ปาร์เกอร์

ให้รู้จักกับแอลเบิร์ต

ชายผู้นี้เป็นคนหนุ่ม ร่าเริง มีทนาย
ประปราย ใบหน้าเลื่อม นัยตาคม ยอด
ลักษณะว่าเป็นคนเจ้ากลสามารถอยู่ในตัวทุก
อวัยวะตามปกติ เมื่อขึ้นชื่อว่าผู้ดูแลทรัพย์
สมบัติแล้ว น้อยคนนักที่จะไม่ถือความโง
เขิ่นกึอันพึงประพฤติ แม้ แอลเบิร์ต ก็คงอยู่
ในจำนวนบุคคลประเภท ส่วนมากที่กล่าวถึง
ด้วยเหมือนกัน

“และในพินัยกรรมได้ขังไว้ อีกข้อหนึ่ง”
ทนายความพูด “คือว่าท่านจะต้องอยู่ในที่
กินนอนอย่างน้อย ๓ ปี จึงจะมีสิทธิโยกย้าย
ไปอยู่ที่อื่นได้ ตามใจชอบ”

“ไม่ชัคข้อง” ปาร์เกอร์ ว่า “ถึงจะ
รู้สึกอึดอัดมากในการที่ต้องเข้ามาอยู่ในเมือง
แต่เมื่อท่านสูง ผู้ถึง แก่กรรมนี้ ความ ประสงค์
เช่นนั้น ผมก็จะทนปฏิบัติตาม”

ขณะเดียวกันนี้ มิสเตอร์สาว รูปร่างอวบ
คนหนึ่งเฝ้าประตูห้องเข้ามา ขึ้นน้อยที่ข้าง ประตู
พอ แอลเบิร์ต แลเห็นก็เฝ้าตรงไปรับรอง ฝ่าย
ปาร์เกอร์ และบริษัต์ ต่างก็ เกลียว มาเห็น ด้วย
เหมือนกัน ความงามอันเปลี่ยนแปลง และความ
หวานแห่งใบหน้าของผู้หญิงผู้นี้ ทำเอาปาร์เกอร์
ถึงกับต้องย่นคางถึงคาง และหลกปากพว่า

ส. อันตะริกานนท์

เมษ

ออกมาโดยไม่รู้สึกตัวว่า “แหม! หล่อนงาม ยิ่ง กับ แสง อาทิตย ที่ กำลัง ส่อง โลก นั้น เทียบ ”

อันความงามของหญิงสาวคนนั้น ใช่แต่ปาร์เกอร์ จะ รู้สึกเคยทั่วทั้งหัวใจ โดยตลอด ทั้งที่ ปาร์เกอร์ เหมือนมี ใจ ค่อย ค่อย ไป ตาม กัน ละ เพราะ ชิค สลิแกน ผู้ชายอยู่ด้วย ความเย็นใจ ชิค ทุก ชั่วขณะนั้น ยืนเยื้องย่างไม่ กระพริบตา ปาร์เกอร์ เหลียวมาเห็นก็ซิกไม่พอใจ รีบห้ามการเบี่ยงเบนของชิค ด้วยอาการ กระซุกกระซิก หอมลงกลิ่นหอมคาเสียนั้นที่

แอลเบ็ค สังเกตเห็น ท่าทางของ ปาร์เกอร์ เปลี่ยนไปจากเดิมเช่นนั้น ก็คือโอกาสแนะนำปาร์เกอร์ ให้รู้จักกับสาวงาม และโดยคำแนะนำนั้นเอง ปาร์เกอร์ จึงได้ทราบว่า เจ้าหล่อนชื่อ เมชี กิลแกร์ เป็นสถาปสตรี ชื่นชื่นในแดนฟรานซิสโก

“บ๊องบ๊อง ที่ ได้ มี โอกาส มา รู้จัก กับ ท่าน ” เมชี กล่าวโดยยิ้มแย้ม ขณะที่ สัมผัส สัมผัส กับ ปาร์เกอร์ “รายนคร ที่ ท่าน โดยสาร มา ผ่าน กับ รวด ของ คิโน เมื่อ สัปดาห์ ก่อน ใน เมือง เห็น จะ ครึกครื้น กว่า ย่าน นอก ? ”

“แน่นอนทีเดียว ” ปาร์เกอร์ คอย “แม้แต่นักมายมรดก ก็ยังออกวิ่ง สัก ไม่ ว่าง หวัน

เลย ได้ เลย ถึง เวลา ที่ กงเวียน คิโน จะ ไม่ ใคร หาย ถ้า ได้ อยู่ ใน เมือง นาน ไป อีก สัก หน่อย เห็น จะ ค่อย ชื่น ชื่น ”

“เราควรไปบ้านเสียก่อน ” แอลเบ็คเอ่ย แสงขึ้น “ท่านจะได้มีเวลาพักผ่อนยังมีสเตอร์ ปาร์เกอร์ เอ็ม มีสเตอร์ หล่อน จะ เลย ไป เที่ยว เล่น ด้วย กัน ไหม ละ ? ”

เมชี กิลแกร์ ไม่ปฏิเสธ ดังนั้น หลังจากการอำลาทนายความแล้ว ปาร์เกอร์ พร้อมกับ แอลเบ็ค และ เมชี กัน 3 รายนคร คนหนึ่ง โดย ลา ลา นอก นั้น 3 รายนคร อีก คนหนึ่ง จับตามกันไปยังบ้าน นอย ฮิลล์ อันเป็นบ้านของท่านลุง และตกทอดมาถึงปาร์เกอร์ โดยทางมรดก

บ้านหลังนี้ มี ลักษณะ สันฐาน ใหญ่โต มี โห่ ฟาร์ ประดับประดาพร้อมไปด้วยเครื่องใช้อันงดงามทั้งทำขึ้นและ ไม่ทำขึ้น เมื่อ ค่อน ปาร์เกอร์ ซึ่งเป็นเจ้าของบ้านไปตั้งนั้น ชายคนใช้ทำทางเสวยมขรมคนหนึ่งได้เบียดประคองออกมา รีบ กับ คิโน ค่า น้อย โดย นอย นอย และ รมเอาอานม้าซึ่งปาร์เกอร์ หอมลง จาก รายนคร นั้น ไว้ แอลเบ็ค นำ ปาร์เกอร์ และ เมชี เข้า บ้าน ส่วน โดย ลา ลา ทั้ง 3 ของ ก็ หอม อาน มา พะ รุง พะ รุง ตาม กัน เข้า ไป ด้วย เว้น แต่ มุน ไชน์

พ. ศ. ๒๔๗๒

ต้นนคร

ผู้เกี่ยวข้องเข้าบ้านไปยาก เพราะขณะที่จะ
ก้าวเท้าข้ามธรณีประตูไปนั้น นัยน์ตาอัน
ขวางไกลเหลือยแต่ไปเห็นรูปนกบินที่เหลยมหลัง
คาเข้าตัวหนึ่ง นกที่มันใส่ ทนถนนจอมอง
ตคนจนตาเขม่ง จึงชักขึ้นซึ่งคาตมากับเขว
จึงเล็งจะยิงให้เข้าเข้ามาลงมา เพราะหึก
ที่ชักแลเห็นเข้าและห้ามไว้เสียทัน มิฉะนั้น
รูปนกนั้น คงจะประ คัญฐาน อยู่กับ ที่ มิได้ เป็น
แน่แท้

ในระหว่างเวลาที่ไป เข้า มา อยู่ ใน เมือง
แล้วนี้ แม้จะกล่าวว่าชัค สลิแกน ถูกอุป
โลกให้เป็นนายโคบาลที่ส่องรองรากยารเฮอร์
ลงมา ก็ก็เหมือนอะไรทั้งไป ไม่เกินแก่เทคนิค
เพราะอันที่จริง นอกจากชัคจะมีความเป็น
ต่อภาพแห่ง ภายใน เมือง น้อย กว่า เพอน แล้ว
ยังปรากฏว่าเย็นหัวหน้าในการรักษาอารยชาติ
อย่างเคร่งครัดอีกด้วย ขึ้นแต่เมื่อตอนเช้า
ไปไม่นานแล้ว ชัคก็ได้ออกหมวกก่อนเพอน
ทั้งได้มีการให้บริษัท ถอดหมวกตามอย่างคน
ด้วย

“จะให้ผมจิก ทิ้งไหน ให้ กัน เหล่านี้
ขอรับ?” คนใช้ถาม

“ไม่ต้องจิกละ” ปาร์เกอร์ตอบ “ปล่อย
ให้เขาเลือกอยู่กันตามชอบใจเถิด พวกเหล่า

นี้เปรียบเหมือนพองที่สันที่ของคนที่เคย”
ทั้งนั้น โคบาลทั้งสี่ผู้คุมไปด้วยความ
ร่วมรักได้รัยอนุญาตให้เลือก ห้องอยู่ ได้ตาม
ใจสมัคร ทุกคนต่างพร้อมใจกันเลือกเอา
ห้องชั้นบน แต่ขณะที่กระเริชขึ้นบันไดไปนั้น
บางคนให้ เกิด ความรู้สึก กระตาคกลัดตาตนเอง
ในอันที่ได้เห็นตึกกระตาคของเหลยงตัวหนึ่งบน
เปลือยกายอยู่ที่เชิงบันไดนั้น เพื่อยกกันภาพ
โฉมให้ศุนย์ไปเสียจากสายตา โคบาลเกิน
กว่า จำนวนหนึ่งคนได้หาม้ามาห่มคลุมให้ตึก
กระตานั้น

ในเวลานั้น นอกจากมีคนใช้ผู้ชายก็กล่าว
แล้ว ยังมีสาวใช้หน้าตาแฉ่มอยู่อีกคนหนึ่ง
สำหรับชัค ในชั้นต้นยกไม่ถูกว่าโยหน้า
นางสาวใช้ นั้นจะงามสักปานไหน เพราะเมื่อ
เหลยงไปเห็นเป็นหนแรกนั้น เป็นตอนที่เจ้า
หล่อนให้หลังระหว่างกระเริชขึ้นห้องที่ชัค ยืนอยู่
ไปยงอีกห้องหนึ่ง ชัคเฝ้ามตามประกายเข็ม
เล่มน้อยที่ถักแม่เหล็กกุก พอกัน ก็รีบ แต่ฝึก
ปรากฏว่าสิ่งที่ถักชัคขยจนจุกชัคแทบเย็นนั้น
คือยานประตูที่นางสาวใช้ผลัดมาโดยแรง เมื่อ
ตอนที่กระเริชจากห้องนั้นไปแล้ว

ระหว่างเวลาเดียวกันนี้ ปาร์เกอร์ ชาย
ชาวบ้านนอก ผู้กล้าหาญ เป็นเศรษฐี ขึ้นโดย

ส. อันตะริกานนท์

เมษ

ไม่ว่าใครก็กลัว โกลสันทนกับแอลเบ็คเสียอย่าง
เพลึกเพลึก จนเลยลมเมฆซึ่งยืนอยู่ข้าง ๆ
ต่อเมื่อไ้ยืนเสียงเมฆในทึ่ เมฆ นิ่งกึกก้อง ขึ้น
แล้ว จึงรู้ สักตัว วัชผลระจากแอลเบ็คเคียว
เสียงเคียงเข้าไปใกล้เมฆ หะแรกขยับระ
กล่าวชมว่าเจ้าหล่อนคึกเขยไ้โนเก่ง แต่พุก
ไม่ถนคปาก เพราะมีความกระตาคและประหม่า
เกิขขึ้นเป็นเจ้าเรือน กิ่งนั้น จึงทำไ้แค่
เพียงยืนยักตัวฟัง และเฝ้ามีอิทธิวิกรมหมวก
แก่เกืออยู่เรื่อย ๆ

เสียงเมฆไ้โนอันไพเราะไ้ดังวาลไปทั่วทั้ง
ห้อง จนโคบาลที่รวมหัวกันอยู่ข้างบันชก
จะนั่งไ้ไม่เป็นสุข สำหรัย ชักันดังกับอยู่
ไม่คึกคักเทียว ไ้กลอยคึกคากไปจนพณาง
สาวใช้หน้าแล่มทึ่ในห้องหนึ่ง ในค่อน
ชักไ้ไ้เจ้านั่งใกล้ สำแวงวิธชาเจ้าชู้อย่าง
จิกจ้านให้ยวากฏ จนไ้ไม่ช้า นางสาวใช้
ผู้ไ้ไม่เกลียดเจ้าชู้ รุปร่างก็ เริ่มค่น ทอดสะพาน
ไ้ชักเคียว และเมื่อชักเคียวเข้ามาถึงจนอาเจีย
ม้อดอแซนและทอดคอกไ้สะกดแล้ว ชักะ
ทำอะไรแก่นางสาวใช้ นั้นค่อไปอีก ขอยก
ไ้ไ้ให้ท่านกเห็นภาพเฝ้าเองก็กลัว

ความจริง การทึ่เมฆ กิดแ้ว พยายาม
ใช้ฤทธิ เสน่ห์ซึ่งมออยู่ ในตัวเพื่อไ้ปาร์เกอร์

หลงใหลโดยตรงนั้น ควรต้องจักว่าเป็น
ความประพฤติกึ่ที่น่าทมิอยู่ ย่าง แม้ ไ้ไม่มาก
กึ่นอย แต่เพราะมีความในใจอย่างหนึ่ง
ยังคึมอยู่ เจ้าหล่อนจึงทอดฝนใจกระทำทางทึ
รู้ ๆ อยู่แล้วว่าการกระทำเช่นนั้นไ้ไม่ค้องคึว
จรรยาของสุภาพสตรี

แน่นอน ปาร์เกอร์ยังไ้เป็นหนุ่มทั้งแ่งและ
ทั้งไ้เป็นหนุ่มบ้านนอกเสียคึว ยังไ้ไม่เคยไ้
สมาคมกับหญิงงาม อันคว่าไป คึว ความมี
เสน่ห์ ดังปานนี้ ฉะนั้นจึงไ้เป็นการจำเ็นอยู่
เองที่ปาร์เกอร์จะ ต้อง ตก หลุมรักไ้ไ้โดยง่าย
คากที่สุก ยังสตรีไ้เป็นฝ่ายคอกอพยายาม
เพื่อทอดสะพานไ้ไ้เคียวแล้ว ไ้ไ้ไ้ไ้
ปาร์เกอร์ จึง จะ มีว คึกคักเลไ้ไม่รีบ เคียวไปจน
สะพานนั้น ?

“ห้องหับ ทั้ง หมคนคึ กว้าง ขวาง จนน่า
หลง” ปาร์เกอร์พูดเปรย ๆ จนเมื่อสนเสียง
เมฆไ้โนแล้ว “ฉนี้ไ้ไ้ระขอริยังไ้ให้หล่อนไ้
ผู้นำทาง เพื่อฉนี้จะไ้ไ้รู้ จักไ้ไ้ทั่วทุกห้อง”

อันความหมายแ่งคำพูดของปาร์เกอร์ทั้ง
นั้น เมฆย้อมริ คึ แต่เจ้าหล่อนคึกเห็นว่าถ้า
จะย่นเวลาแ่งการ สมาคมไ้ให้สั้นกว่าควรแล้ว
อาจะเป็นเหตุหนึ่งซึ่งทำให้การผลรักจางไปไ้
ง่าย กึนั้นเจ้าหล่อนจึงเลียงตามโดยเปลี่ยน

พ. ศ. ๒๔๗๒

ต้นนคร

เรื่องเสียว่า “ท่านคงชอบชมม้ามากนะคะ?”

“ก็ชอบอยู่ ขอนฉันทะปฏิเสธแก้ก่อน
ไม่ได้โดยเอง”

“ดูม้างามควั่นชะคะ คนเลี้ยงมากำลัง
รุ่งออกมาจากโรง” เจ้าหล่อนพูดและชี้ให้
ดูทางหน้าต่าง “ม้านี้ ก็ยังมีอีกตัวหนึ่ง
เป็นทรัพย์สิน ในกองมฤคคฤหาสน์ได้รับ คิฉันทะ
ชอบชมมาเหมือนกัน แต่ขยี้ยังไม่แข็ง พุ่งขึ้น
เข้า เราชมมาเล่นใหม่เล่าคะ?”

ปาร์เกอร์ตอบรับรองด้วยความยินดี ขณะ
นั้นเขาจะกล่าวไว้ว่าทุกสิ่งทั้ง เมชี ชักชวนหรือ
ขอรับรอง ปาร์เกอร์ ย่อมไม่สมัครใจที่จะปฏิเสธ
ทั้งนั้น

“ควรแก่เวลาแล้ว ฉันทะขออนุญาตพานาง
สาวกิดแคร์กลับ” แอลเบิร์ตซึ่งยืนอยู่ห่าง ๆ
ก็รีบเข้ามาพบกับปาร์เกอร์ และบอกให้เมชี
เก็บม้าตัวไป เมื่อหลังจากการอำลาอย่างไว
ฮาลีย์ค่อกันแล้ว เมชีก็รีบออกไปจากบ้าน
พร้อมกับวีย์แอลเบิร์ต

เนื่องด้วยความรู้สึกที่ว่าตนเองและพรรค
พวกของตนยัง “เถื่อน” อยู่มาก ปาร์เกอร์
จึงตกลงใจว่าควรไปดูความเป็นไป ความประ
พฤติ ตลอดจนขนบธรรมเนียมของชาวเมือง
ตามภัตตาคารต่าง ๆ เสียบ้าง เพื่อจะได้

กำหนดการจำเอาความ ประพฤติและ มารยาทที่
นิยมกันนั้นมาใช้ ให้ต้องทั่วกาลละเทศะ ทั้ง
นั้น ในตอนกลางคืน ปาร์เกอร์พร้อมกับวีย์
วิธีทั้งใจก็ขอรับรองให้แอลเบิร์ตนำไปเที่ยวตาม
ภัตตาคารชั้นสูงอันเป็นที่นิยมของสภาพชน

ภัตตาคาร แรกที่ปาร์เกอร์ ได้เข้าชมเยี่ย
เขาไปและนั่งกิน อาหารอยู่กับแอลเบิร์ตและโตรี
ทงนั้น เป็นภัตตาคารงามและระโหฐาน
เนื่องแน่นไปด้วยสภาพ มรรยาธ และ สัตว์ทั้งที่นิยม

ซาประจำและซาพร ทางคตแต่งร่างกายด้วย
ไหมแพรและระยัย เขาก็แสด ไฟอันสว่าง
จำนัยด้วยจำนวนระยัยพันดวง ยืนอยู่ที่หนึ่ง
ตรงหน้าผู้รับประทานอาหาร มีการเดินว่า

ของนางระยัยสาว ๆ เขาก็จะหะกัยเสียงแตร
วงใหญ่ กุณาเพลิกเพลินเป็นที่สุดทุกภาพ
ภายในสถานทั้งนั้น อย่างว่าแต่ปาร์เกอร์ ซึ่ง
เป็นคนบ้านนอกจะดูสถานตาและลานใจเลย แม้
คนที่เคยอยู่ในเมืองนั้นมาแล้วแต่ ๆ ก็ยังมี
ววยที่จะระยวงไปด้วยความเพลิกเพลินเจริญตา

ในระหว่างเวลาเดียวกันนั้น ถ้าใครเป็น
คนช่างสังเกต ผู้นั้นจะได้เห็นสาวงามคนหนึ่ง
คตแต่งร่างกายอย่างงามพริ้ง เจริญตาหาหวาน
ผ่านโตรีที่แอลเบิร์ตและปาร์เกอร์นั่งนั้นไป ถัด
น้ำหอมอันหอม พัง กอปร ทั้งใบหน้า อัน ขยวน

ส. อันตะริกานนท์

เมษ

ชวนสวาท ได้นำให้ปาร์เกอร์ต้องหันหน้า ห่างทำไม ? ”

แลกตาม เพ่งเจ้าหล่อนขณะที่กำลังเคียว
ห้วงไม่กระพริบตา สว่างามผู้ไม่มีใคร
อัน เจ้าหล่อนคือเมชี กิลแวนเอง

ยังมีชายหนุ่มปร๋วกำลังอีกคนหนึ่งเดิน
เข้ากันหน้าเมชีขณะที่เจ้าหล่อนกำลังเคียว ชาย
หนุ่มผู้นั้นจะได้เตรียมตัวโดยรีบรี่มาแล้ว
หรือไม่ว่า ไม่ปรากฏ ทุกคนในทันคงได้เห็น
แล้วว่า เขาใช้คำพูดแก่เจ้าหล่อนด้วยถ้อย
คำไม่น่าฟัง และทั้งยังอาศัยตัวไว้ ะ
ยังคอยขึ้นใจให้ตนว่าด้วย เมชีแสดงอาการ
รังเกียจจนออกนอกหน้า และพยายามจะ
หลีกเลียงเอาตัวหนี แต่ชายหนุ่มก็กล่าวแล้ว
ไม่ยอมให้เจ้าหล่อนหนีหนีได้ง่าย ๆ ดังนั้น
จึงเกิดการยกยอกันขึ้นต่อหน้าธารกำนัล

ในอารีโซนา ชายเลวทรามอันยังอา
ซ่มขึ้นใจหญิงเช่นนี้ เกือบไม่มีที่ พย เสียเลย
ฉะนั้น ภาพที่แลเห็นอยู่โดยเพราะหน้า จึง
เป็นภาพที่ยากตาปาร์เกอร์อย่างที่สุด จนจะ
ทนนั่งนิ่งอยู่ไม่ได้ ปาร์เกอร์เดินลุกขึ้นจาก
เก้าอี้ ทรงเขามลิกอกชายหนุ่มผู้นั้นโดย
พร้อมด้วยคำพูดว่า

“ การขึ้นใจผู้หญิงไม่ใช่เกม เล่นที่ สนุก
เมื่อรู้ยู่เจ้าหล่อนไม่สมควร ะมาเข้าช้อย

“ ก็ มัน คงการ อะไร ของ แก่ด้วยเล่า ?
หลัง.” เจ้าหนุ่มนั้นตอบด้วยคำพูดของคณพล
พลาถ์พุ่มหมักยักหน้าปาร์เกอร์ เข้าให้ กรวม
ฉนักเป็นการประกาศสงครามขึ้นก่อน

ว่ากันถึงเรื่องหมัก ๆ มวย ๆ แล้ว ชาว
อารีโซนาทั้งปวง ย่อม ชื่น ทราบดี ท เกียวว่า
ปาร์เกอร์ มล่อมเยนเยม ฉะนั้น จึงมีพวง
ต้องสงสัยว่า ปาร์เกอร์ถูกต้อย เข้าที่หนึ่ง แล้ว
จะยอมย่นั่งให้สตรีถือโอกาสเลือกต้อยได้ อีก
เป็นครั้งที่สอง หมักแรกก็ปาร์เกอร์ พวงสวน
ตอบมา ทำเอาเจ้าหนุ่มนั้นเซลดตาแทบคนแปร่ง
ฉีกากัน การต่อสู้กันด้วยฝีมือมวยตัวเยยม
ก็ไต่ยติขึ้นอย่าง โทศร้าย ชายหนุ่มผู้นั้นเป็น
ตัวการอยู่ในเรื่องนั้น มล่อมมวยว่องไวไม่

ใช่เล่น ทั้งถ่อปร ไปด้วยความทรหอกทอน
อย่างน่าชมมาก คู่ต่อสู้ทั้งสอง ใช้หมักฉาก
หน้ากันด้วยท่าทางอันน่าทึ่งเป็นที่สุด ยาง
ชดะถึงกับล้มลุกคุกกลานไปยกยพัน บรรดา
ชายหญิงซึ่งชุมนุมกันกิน อาหาร อยู่ในที่นั้น
กรกันเขยียนห้อมล้อมเป็นสังเวียน และแตก
ข้อกระวายไปทุกครั้งที่คู่ต่อสู้ถูกฟักกันเกลือก
กลิ้งเข้ามาใกล้

ยังมีทันที่การต่อสู้ จะลงเอย ก็จำต้องชงัก

พ. ศ. ๒๔๗๒

ต้นนคร

เสียกลางคัน เพราะมีตำรวจรักษารอง
คนจึงตกกันเข้ามาบังเกิดเหตุ ปาร์เกอร์
ผลจากบริษัทหันเข้าหาตำรวจ ส่วนชาย
หนุ่มผู้ มีอาการบอยช้าน แท้จริงจะยืนทรงตัว
ไม่อยู่นั้น ก็รีบหลบหนีไปเสียทางหนึ่ง

ปาร์เกอร์ ให้การต่อ ตำรวจว่าได้เกิดเป็น
ปากเสียงกันขึ้นเล็กน้อย และอีกคนแสร้งราว
ก็ได้สิ่งแล้ว ตำรวจล่าหน้าทูลขอ ๆ ครั้น
ไม่แลเห็นชะ นวน แท้จริง ความไม่สงบ ณ ที่นั้น
ต่างก็พากันถอยกลับออกจากภักตาคารไป

“ขอบคุณท่านอย่างยิ่ง ที่มีแก่ใจเรียกรับ
แทนที่ดินคราวนี้” เมฆีตรงเข้ามาพกกับ
ปาร์เกอร์ด้วยความขมขื่น “ก่อนไป ถ้า
ไก่อยู่ใกล้ท่านแล้ว คิณีย่อมแน่ใจที่เกี่ยวกับ
หาอันคราวนี้ไว้”

เหตุการณ์ที่กล่าวถึงมานี้ นับได้ว่า
เป็นช่วงออกเปราะบาง ซึ่งผูกพันความสัมพันธ์
สนมกลมเกลียวระหว่างเมฆีและปาร์เกอร์ ให้
แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น

เช้าวันอังคาร เป็นวันที่นักพิชิตหมายกับ
เมฆีไว้ว่าจะเข้ามาเล่น ปาร์เกอร์ ก็ยรวรง
แต่งตัวแบบขมาให้กังาม และนำเมฆีตรง
มาบังม้าที่หน้าบ้าน ม้าทั้งสองตัวที่เตรียม
ไว้นั้นรูปงาม ผลเครื่องอาบนัยอังกฤษ ซึ่งไม่

เป็นที่พอใจของปาร์เกอร์เลย แต่ว่าเมฆีชอบ
อันอังกฤษมากกว่าอันอเมริกัน ฉะนั้น อาณ
อเมริกัน จึงถูกนำสยเปลี่ยนได้แต่เฉพาะที่
ปาร์เกอร์จะขี่

โคบาล ลูกน้อง ทั้ง สั้น ก็เตรียมตัว อย่าง
พร้อมสรรพ ที่จะ ออก ขี่ม้า เล่น เช่นเดียวกับ
ปาร์เกอร์นั้นด้วย แต่ในที่สุดก็มิได้ ขี่เพราะไม่
มีม้าจะขี่ จึงเปลี่ยนยานเป็นขีรถแทนโดย
อุปโลกให้ ออกสเลมัว โจ กับ ซิค สติแกน
เป็นคนขับและผู้ช่วย

การขับรถของโจ ออกจะ ระวังาน มิใช่ เล่น
เพราะทุกคนในแซนฟรานซิสโกมิได้ว่างรถ
เช่นเดียวกับในอวริโซนา ดังนั้น จึงปรากฏ
ว่ารถของพวกโคบาลเที่ยวแล่น “แซะ”
รถทั้งปวงโดยไม่เลือกหน้า ทรายเงินในที่
สกปรกไม่แล่น คือไปคายแน่นิ่งอยู่ที่หน้ารถวาง
ไทยถึงพวกที่ทนอยู่ต้องลงช่วยกันเข็นเข้าแอม
ไว ริมถนน

คนหนึ่งในจำพวกโคบาลทั้งสี่ แลเห็น
ม้าหลายตัวไล่หลังสลอนออก มาจาก คอกแห่ง
โรงส่งน้ำมันซึ่งอยู่ใกล้ ๆ จึงเขโรกันขึ้นอาณ
และเครื่องม้าไปผูกม้าเหล่านั้นครยส์ตัว ขยับ
ข้ออกสู่ถนนใหญ่ ทั้งรถซึ่งนั่งมาแต่แรก
ไว้เป็น ประกันโดยมิยอมออก กล่าวให้ เจ้าของม้า

ส. อันตะริกานนท์

เมษ

เหล่านักรั

ก๊วยเหฺก่วนำทางสถณกัอยู่กัแต่การ เทียม
รตและไครยการเลียงคานอวนลงพง ฉะนัง
วังไคก๊วยอาการที่เกอยกัวชาไม้ออก โคบาล
ทงสัควมาซังฉิมวัง แข่งกันมาตามฉน
ฉนแน่อักยักเยือกไปกัวผู้ คนและยานพาหนะ
กัวยท่าทางอ้นพียงซัน ไม่น้อย ส่วนเจ้าของ
มีานแล้ว แคพอร สักคณว่าม้าทวยไปจากคอก
กัรบไทรศัพทแ่ง ซ่าวที่ ถูก ปล้นไปยัง สถาน
การว ทนไทนั ท่าวรพิเศษมีจำนวน
รว ๓๐ คน กัซวนกันแผ่นฉนหลังม้า เร่งรีบ
คิกตามโคบาลทงสัไปอย่าง โกลาหล

ปร่าเกอร์ กัย เมษไป ทหุกฝ่ายที่ ซายม้า
ละเมาะแห่งหน้งนอกเขตกัประชุมชน เทก
กัองทหุกนั เพราะ โกลนสัวทรยม้าคัว
เมษ ชัซกา ปร่าเกอร์ จ้งคัองซ้อม ให้ฉนแล้ว
สัาเร้งในฉนฉน

“ความคัวกัฉนใน เมือง เท่าที่ไค เห็น
ท่านซอยไทมคะ?” เมษชวนพุกฉนก่อน
“ทจรงกัฉนคัวทหอก” ปร่าเกอร์คัอย
ตามประสาชอ “เพราะฉคิแปลกกว่าอาริโซนา
อย่างโกลฉนฉน แต่ดั่งกะฉน ฉนก็ยังไม่ว
ทจะคคิฉนบ้านเกม”

“เห็นจะมีสัาวรคัฉนคัวคัอย อยู่ที่บ้านเกม

นักระมัจคะ?”

“หามไค” ปร่าเกอร์คัอยและทัวเรา
“ฉนซอว่าคัคหุญแล้ว ฉนอากรกล่าวไคว่ายังไม่
คัณเคยกับใครยังฉนไปกัว่าหล่อน ฉนคัไ
มากที่เราคัไมารั จักกันคัรวน”

ฉคิจากฉน การสนทนาของหนั่มสัาวรคัวเรอย
เจอยไปในเรื่องต่าง ๆ แต่พ้งสังเกดไคว่า
ฝัวยสัคัรพิชยายมทัจะสัแสง ให้เห็นวเจ้าหล่อน
เอาใจใส่คัองความเย็นไปของปร่าเกอร์มาก จน
ในที่สุดปร่าเกอร์คัอยไคฉนฉนฉน กัยกล่าวว
“ฉาหล่อนไม่นักรังเกียใน การทัจะ สมาคม
กัยฉนแล้ว ฉน อาหลั่ม ทุกสังใน อาริโซนา
เลี้ยไค”

“ท่าน มุง แต่จะให้ คคิฉน ไม่ รังเกีย แต่คน
เกยวเท่าฉนหรือคะ? ชัวคิ ของ บุคคลใน
เมืองจำเ็นคัองสมาคมกัยคนทุกฉนทุกประภท
เนองในการคคิหาสมาคมกัน คคิฉนเห็นวคัว
เชิญใคร คัอใครมา รัยประทานอาหารที่บ้านสัค
คัรงหนั คคิฉนจะช่วยท่านจกัการรัยรอง
คัรงฉนคัว”

“ซอยไค ฉาหล่อนเห็นคัวเช่นฉน ฉน
ก็จะปญชิตตาม วันพรงฉนฉนจะไค จักการเชิญ
แซกมาเลียงคณที่บ้าน”

ทันทัน คัยฉนเสียง ฉเทา มา คัรวว เขา มา

พ. ศ. ๒๔๗๒

ต้นนคร

ใกล้ ปาร์เกอร์เสยหน้าชมองดู เห็น ทอย

โดยาลงถนนทั้งสี่ขยมาทะกยคินตามกันมาเข็น
ทิว มีคำรวรเข็นอันมากไล่คิก ๆ มาข้างหลัง
คัย จังวิ่งไปหอยขกเชือกจากอาณมา ขว้าง
คลของคยทิวเจ้าคนหนาเพอนไว้ และมอยทิว
ให้แก้คำรวรเมือตามมาถึง

“เรื่องอะไรกัน? ปาร์เกอร์ถาม

คำรวรนายหน่งทอยว่า “กักทาง ขว้าง
ถนน ซักซนเจ้าพณงาน ผู้ทำการตามหนาท
และกระทำความช้อฉลากกลางที่ประชุมชน จำ
เป็นจักต้อง อยุ่เชิญให้ เข้าไปพัก อยุ่ใน ห้องซึ่ง
พลาง ๆ ก่อน”

“ก็เหมือนกัน” ปาร์เกอร์พคยอย่างทคิก
ว่าไม่มีอะไรจะควรพคิกใด คิกว่า “เชิญจัก
การช่วยเกียเสยทเล็ก จะใด ไม่กระกระรรณ
ท้อไปอีก”

คำรวรทงสัน แสดงความ ขอบใจ ปาร์เกอร์
ซึ่งไม่ปฏิเสธขคิดขนทางกรของเจ้าหนาท แล้ว
ก็ลำนาควณก โทยทงสครงไปยังสถานคำรวร

“ไม่ใช่ความผิดร้ายแรง อะไรหรอกคะ”
เมซัพคเมือคำรวรพากันกลยไปแล้ว “เสย
เงินเป็นค่าปรยเสยคนละนคหน้อยกัหมคไทย”

“ถ้าขืนปล่อยให้มีการปรยทกราย ไม่กั
วัน ทรวพย ในกอะมฤคคก็ลั่น” ปาร์เกอร์

คำพคทอจากนั้นไปหาแก่นสารมิได้ ปาร์-
เกอร์ พยเมซัพให้ ขนมา พากันกลยเข้ามใน
เมืองโคยเร็ว ครันส่งเจ้าหล่อน หนถึงบ้านแล้ว
ตนเองก็ทงไปยังสถานคำรวร เอาเงินจ่าย
ทิวโดยาลงส้อออกจากห้องซึ่ง ปรากฏว่า

ภายในชั่วเวลาเพียง ๓๐ นาทีเท่านั้น ต้อง
เสยเงินเป็นค่าปรยไปแล้วรวมถึง ๕๐๐ เทรียญ

การเชยเชิญสุภาพบุรุษและสตรีมา ชุมมน
รย ประทาน อาหาร ใน บ้าน ปาร์เกอร์นั้น โคจก
กระทำในคตอนกลางคินวันรุ่งขึ้น เนองคย
ความเอาใจใส่คอยช่วยเหลืของเมซัพ ทุกสิ่ง
ที่โคจกทำแล้วควรวนค เรียบร้อย ปราศจากคค
ยทคคทใดรยเชิญนั้น มี ทงสุภาพ บุรุษและสตรี
อนท่างก ประคยร่างกาย คย ขาวรณ วัคค และ
เสอผาทงคความคล้าย คิง ใจจะ ค่างมา ประกวค
ประชนกัน พังสึงเกคไว้ออนทงว่าสครซึ่งมา
ในการครงนี้มีจำนวนมากกว่าบุรุษ ทังโดย
มากล้นแต่เป็นสาวหน้าเพริคพวง ที่เข็น
สาวทมทกักพอมอยข้าง แคทแก่นพณความ
พังคยของบุรุษนั้นไม่มีเสยเลย เหตุทพวก
สาว ๆ พากันมามากในการครงนี้ อนทจว
กไม่ใช่เป็นของแปลก เพราะใคร ๆ ก็ยอม
เก็งรู้ว่างานนคทชนคล้ายกับทำนองเลืคคู้ของ

ส. อันตะริกานนท์

เมษ

ปาร์เกอร์ อันความเป็นเศรษฐี ความเป็น
หนุ่ม และความเป็นโสดของปาร์เกอร์นั้นกำลัง
หอมกรุ่น จนสตรี แทบทุกคน เทียบความสுகสัน
นั้นกับเกี้ยวคำ หลังจากการรับประทานอาหาร
แล้ว เกี้ยวกล่าวไ้ โดยเต็มปากว่า ถ้า
ปาร์เกอร์ ย่างเท้าไปทีใด ซึ่งจะไม่ปรากฏ
ว่าแม่สาว ๆ ต้องเคียดแค้น หรืออิจฉาเขาอยู่
เคียงข้างอย่างน้อยก็สองคนนั้น เป็น ไม่มี
เสียละ

ส่วนโคบาลลูกน้องของ ปาร์เกอร์ ทั้งสี่ คน
นั้นเล่า ต่างก็ใคร่จะมีความว่าเร่ร่อนเร่ร่อนใจ
อย่างเต็มเปี่ยมไปตามกัน ทุกคนได้บรรจง
แต่งตัวอย่างงามตามสมัยนิยม และลงมา
เกี้ยวอยู่กับพวก สาว ๆ ชาวเมือง ทั่วทั้งท่าทาง
อันเป็นเกมเข้าคล้ายกับว่าเป็นตัวคลอกปรองจางน
ซิค สลิกเกน ผู้ เคียว เท้านั้น ทอออกจะมั่วท่าทาง
เกี้ยว น้อยกว่าเพื่อน ทั้งวีรชชาเรชชี่ ทซิค
งักออกแสดง ในระหว่างงาน ก็มีผู้หญิงน้อยคน
ทรงเกี้ยว และความจริง ในคืนวันนั้น ซิค
ไ้โดยความสนิทสนมจากหญิงหนึ่งถึงอีกหญิง
ดึก ๆ กันไป จนเกือบไม่มีเวลาหยอกพิศพล
แอลเบ็ค ก็เป็น ตัวเฒ่า อยู่ในงาน ครั้งนี้ด้วย
แต่ไม่ใคร่ ๆ จะออกหน้ามากนัก ที่ๆ แอลเบ็ค
ซอซอยู่ นั่นคือในห้องทลายพวกแขก ทั้ง

ไม่รังเกียจที่จะยอมให้หญิงคนใดเข้ามาอยู่ด้วย
สองต่อสอง เหตุฉะนั้น ในคืนที่เมษซิค
ประทุรเข้ามามีพบบนแอลเบ็ค ด้วยประการ เขา
หล่อนจึงต้องหยุกขยันทะหงิก เพราะได้เห็นภาพ
แอลเบ็ค กำลังคลอเคลียกับนางสาวใช้คนหนึ่ง
ท่าคางอยู่

ท่านผู้อ่านควร ได้ทราบข้อความสำคัญ ไว้
เสียในขณะนี้ เพื่อจะได้มีความเข้าใจ ในท้อง
เรื่องต่อไปได้สะดวกขึ้น จึงได้ทราบมาแต่แรก
แล้วว่า แอลเบ็ค นั้นเป็นผู้ที่เลวทราม สมบัติ ของ
ปาร์เกอร์ ตามพันธุกรรม และ ตามธรรมมา
ชินชือ ว่าผู้ใดแล ทรพัสสมบัติ แล้วมัก ใจไม่ทรง
แอลเบ็ค ก็เป็นคน หนึ่ง ในจำนวน บุคคล ที่ใจไม่
ทรงด้วยเหมือนกัน ส่วนนางสาว มีชื่อว่าเมซ
กิลด์วั้นนั้นเล่า อันที่จริงเป็นคู่รักกัน ของ
แอลเบ็ค และเข็นทั้งลูกมือ ในอุบาย ชนใหญ่
ด้วย คนทั้งสองมีความจำนงค์ต่อทรพัสสมบัติ
ของปาร์เกอร์ และได้ คำนวณอุบายอย่างแนบเนียน
มาตั้งแต่แรกจนจนจะบรรลุความสำเร็จ อยู่แล้ว
แต่ด้วย เหตุ ที่ปาร์เกอร์ เป็น คน ซอ และ แสค
ชาการกิริยา ให้เห็นว่า ความรักใคร่ ใจกว้าง
ต่อเมซอย่างจริงจัง เมซ จึงรักภักคอบ
ด้วยน้ำใจ บริสุทธิ์ เขาหล่อนคิดจึงเกี้ยว
เกลี้ยกล่อม ซึ่งข้ออุบายของ แอลเบ็ค กรุ่นอยู่เสมอ

พ. ศ. ๒๔๗๒

คณิศร

ครึ่ง พอไทเหิน แอลเบ็คผู้ซึ่งเจ้าหล่อนจะล้ม
หัวจมท้ายควยในการขายหน้ามาประพาศนอก
ใจ คือ บังอาจคลอเคลียกับหญิงอื่นค่อหน้า
ค่อตาเช่นนั้นแล้ว ความจงรัก ค่อแอลเบ็ค ซึ่ง
กำลังอยู่ในฐานะ คลอน แคลน ก็รีบถอน ออก
จากเทศกาล เจ้าหล่อน สิ้น และในทันทีนั้น
ความรักอันบริสุทธิ์และแน่นแฟ้นพลันมีน้ำหนัก
ก่อนไปทางปาร์เกอร์

พอแอลเบ็ค แล เห็น เมช เบ็ค ประคองพวก
พราดเข้ามา ก็ผลัดนางสาวไซ ทักตน กำลัง
คลอเคลีย อยู่บนกระดาน ออกห่าง และ ใน
ขณะเกียวกนั้น นางสาวไซ ก็ซ่อนหน้าวง
ก็ออกห้อง แอลเบ็ค ก็รีบวิ่งเข้าหา เมช โอ
ย แชนะระครองเจ้าหล่อนอย่างทักทายไปมาแต่
ก่อน แต่เมช ชักขวางไว้ และพูดอย่างตรง
ไปตรงมาว่า

“ฉันไม่สมควร ที่จะทำ ตาม อุบาย ของท่าน
แล้ว ฉันกลับใจใหม่แล้ว ฉะนั้น ขอให้
รู้ว่าตั้งแต่บัดนี้ไป ฉันจะไม่ยอมเป็นคนหนึ่งใน
จำนวนผู้ ลอยกักเข้าอีก ”

แอลเบ็คสับสนใจในชั้นนั้น แต่แล้วก็กล่าว
ตอบว่า “หล่อนจะมาปลุกหัวหน้เสียเมื่อการ
จะสำเร็จเช่นนั้นอย่างไรได้ เราได้เก็บหน้า
มาหลายก้าแล้ว ย่อมอดอยหลังไม่ทัน ซอน

หล่อนก็รู้ ”

ในขณะทบทวน แอลเบ็ค แลเห็น ปาร์เกอร์ นั่ง
อยู่บนเก้าอี้ ขาวทวนหนึ่ง มีหญิงสาวสองหรือ
สามคน นั่งล้อมล้อมอยู่โดยรอบด้าน จึงชี้
ให้เมชมองดู และกล่าวเสริมว่า “หล่อนจะ
ปล่อยให้ทอง ทั้งถึงหลุมมือ ไปเพราะราคาของ
นางพวกชุกทองเหล่านั้นหรือ ? จงทำให้
มันคงไว้เถละ มันหลงหล่อนจนล้มตาไม่ขึ้น

อยู่แล้ว อีกวันสองวัน อุบายของเราจะสำเร็จ
เมื่อเราจะทำการใหญ่ ทำไมจึงจะมาทำใจถือ
แท่งนั้นเล่า ? ”

การ โต้ตอบ ระหว่าง เมช กับ แอลเบ็ค คง
เป็นไปอีกนาน แต่ว่าความสำคัญที่พูดไปเปลี่ยน
ไปในเรื่องต่าง ๆ คราพจนแอลเบ็ครู้ สักว่า
มีคนมาเหยียบเท้า เหยยหน้าจนมองดู เห็น
ผู้เหยียบนั้นคือปาร์เกอร์ แอลเบ็ค ก็รีบหลบ
เลี้ยวถอยห่างออกไปเสีย ปล่อยให้ปาร์เกอร์
วิ่งตัว เมช ออกไปสู่ที่เข่นว่า คลุกคลีไปกับนัก
เข่นรำกุ่มอื่น ๆ โดยสะดวก

สำหรับการเข่นรำในคืนวันนั้น ละเพราะ
นักเข่นรำที่เป็นชาวเมือง ไม่จำเป็นต้องกล่าว
ถึง เพราะย่อมหาทำทางอื่นเกาะเกาะเก็บเงิน
มิได้ แต่ส่วนโคบาลลูกน้องของปาร์เกอร์
ทั้งสี่คนนั้น ก็เหมือนจะเป็นตัวคลกอยู่ใน

ส่งเวียนกันราเช่นที่เคยได้ เป็นตัวตลก มาแล้ว
ในสิ่งเวียนอื่น ๆ ปาร์เกอร์ และ เมช นั้นคง
เห็นรำคาญ ความ สุภาพ เฟลิกเพลิน จนจบ รอย
แฉ่งวงพากันเกรงอกประศุกหลังไปนั่งคุยกัน เล่น
ท่ามกลางแสงจันทร์ นอกชายคา

เรื่องราวที่ไทยกันมาสนทนากันนั้น แม่
จะเถลไถลให้ นัย ก็ เห็น จะ เลบ ร้อยแปด ฉะนั้น
จึงข้อขี้แรงแก่ท่านแต่โดยสรุปว่าทุกเรื่องทั้งหมด
สาว ได้ ยกขึ้น มาพูดกัน ได้ ให้ความ
เฟลิกเพลินเสียอย่างไม่มีสิ่งใดเทียมเท่า และ
เพลินเรื่อยมาจนได้เวลา ๔ น. — คือ ๓ น. ผ่าน
พ้นไปแล้ว และ ๕ น. เฉลยกระเวียนมาถึง
ในไม่ช้า

ในตอนที่หนึ่งปาร์เกอร์ ได้เผยแสดงรักอย่าง
ธำการเอางานว่า “ฉันรักหล่อนอย่างยิ่ง เมช
ฉัน ไม่เคย รักใคร่หญิงไร ในโลก เทียมเท่ากัย
หล่อน ขอจงเห็นชอบใจได้สักครกก่อนนริสทธิ
ของฉินเสียเลย ฉันรู้ สักว่าดาหล่อนไม่กรวดา
คอย สมบัติที่ฉันมีอยู่ทั้งหมดฉันไม่ยื่นประโยชน์
และทำให้ ฉันเป็นสุขได้เลย ”

“ก็ฉัน ไม่รังเกียจ ต่อความรัก ของ ท่าน
หรอก ” เมช คอย “แต่ว่ามีอุปสรรคบาง
อย่างกักขวางอยู่ ยังก่อนมิให้ฉันคอย
ท่านกัวน้ำใสใจจริง ไปรักคอยก่อนนะคะ

อีกสัก ๑๐ นาทีฉันจะให้คำตอบ ”

พูดเท่านั้นแล้ว เมชก็ลุกขึ้น รีบกลับเข้า
ไปในห้องที่ติดต่อกัน ได้พบแอลเบ็คกำลัง
คอยอยู่ในห้องนั้น เจ้าหล่อนรีบพูดตาม
ความรู สักท่มอยู่ในใจโดยไม่ยอมค้อมว่า “ฉัน
ชอบออกเล็กเป็นอันขาด ฉะนั้นฉันจะทำตาม
อุบาย ขึ้น โทค ให้หม ของท่าน ไม่ได้อีก แล้ว ”

แอลเบ็ค หัวเราะเย้ยเพราะแน่ใจอยู่ว่าการ
พูดเช่นนั้น ย่อมพูดได้ง่ายกว่าทำจริง

“หล่อนจะยอมให้เขารู้หรือว่าหล่อนเป็น
หญิงรับสินจ้างมาก็คหาอุบายเพื่อโกงเขา ? ”

“ฉันบอกเขาเสียตามตรงดีกว่า เถอะ
ถึง เขา จะเห็นว่า ฉันเลวทราม ตำรา สักปานไรก็
ยอมละ ” กล่าวเท่านั้นแล้ว เมช ก็รีบผละ

ออกห่างจากแอลเบ็ค จึงหลีกแขกเหวอชิง
มืออย่าง ชนบันไดไปยังห้องชั้นบน

อันถ้อยคำที่เมชมีว่ากล่าวแก่แอลเบ็คทั้ง
นั้นจะได้ลอกพ้นไปจากความรู้ของปาร์เกอร์ ด้วย
ก็ทำไม่ เพราะเหตุอันเนื่องจากความสงสัย
ที่ เมช ขอผลชั่วเวลา ๑๐ นาที ปาร์เกอร์
จึงเค็ดตามออกมาบ้าง และเลยได้ยินอุบาย
ของแอลเบ็คตลอด ทันทีนั้น สหุณาปาร์เกอร์
ก็สลดลง เพราะพึงรู้ สักคืบเคยครั้งแรก
ว่าตนตกเป็นทาสแห่งมารยาหญิง และใน

พ. ศ. ๒๔๗๒

ต้นนคร

ระหว่างเวลาที่ ปาร์เกอร์ ออก ไปเดินแก่กลุ่ม
งานอยู่หลังบ้าน เมื่อลดความระแวงน้อยนั้น
เอง มุนไซน์ แลเห็น จึงรีบวิ่งไปชักถาม
และพยายามปล่อยโยนให้หายกลุ่ม ยังมีทัน
ที่ปาร์เกอร์ จะตกสนใจให้ เกิดขาด ก็พอด
มีคนใช้ ผู้หนึ่งถือจดหมายมาทักความหา ปาร์-
เกอร์ รีบจดหมายฉบับนั้นมาฉีกดู ความใน
จดหมายคือ

“ท่านที่เคารพ

ดิฉันไม่กล้ารบกวนท่านไปอีก จึงจำ
ใจต้องขอหลีกเลี่ยงจากท่าน ถ้าแอลเบ็ค
เล่าความจริงที่เกี่ยวข้องกับดิฉันให้ทราบแล้ว
โปรดอย่าพึ่งคิดว่าดิฉันใจร้ายเลย ความ
รักได้ฉายแสงสว่างให้ดิฉันแลเห็นผลและ
ชอยแล้ว ดิฉันต้องหลบหนีไปทันที
เพราะเหตุที่รักท่าน

เมชี”

“หล่อนอยู่ที่ไหนกัน ? แกรีบจดหมาย
นี้มาจากใคร ?” ปาร์เกอร์ถามโดยเร็ว

“จากมิส เมชี กิลแควร์ ชอว์น เธอ
แต่งตัวเรียบร้อย ถือกระเป๋าเดินทางด้วย สิ่ง
ไว้ว่าก่อนเธอออกจากบ้านแล้ว จึงให้ผม

ส่งจดหมายนี้ให้แก่ผู้รับ”

ความรัก ย่อมมีอำนาจใหญ่ยิ่งกว่าสิ่งทั้ง
ยวง ฉะนั้นปรากฏแล้วว่าเมชีมิใช่คนใจ
ร้าย หากจะรักอย่างแท้จริงแล้ว ความ
รักนั้นแท้จริงก็ทำให้เจ้าหล่อนกลับใจเสียไปแล้ว
อันคำสารภาพของ เมชี ที่ว่าหลบหนีไปเพราะ
รักนั้น เป็นที่พอใจของ ปาร์เกอร์ ยิ่งกว่า
สิ่งทั้งปวงในโลก ฉะนั้น ปาร์เกอร์ จึงตกลง

ใจ ว่าตน จะตามผลบุญกับ ความรัก ภายหลัง จนกว่า
จะถึงที่สุด

อีกจากนั้นอีกประมาณห้าเคียว ปาร์เกอร์
พร้อมด้วยยอสเสลมัว โจ ผู้ชำนาญ การขับ
เครื่องยนตร์ ก็พากันขึ้นรถยนต์ คันหนึ่ง ขับ
ตรงไปยังสถานีรถไฟโดยเร็วที่สุด แต่ก่อนจะ
เมื่อมาถึง รถไฟกระบวนท้ายที่สุดก็ออกจาก
สถานีเสียแล้ว ทั้ง ได้รับคำบอกเล่าจาก
เจ้าพนักงานที่สถานีว่า รถกระบวนนั้น เป็นรถพิเศษ

จะไม่หยุดตามสถานีรายทางเลย จนกว่าจะ
ถึงเมืองมอนเตเว

มีอยู่ทางเคียวเท่านั้นที่จะติดตามให้ทันเมชี
ได้ทางนั้นคือใช้รถยนต์ขับตามรถไฟให้ทัน และ
ผ่าน ขึ้นรถไฟ กระบวนนั้น ใน ขณะที่ รถไฟกำลัง

ส. อันตะวิภาณนที

เมษ

แล่น ออสเลอมัว ใจ มีผลมือเขียวชาญ ข้างราง และ พอใกล้ระยะอันเหมาะแล้ว
ในการขี้นรถยนต์หัวท้ายไต่ยาก ขี้นเร็ว ปาร์เกอร์ก็แสดงความสามารถเด่น โจนจาก
และหลยหลีกกรตทั้งปวงไต่แล้วคล่อง จน จักรยานยนต์ เเกะรด โดยสารคัน สุกท้ายไต่
ออกนอกเมือง เลี้ยวเลียบไปโดยทางน้อย ด้วยความว่องไวควรสรรเสริญแท้

ตามไหล่เขา เคะระห์ ร่ายทักตอนหัวเลี้ยวแห่ง การค้นหา เมชี ในรถไฟกระบวนนี้ใช้เป็น
หนึ่ง ขณะส่วนกบฏถูกคุมขังมา พอใจ ของยาก เพราะเจ้าหล่อนไต่จนชยเซามาใน
เลี้ยวรถเข้าหลย ข้างทาง รถไต่ พลัดจาก รถโดยสาร คันสุกท้ายนั่นเอง เมื่อ ปาร์เกอร์
ถนนถลึงไต่ไถลงมากตามเนินลาดทั้งรถทั้งคน เสาะ แสวง ไป จน พย ทั่ว และ ชี้แจง ความ

ตามธรรมดา ในเมือง ที่รุ่งเรืองแล้ว ทั้ง ประสงค์ ทั้มาตามให้ทราบแล้ว ร่าง เมชี ก็
หลย มีอุยัคเหตุที่เกิดขึ้นเมื่อใด เมื่อนั้น ยืนคาล อ่อน ชย อยู่ ใน วง แขน ของ ปาร์เกอร์
จักต้องได้เห็นตำรวจหนึ่ ควบวักกักกัน คือ แล้วยืนเินทางกลบี่ แขนฟานซิสโก โดยรถไฟ
มีตำรวจนายหนึ่งขี้นรถจักรยานยนต์มายังทรงรถ กระบวนแรกผ่านกันนั้นทันที

ชื่อว่า ปาร์เกอร์ ออกอุบายว่าที่ใด รดยังมีคน เมื่อสรุบเรื่องราวให้ สิ้นลง เห็นว่าข้อ
ถูกท้ายอยู่ พอตำรวจหลย เชื้อ และ เเก้ว ไป ความนอกจากนี้ไม่จำเป็นต้อง ธารนัย ใ้ ยกยว
ก็มีกู ออสเลอมัว ใจ ก็ถือโอกาสขึ้นนั่งบน เกินสมควร นอกจากจะบอกกล่าวให้ท่าน
อานจักรยานยนต์ ปาร์เกอร์ นั่งออกหลัง ขี้น ไต่ทราบแต่เพียงว่าภายหลังที่หนุ่มสาวผู้ เห็นใจ

พุ่งออกไปจากที่โดยเร็ว ทั้งให้ตำรวจผู้หลยกล ชักกันและ กันไต่ เเก้ว ทางมาถึย่าน นอย ฮิสส์
ขึ้น เกาหัวหยิก ๆ อยู่ด้วยความแค้นข้างซ้าก ในแขนฟรานซิสโกแล้ว ก็ จักการไล่ ทวี
รถยนต์ ขว้าน แลตเบ็ค ชายเจ้าเล่ห์ ออกเสียวจากบ้าน ส่วน

ออสเลอมัว ใจ ขี้นรถจักรยานยนต์ รุก มุนไชนี่ผู้ คึก ปองร้าย ต่ออุปถัมภ์ ยน หลัคคา
ไถ่รถไฟรวดเร็วขี้นมพิค มีนากันมาทันกัน คึงเคย ไต่กล่าวมา แล้วใน ตอนนั้น ครึ่งหนึ่งนั้น
เข้า จึงหักเลี้ยวจากถนนใหญ่แล่นเลียบมา ฉับคั้นไต่ลอยบิ่บนกทั้งนั้นวิ่งลงมาก กระจายอยู่

พ. ศ. ๒๔๗๒

ต้นนคร

กบพนวม ๓ ตัว ซึ่งต้องเสียกระแสนับถึง ๗ ครั้ง ยากจะว่า พอนกขานนทหนึ่ง ปาร์เกอร์
๓ นาที เสียขบถกขณทุกนคณทำให้แอลเบ็ค กักอครคเาหล่อนแนนครงหนึ่ง เช่นเช่น
ตกใจ วังเสียยิ่งกว่าใส่เทาสุนัข เพราะ โดยลำคยไป และพอสันเสียขบถก ๓ นาที
ทวาคจิตคคคว่าปาร์เกอร์ ไล่ง กบนอก เมชก็อ่อนใจชยอยในวงแขน ประหนึ่ง สัน
จากัน เสียขบถกทำให้ เมชตกใจและกระแจะ ความรู้ ลึก ระลึกไมไ่คว่า ปาร์เกอร์ อุกจา ทำ
ตัวเข้าหาปาร์เกอร์ เพื่อให้ ช่วยยกอก แต่อัน อะไรแก่หล่อนค่อไปอีกข้าง

จะลึกถึงค่าของสิ่งของไว้ ให้มาก กว่าราคาของมัน

จ. บุณยะประภาศร์

แถลงการ สาธารณสุขุขพิเศษ

เรื่อง

วันโรค

ท่านไม่จำเป็นต้องเป็นวันโรค เพราะ
โรคนี้ เป็นโรคที่อาจ คอ^๑ และขื่นกันได้ง่าย
ไม่ใช่โรคที่ คึกคักตามพันธุ แม้ท่านมีเชื้อ
วันโรคอยู่ในร่างกายซึ่งอาจ ทำให้เป็นวัน
โรคได้ ในภายหลัง แต่ถ้าท่าน พยายาม
บำรุงกำลังโดยความ พักผ่อนให้พอแก่ความ
ต้องการของร่างกาย อยู่ในที่มีอากาศสดชื่น
ออกกำลังกายเสมอ และเลือกกินอาหารที่มีคุณ
ประโยชน์ แล้ว ท่าน จะ กำจัดเชื้อวัน โรคนี้
เสียได้ โดยแท้ ท่านจะเป็นวันโรคก็ต่อเมื่อ
ท่านไม่พักผ่อนร่างกายพอ ไม่ได้รักษา
สภาวะพอ และกินอาหารที่ไม่มีส่วนบำรุง
กำลังร่างกายเพียงพอ

การมีชีวิตอยู่เป็นสุข และแข็งแรงโดย
พยายามบำรุงกำลังร่างกายของตนไว้ ไม่ให้

เชื้อวันโรคหรือโรคอื่นมีโอกาเข้าไปทำลาย
ความอ่อนแอบางส่วนในร่างกายท่าน ย่อม
คิดว่าที่ปล่อย ให้ร่างกายทรุดโทรม ซึ่งจะต้อง
ใช้เวลาหลายปีกว่าจะ แก้ ให้ พ้นคน เป็น คน
แข็งแรงได้อีก

วันโรค เป็น ไข้ ในเมื่อ มีเชื้อโรคนี้ อยู่ใน
ร่างกายและตามธรรมชาติเชื้อโรคนี้ เข้าใน ร่าง
กายทางปาก และจมูก แล้วโดยมากก็เข้าไป
อาศัยอยู่ในปอด แต่วันโรคไม่จำเป็นต้อง
เป็นที่ในปอดเท่านั้น เพราะเมื่อเชื้อโรค
สามารถเข้าไปในคอได้ ก็ย่อมเป็น อันตรายแก่
ต่อมน้ำเหลืองที่คอ ลำคอ ท้อง ไต และส่วนอื่นๆ
ในร่างกายตลอดจนกระดูกและข้อต่อ

เกือบทุกคนบางเวลาก็กลืนหรือหายใจเอา
เชื้อวันโรคเข้าไปในร่างกาย แต่เนื่องจาก

พ.ศ. ๒๕๓๒

แถลงการณ์สาธารณสุขพิเศษ

การที่มกกำลังกายแข็งแรง เชื้อโรคจึงไม่สามารถเจริญได้ นั่นคือเหตุที่ว่าทำไมคนแข็งแรงจึงไม่มีใครเป็นวัณโรค ต่อมาตอนหลังที่เป็นโรค และพื้นเสียควรระวังการแก้ก่อนที่จะทำให้ร่างกายอ่อนเพลียลง ท่านควรพยายามป้องกันเด็กของท่านให้พ้นจากการเป็นวัณโรคในเมื่อเด็กนั้น พัง พน จากโรคไอกรน หรือหัด หวัด หรือไข้จับสั่น ไข้ช็อคขม หรือไข้หวัดใหญ่มาใหม่ ๆ เพราะระหว่างเวลานั้นร่างกายของเด็กอ่อนแอมาก

วัณโรคที่เกิดขึ้นแก่เด็กอ่อนนั้น โดยมากเป็นด้วยกินนมผงซึ่งมาจาก วัวที่เป็นวัณโรค ควรระวังเรื่องนมผงให้มาก โดยใช้นมผงให้สะอาดเพื่อทำลายเชื้อโรค

ถ้าท่านเกิดมีอาการไอ หรือรู้สึกคอแห้ง ผื่นขึ้นตามตัว และเป็นอยู่นานเกินกว่าที่เคยเป็นในเวลาเป็นหวัด ถ้าท่านรู้สึกว่ามีน้ำหนักรีดลงของท่านลดลงเรื่อย ๆ เหนื่อยง่าย หรือคิดว่า เป็นไข้เล็กน้อย หรือวันใดหัด หรือรู้สึกเจ็บที่หน้าอก จงรีบไปหาแพทย์ทันที อาการในจำพวกที่กล่าวแล้วนั้นอาจเป็นเครื่องแสดงว่าเชื้อวัณโรคกำลังทำอันตรายท่านอยู่ภายใน แม้โรคหลอดลมอักเสบที่เป็นอยู่นานผิดปกติก็

เป็นเครื่องหมายของวัณโรคเหมือนกัน วัณโรคที่สำคัญที่สุดก็คือต้องพักผ่อนให้มากที่สุด นอกพักจนกว่านายแพทย์จะแนะนำให้ ทำอย่างอื่น บางคนหายจากวัณโรคโดยการ รักษาตัว อยู่ใน บ้าน ตาม คำแนะนำของนายแพทย์เท่านั้น การฆ่าเชื้อคนให้พ้นจากวัณโรคในต่าง ๆ เป็นประโยชน์ยิ่งกว่า การเปลี่ยนอากาศ อย่าเชื่อคำแนะนำในเรื่องการย้ายที่วัณโรค ซึ่งมีแรงอยู่ในประกาศขายยา ท่านควรปรึกษาแพทย์ในการย้ายที่โรคนี้

สำหรับคนไข้ ที่รักษาตัวอยู่ในบ้าน เครื่องใช้ และ เครื่องนุ่งห่มทุก ชิ้นควรร ต้องล้างซักและต้มให้สะอาด อย่าให้คนอื่นมาใช้ของเหล่านั้นร่วมกับตน กระโถนสำหรับขับถ่าย และ น้ำลายต้องใส่ยาทำลายเชื้อโรคไว้พอควร หรือมีฉนวนกันกลิ่นลงในกระโถนกระดาษและเผาไฟเสีย เด็กเล็กอาศัยอยู่ในบ้านนั้นควรรแยกให้อยู่ต่างหาก เพราะยังมีอวัยวะอ่อนแออาจติดเชื้อวัณโรคได้ง่าย

อย่าลืมว่า วัณโรค เป็นโรค ที่ ยาก กัน ทั่วโลก เรายังจะคอยผลักดัน ประกัน พึ่งใน เรื่องของวัณโรค

ผู้สิ้นใจ

แปล เรียบเรียง โดย

ช. ประเสริฐธรรม

“ในโลกนี้ ดูเหมือนไม่มีสิ่งใดที่
ซ่อนเร้นลึกลับไปกว่าความรัก”

ระหว่าง การ สนทนา ของหนุ่มสาวคู่หนึ่ง
ซึ่งเราจะได้หยิบยืมมาสาธกกล่าว ให้ฟังถึง
ต่อไปนี้ น่ะ มีว่า

ฝ่ายหญิงสาวกล่าวขึ้น “คิดเห็นยังไง
ไม่ทราบ รู้สึกแต่สนุกสยว่าเรริงอยู่ทุก ๆ
ขณะ ”

ฝ่ายชายหนุ่มมองเพ่งที่เจ้าหล่อน
“เอ! ช่างเหมือนกันฉันเสียจริง ๆ”
เขาตอบพ้องตาม

คุณลักษณะที่บังเกิดขึ้นในระหว่างที่เขาทั้งสอง
กำลังเฝ้าฟังร้องควงกันไปมาพอทะเล ซึ่งอยู่
ห่างไกล จาก เรียง ภัคคาการ เขียว ๆ ที่ เขา
นั่งอยู่

เจ้าหล่อน — หรือคือหญิงที่เรากล่าวถึงนั้น
มีลักษณะที่ควรชมเชยอย่างน่าใคร่ เจ้าหล่อน
แต่งกายด้วยเครื่องชุดขาวล้วน รองเท้าและ

ถุงเท้า ที่เจ้าหล่อน สวมอยู่ ก็ขาวพริ้วไปด้วย
หมวกที่เจ้าหล่อน สวมอยู่นั้น ได้หล่นตกลงมา
อยู่เหนือ กระจังหน้าต่าง ของ เจ้าหล่อน เพียง
เล็กน้อยเท่านั้น ทำให้เห็นหน้ารัก และช่วยให้
สีหน้าเข้มแข็งแห่งดวงรัญญาของเจ้าหล่อน พลอย
เกินจนรัญญา โยหน้าเสียจนกระไร

ชายหนุ่มที่เรา กล่าวมาแล้ว — เขาเห็นคน
รูปร่างสูงระหง หน้าอก และไหล่ ผึ่งผาย สม
เป็นชายฉกรรจ์ เขาสวมเครื่องแต่งกายด้วย
ผ้าสีทึบหลาก แขนเสื้อทั้งสองข้างซึ่งถูกพับ
ให้ ขนสูงเห็นข้อศอกนั้น ทำให้เราอาจเห็นเส้น
เอ็นที่แขน ได้อย่างดี และ โยหน้าของเขา

ค่อนข้างเผือกหม่นหมองไปบ้าง เนื่องจาก
การที่ค่อนข้างกลมชายทะเลโกรกและถูกแดดเผา
แห่งแสงพระอาทิตย์

ครานี้แหละเป็นครั้งแรกที่เขาทั้งสอง ได้มี
โอกาสพบตากันได้อย่างฉับพลัน ในระหว่าง
การรับประทานอาหารร่วมกันอยู่นี้ เขาต่าง
ได้เฝ้าฟังกันอยู่ เป็น หลายครั้ง หลายครา

พ.ศ. ๒๔๗๒

ผู้สันโดธ
บ

ขณะที่การรับประทานอาหารของเขาได้สิ้นสุดลง
ชายหนุ่มได้เฝ้าตามหญิงสาวนั้นออกไปยังนอก
ระเบียง พลังกล่าวขึ้นฉับพลันที่มีทราภพว่า

“อากาศข้างปรอทโปร่งสบายก็ เหมือน
กับเธอโค่นไม้ครุให้เย็นเช่นนั้น” เขาหยุดพูด
ชั่วระยะหนึ่ง แล้วถามต่อไปว่า “เธอเคย
ลงไปเฝ้าที่หาคทราภพบ้างหรือยัง?”

“ยังคะ” เจ้าหล่อนตอบ

ชายหนุ่มจึงพูดเสียงดังขึ้นอีก “เช่น
นั้น ก็แล้ว เราลองไปเฝ้าเล่นกันบ้าง จะมีที่
หรือ?”

ขณะที่เขาได้พากันเฝ้าที่ทางเล็กลง มา
ยังข้างถนนใหญ่ ที่ จะนำไปสู่ชายหาค ทระเลน
ชายหนุ่มก็ถามขึ้นอีกว่า

“เธอเคยไปอยู่ตามต่าง มณฑล บ้างหรือ
เปล่า?”

“เคยคะ” เป็นคำตอบของเจ้าหล่อน

“แหม! เหมือนกับฉันเชียว” ชายหนุ่ม
กล่าวตาม

ครั้นแล้วเขาต่างก็ยิ้มแย้ม ด้วยความยินดี
ต่อกัน ด้วยเหตุนี้แหละ ก็เหมือนกับจะเพิ่ม
ความไมตรีระหว่างเขาด้วย

“เธอเคยมาทักก่อนหน้าหรือเปล่า?”
เขาถามขึ้นอีก

“เปล่าคะ”

“เอ๊ะ! เหมือนกับฉันอีก”

ขณะที่เขาทั้งสอง ก็ได้บรรลุถึงหาคทราภพ
ชายหาคทระเลน หาคทราภพใหญ่โตกว้างขวาง
มาก ความวิม ๓ หาคทระเลน ในมหาสมุทร
ซึกมาเขารออย่าบไม่ช้ากระยะ

“จะอยู่กันอีกนานไหม?” ชายหนุ่ม
ถาม

“ก็ฉันก็ยังไม่ว่าแน่นอนคะ”

ความดำเนินของเจ้าหล่อนตอบไปนี้ ก็เหมือน
มีสิ่งหนึ่งชวน ระแวง ซึ่งเย็นสิ่งที่เกิดขึ้นแก่
เจ้าหล่อน

“ฉัน เอง ก็ยังไม่ทราบ แน่ เหมือนกัน”

ชายหนุ่ม กล่าวขึ้น พลังใช้ คำถามต่อไป
“เธอว่าเย็นไหม?”

หญิงสาว เผยริมฝีปาก ขึ้นหัวเราะด้วย
ความขบขัน ทำให้แลเห็นลายทนต์อันขาว
สะอาดงดงามของเจ้าหล่อนได้ โดยฉับ

“ถ้าจะว่าเย็นก็จริง ๓ แล้ว ก็ฉันก็อาจ
ทำได้ แต่ต้องมีผู้หนึ่ง อยู่ใกล้ ๆ กับฉัน
เพื่อจะได้คอยช่วยเหลือก็ฉันในยามที่มอยู่สรวก
บางอย่างเกิดขึ้น”

ชายหนุ่มกล่าวขึ้น พร้อมก็ยิ้มประกอบ
“มีสระน้ำนั้น สระหนึ่ง สวยงามมาก ฉัน

ข. ประเสริฐธรรม

เมษ

จะนำเธอไปยั้งกันในวันรุ่งขึ้น และเธออย่า
ได้วิตกที่จะรัยอันตรายอะไรเลย”

“ขอบพระเดชพระคุณค่ะ !”

เมื่อเขาได้เตรียมตัวเสร็จทางกลอน ชาย
หนุ่มผู้ซึ่งยังมีเคยรู้จัก ชื่อเสียง หรือ ห้วนอัน
ปลายเท้าของหญิงสาวผู้นั้นเลย จึงได้กล่าว
ขึ้นเป็นเชิงแนะนำตนเอง และเพื่อทราบเรื่อง
ส่วนตัวของเจ้าท่อนแก้ว

“ฉันทชื่อ เปอร์กินส์ — เธอ คงไม่รังเกียจ
ที่จะบอกนามของเธอให้ฉันททราบบ้าง”

“ไม่ เป็นไร มิไต่ค่ะ” เจ้าท่อนแก้ว

“ฉันทชื่อ เมสัน — เฟรเดอ เมสัน”

ชายหนุ่มยิ้ม แล้วกล่าวขึ้น “ฉันทชื่อ
ที่เคียวว่าเราจะเป็นสหายที่ดีต่อกันเรื่อยไป”

เจ้าท่อนแก้วยิ้ม คอย — ยิ้ม อย่างหวาน และ
ชวนเล่นที่ เหลือ ประมาณ พลัง คอย ด้วย
สำเนียงอันแผ่วเบาว่า

“ฉันทเองก็คิดเช่นนั้นค่ะ”

◎ ◎ ◎

ความสนิทสนมชั่วในเวลาอันเล็กน้อยภายใน
เวลาสี่ปาทแรกนั้น ก็ทำให้หนุ่มสาวคู่หนึ่งมีความ
ผูกพันกันทิวช่นอย่างลึกซึ้ง แทบมิเว้น
กระทั่งวันเขาพยายามไปมาหาสู่กัน มิ ไ้ ขาค
บางครั้งบางครั้งเขาก็พากันไปเที่ยวตามทาง

ต่าง ๆ เพื่อหวัง ความรรมย์ ในการ สัมคม
ระหว่างเขาทั้งสอง และบางครั้งเมื่อเสร็จ
จากการเที่ยวเล่นตามชายหาดแล้ว เขาก็ชวน
กันไปเล่นเต้นรำในสถาน เขยิว รัตติกาล

อันสถาน เขยิว นั้น ไม่สู้จะเป็นโรงอาหาร
ที่โอโง่งใหญ่โต และเรียบร้อยนัก ห้องที่ให
อาศัยก็เก่าคร่ำคร่าไม่สะอาดหมดจด ตลอด
จนอาหารการกินที่ขายกัน therein โดยมากก็
เป็นอาหารธรรมดาเสียจนน่าและมาก แต่ก็
เป็นการแปลกมากที่มหาชนพาทันนิยมสถาน
ไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าโรงอาหารที่มั่งคั่ง และ
ใหญ่โตทอนเลย

ชั่วในเวลาสี่ปีปาทแรกเท่านั้น ความ
สนิทสนมกลมเกลียวของชายหนุ่มคู่หนึ่ง ก็ดำเนิน
ขึ้นสู่ขีดสูง จนเพียงเวลาในสี่ปาทที่สอง
ความคุ้นเคยเป็นอันกัน ถึงยงทิวช่นล้ำค้ำ

วันหนึ่งในระหว่างการสนทนาปราศัยของ
เขาตอนหนึ่ง เปอร์กินส์ ได้กล่าวถาม เมสัน
ขึ้นอีกว่า

“เธอจะอยู่ที่นั่นต่อไป อีกนานเท่าไรละ?”

“ฉันทยังตัดสินใจไม่ไ้แน่ — ยากค่ะ”

“จ๊ะ— จ๊ะ ฉันทเองก็ยากที่จะตัดสินใจให้

แน่ลงไปว่า จะอยู่ที่นั่น อีกนานสักเท่าไรด้วย”
เปอร์กินส์ คงคอยคล้อยตามเช่นเคย

พ. ศ. ๒๕๐๒

ผู้สันโดษ

แท็วิ่ง เฮอร์กินส์ เบล่าไปสักหน่อย เขา
หน้าจะพูดก็บอกเจ้าหล่อนเสียด้วยว่า หาก
เจ้าหล่อนจะอยู่ที่นั่นต่อไปอีก จนไม่มีกำหนด
แล้ว เขาก็จะกระทำตามเช่นนี้ด้วยจริงๆ

“ฉันรู้สึกว่าคุณเหมือนฉันได้รู้จักกับเธอ
เป็นอย่างดีแล้วนะ”

“ถูกแล้วค่ะ”

ขณะที่เจ้าหล่อนได้ใช้นิ้วมือซ้ายเชยทราย
ออกไปมา เราเชื่อได้ทีเดียวว่า เฮอร์กินส์ คง
คิดว่านิ้วมือของเจ้าหล่อนนั้น เป็นนิ้วมือที่
กระชับ เรียวเล็ก น่าเอ็นดูมาก เพราะเขาได้
สัมผัสกับนิ้วมือของเจ้าหล่อน ที่กำลังค่อยๆ
ทรายอยู่นั้นแทบมีวิงวอน และความประสงค์
ของเขานั้น ก็คงจะไม่ผิดการ มากไป กว่าที่จะ
ได้ละทิ้งนิ้วมือของเจ้าหล่อนเท่านั้นเอง

เขา ค่อย ๆ เชยจนตัวมาทาง เจ้าหล่อน
และเอนตัวลงโดยไขว่ข้อศอกขึ้นไว้ พลังเฝ้า
ห้องมองดู เจ้าหล่อน อยู่ ด้วยความจำนง ละ
อย่างหนึ่ง

“ฉันรู้สึกแล้วว่าฉันได้รู้จัก กับเธอ มา
เป็นอย่างดี ก็วิ่งอยู่ แต่ฉันยังหาตระหนัก
ทรายเรื่องส่วนตัว ของเธอให้เป็นที่แน่นอน ที่
เกี่ยวข้อง” เฮอร์กินส์ กล่าวจนด้วยสำเนียง
ค่อนข้างเบา

เจ้าหล่อนต้องยิ้มอวาวระหนึ่ง พลังสรร
คำพูดกล่าวขึ้น “นั่นนะซีคะ ก็ฉันก็รู้สึก
ทั้งในเรื่องส่วนตัวคุณอยู่เช่นกัน”

“ฉันนะ—ฉันเป็นคนทำงานอยู่ในกรุง—
เป็นเสมียนนะ” เฮอร์กินส์ คอย “และฉัน
มีรายได้สักห้าสิบล้านบาท รายของฉันอยู่
ในเรื่องสามสิบเศษ ฉันเป็นผู้มีวาสนาอยู่
ปีตามาราว จึงได้ทวนลาคันไปส่งไปโลกเสีย ตั้ง
แต่หลายปีมาแล้ว และยังแสนรวยไปกว่านั้น
อีก ก็คือฉันได้พบของเสียที่เกี่ยว เมื่อ
มหาสงครามคราวที่แล้วมาฉันได้สัมผัสกับ
ในกองทัพอากาศ และก็แสนจะยังเลื่องลือที่ฉันได้
รอกมาได้ โดยไม่มีข้ากภัยเลย”

เจ้าหล่อนเล่าสยบเขาดังคือนั้น ก็ต้อง กลัย
ไปเพ่งดูใบหน้า ของเขา อีก ด้วย สายตา อัน
ละห้อย แล้วก็พุดขึ้นว่า

“แหม ก็วิ่งค่ะ!”

เฮอร์กินส์ ยิ้มแล้วว่า “ก็ไม่มีอะไรหรอก
นัก เพราะเป็นหน้าที่ของฉันที่จะต้องกระทำ
เช่นนั้น และมันก็ไม่ได้ยุ่งเหยิงอะไรแล้ว
ละ”

ความสงบโดยบังเอิญขึ้นชั่วขณะหนึ่ง ครั้น
แล้วเมสัน ก็เป็นผู้ทำลาย โดยกล่าวขึ้นว่า

“ไปรกล่าต่อไปอีกซีคะ”

ข. ประเสริฐธรรม

เมษ

เปอร์กินส์ ปลุกใจของเขาให้มันขึ้น พลัง
กล่าวต่อไป “เท่าที่ยอกไปนั้น ก็มากพออยู่
แล้วนี่” ฉะนั้นได้ยกปึกเรื่องส่วนตัวของฉันทัน
มิได้เสียให้ใครทราบมานานแล้ว ฉันทันเคย
ท่องเที่ยวไปตามที่ต่าง ๆ แทบทุก ๆ หั้วระแหง
แต่ยังไม่เคยชอบที่ไหนมากไปกว่านี้” พลัง
เขาก็ขยิบตาคลุกขึ้น แล้วลอกสายตาไปมองก
หน้าเจ้าหล่อนซึ่งกำลังก้มอยู่ “เพราะฉันทันได้
มาพบกิมเชอตัน จึงชอบทนมาก” เขาทยอย
เข้าให้อีก

เจ้าหล่อนเงยบอ่ย สักครู่หนึ่ง แต่โดย
เกรงว่า จะเป็นการเสียกิริยาเกินไป จึงเสริม
กล่าวขึ้นว่า

“เท่านั้นเองหรือคะ?”

“เท่านั้นถึงทำให้เธอพอใจแล้ว แต่ฉันทัน
พยายามจะตอบคำถามทุก ๆ ประโยค ถ้าเธอ
ยินดียิ่งถาม”

เมื่อสฟโกลกาตเข้าเช่นนี้ เป็นธรรมดาอยู่
เองที่หญิงสาวคลาด ๆ เช่นเมสันจะต้องกระทำ
ให้เป็นประโยชน์ไ้ไ้บ้าง ไม่มากนักย่อย เหตุ
ฉันทันแหละ เจ้าหล่อนจึงรีบถามเขาว่า

“คุณมีภรรยาแล้วหรือคะ?”

เปอร์กินส์ แทบสั่นขวัญทั้งตัวในเมื่อได้รับ
ข้อปุจฉาเช่นนั้นของเจ้าหล่อน เขา กอดอก

ดวงตาไปมาเป็นเชิงกึกแล้วก็ตอบว่า “เปล่า!
ยังไม่เคยมีเลยจ๊ะ”

“หมั่นกับใครไ้บ้างหรือเปล่าคะ?”

“เปล่า! — ยังเลยจ๊ะ”

เจ้าหล่อนหันหน้าไปทางอื่นด้วยความขวย
ใจ และพุกขึ้นด้วยสำเนียงอันกระอ้อมกระแอ้ม
“คุณมี — หัวใจ — หมายไว้ที่ไ้ไ้บ้าง —”

“มีจ๊ะ”

“โอ!” เจ้าหล่อนได้พลั้งปากขึ้นอย่าง

เต็มเสียง

ครั้นแล้วเจ้าหล่อนก็เริ่มคุยเขี่ยทราบด้วยน
อันงามเรียบร้อยของเจ้าหล่อนอีกต่อไป เจ้าหล่อน
ส่งนัยน์ มิได้ยั้งปากพุดอะไรขึ้นอีกเลย จน
เปอร์กินส์ ได้กล่าวขึ้นก่อนว่า

“ถามเท่านั้นพอแล้วหรือจ๊ะ?”

“คะ” เป็นเสียงตอบ

“ก็แล้ว ครานี้ถึงคราวที่เธอจะต้องบอก

ฉันบ้างละ”

“ก็ฉันไม่มีสิ่ง ที่น่า จะบอกให้ คุณทราบ
เลย”

“มีจ๊ะ และจะเป็นเรื่องที่ทำให้ฉันสนใจ
มากด้วย” เปอร์กินส์ว่า และในอันก้มก้น
นัยน์เอง เจ้าหล่อนก็ซายหางตามันย่อย ๆ มายังเขา
พลังเริ่มแถลงขึ้น

พ. ศ. ๒๔๗๒

ผู้สันโดษ

“ดิฉันเป็นคนขายของ — เป็นคนขายของเครื่องเสื่อผืนต่าง ๆ อยู่ที่บ้าน เอกชัย และดิฉันอาศัยอยู่ที่ห้องเล็ก ๆ หลังหนึ่ง ฉะนั้นดิฉันเริ่มทำงานตั้งแต่เช้า ๘ ก.ท. จนถึง ๗ ล.ท. ทุก ๆ วัน”

“เอ๊ะ ! ผิดไปละกรรมังเธอ ดิฉันคิดว่าร้านขายของทั้งหลายในลอนดอน ทุก ๆ วันปิดทำงาน แต่เพียง ๖ ล.ท. เท่านั้น น้า”

เปอร์กินส์แย้งขึ้น “ฉันรู้ ใช้อย่างที่ ๆ ที่เกี่ยวเพราะฉันเคยไปซื้อของมาอย่าง เมื่อหลังจาก ๖ ล.ท. แล้วไม่ได้ เพราะร้านปิดหมด”

“แต่ที่ว่าร้านที่ดิฉันอยู่ ปิด ๗ ล.ท. นะคะ”

เจ้าหล่อนรีบสนองโดยพลัน ด้วยน้ำคำอย่างสุภาพ “ค่ะ—ร้านนี้ผิดกับร้านอื่นที่อยู่ในถนนเดียวกัน”

“ฉันเชื่อดะ เล่าคำไปซีคะ บิคาามารคาของเธอยังมีชีวิตอยู่หรือคะ ?” ชายหนุ่มฮันโลมถาม

“ไม่อยู่ค่ะ”

“พี่ชายหรือถึงขายเล่าคะ ?”

“ไม่มีค่ะ”

“แปลก — แปลก เหมือนฉันอีกแหละ”

เปอร์กินส์พักด้วยความพอใจอย่างล้นเหลือ

“ระหว่างที่ดิฉันว่างงาน ว่างการ เลยได้

มาแรมคันเสีย ความจริง —”

เจ้าหล่อนสนองน้ำคำต่อไป “ความจริงดิฉันมีไก่นักไก่น้อย เลี้ยงไว้ว่าดิฉันจะได้มาอยู่ที่พักชั่วคราวอย่างเบยววินเลบ วริง ๆ นะคะดิฉันมีไก่นักเช่นนั้น”

“พักชั่วคราวเบยววินความจริงในการใช้จ่ายก็ ก่อน ช้าง จะรุนแรง เหมือนกัน นะคะ”

เปอร์กินส์คล้อยตาม

“ค่ะ”

เจ้าหล่อนตอบพร้อมกับการทำอาการหน้าน้ำควมหมก “ดิฉันคิดว่าดิฉันได้บอกเรื่องส่วนตัวของดิฉันหมดแล้ว แต่ดิฉันก็ยังยินดีตอบคำถาม ของคุณ ถ้าคุณจะมีคำถามใด ๆ อีก”

โดยมีตบยิบยิบให้เปลืองเวลาต่อไปอีกนาน เปอร์กินส์ก็เร่งเร้าถามขึ้นโดยรวดเร็ว

“เธอแต่งงานแล้วหรือยังคะ ?”

“ยังค่ะ”

“หมั้นล่ะ ?”

“เปล่าค่ะ”

“เธอ—เธอ—หวังใคร—ใครไว้บ้าง—”

“บางทีอาจมีบ้างก็เป็นได้”

“เหมือนฉันอีกแหละ”

เปอร์กินส์พักโพลง

ส่วนท่าของเขาก็ขยับงอแล้วพินิจโฉมหน้า

ของเจ้าหล่อนอย่างวงวง และเสริมขึ้นว่า

“ฉันเชื่อที่เกี่ยวกับเธอคุณเป็นผู้อื่นจะกิน

ข. ประเสริฐธรรม

เมษ

และมีเงินทองมากมาย เงินเหล่านี้ทำให้
ความสุขของมนุษย์ แตกต่าง ผิดแผกไป ด้วย
ประการนา ๆ น่ะ”

“เช่นนั้นหรือคะ? ก็ฉันคิดว่าบางทีคง
ไม่เป็นเช่นนั้นก็ได้” เจ้าหล่อนพกอย่างทอ
อาลัย.

เปอร์ กิ้นส์หยิบ หมวกของเขา ขึ้น แล้วว่า
“เรา! สมควรจะไปข้างใน กัน เสียทีแล้ว
นอกจากจะมีบางสิ่งที่ เธอ ยัง มี ได้ ยอก กับฉัน
เท่านั้น”

เจ้าหล่อนโคลงศีรษะไปมาเล็กน้อย พลัง
กล่าวว่า “ไม่มีสิ่งใดแล้ว เว้นแต่ก็ฉันจะคิดถึง
ตัวก็ฉันเองว่า ก็ฉันเป็นสตรีที่สันโดษโดย
แท้ ขณะเมื่อฉันอยู่ในลอนดอน”

เขามองเจ้าหล่อนอีกวาระหนึ่ง และจาก
สายตาของเขาน่าประหลาด หนึ่ง ว่า จะเป็นสัญ-
ญาณบอกถึงต่าง ๆ ต่อเจ้าหล่อน ส่วนสำเนียง
ซึ่ง เป็น ของ สำ แกรงใจ และอาว แล้ว ซึ่ง โสภ
ประสาธน์มว “เอ! เหมือนกับฉันอีกแหละฉัน
ก็สันโดษเช่นกัน ขณะก็ฉันก็เที่ยวกลับบ้าน
จากที่ทำการไม่มีใครเลยที่พุกกับฉัน—ฉันต้อง
นั่งทนเหงาอยู่ภายในเรือนโดยลำพัง และเพื่อ
จะกำจัดเวลาอันเหงาหงอยให้ผ่านไปฉันต้อง
สุขุขหรือ ต้องอ่านหนังสือพิมพ์ หรือ ไม่ก็ต้อง

ไปอุทยานนรีเสีย — — —”

“บางเวลาฉัน ก็ เช่นเช่นนั้น เหมือนกัน
ค่ะ”, เจ้าหล่อนพกขึ้นกลางคัน.

“อ้อ! แท้ก็จริง มีวันหนึ่งวันใดเราคง
ได้ ไปด้วยกันสักพักหนึ่ง” เปอร์ กิ้นส์พกคอ
“เมื่อเสร็จจากการ ดูหนังแล้วเราจะไปเดินไกล
เรื่อย ๆ ไปดูอะไรต่าง ๆ ต่อไปอีก”

ในยามรัตติกาล คับนั้น ขณะที่ เปอร์ กิ้นส์
ออกจากห้องเพื่อไปรับประทานอาหาร มีสตรี
สาวผู้หนึ่งซึ่งลึกลับ ชื่นจาก โศระ ทิ้งไว้ลึกลับทาง
ประตูกลางเคียวตรงมายังข้างหน้าของเปอร์ กิ้นส์
พร้อมทั้งเหยียบมือทั้งสองออกไปให้เขาจับ

“เฮ! แท้เธอ!” เปอร์ กิ้นส์กล่าว
ขึ้นเมื่อได้จับเจ้าหล่อน และจับมือทั้งสอง
ของเจ้าหล่อนมากำยไว้อย่างถนัดแน่น.

“เธอ” เขากล่าวต่อ “แท้ก็เหมือนพิลาฟ
นี้ช่างเคยเสียจริง เธอมาชระอะไรกันจะ?
โปรดให้ฉันนั่งโต๊ะร่วมกับเธอได้ไหมจ๊ะ?”

โดยมีท้องร้องอยู่จนกว่าจะไกรยคำเชื้อ
เชิญหรืออนุญาตด้วยประการใด เขาก็เรียก
คนใช้และบอกให้ทำการสับเปลี่ยนที่

ถ้าและ หากว่ามีผู้ใด สังเกตดูให้ก็แล้วก็
จะเห็น เพื่อกาเมสัน กำลังนั่งเฝ้าห้องกุหลาบ

พ. ศ. ๒๔๗๒

ผู้สันโดษ

ชาวท้องอยู่ตรงข้าม คินนเป็นคินอันแสน
ระชมชื่นของเจ้าหล่อน เจ้าหล่อนไม่อาวรับ
ประทานอาหารให้ลงคอไ้เยี่ยงคินอื่น ๆ เลย
หรืออย่างทีอาหาร จะไม่ถูกปาก หล่อน กระมัง
แต่เจ้าหล่อนก็สู้ทน เผือก อยู่ณะ ที่นั้น จนกว่า
เปอร์กินและหญิงสาวที่กล่าวถึงนั้นไ้ไปแล้ว
โอ! คุชว่างแสนจะซ้ำใจเสียจริง ๆ เขาเผ้าพวก
กัน คุยกัน อยู่ประจื่อประแจ และเผ้าเสีรวล
ระริกชกชช่อกันตลอดเวลา หน้าซ้ำใจ กระไร
เลย

เฟร้ทาไ้เกิรตาม ออกไปโดยมิไ้พิयर่อง
รอยของเขาเลย แต่เมื่อเจ้าหล่อนไ้มาถึง
เขตที่ประภายนอก เจ้าหล่อนจึงไ้เห็นเขา
ทั้งคู่อำลึงเกิรผ่านวดีไป ้วยกัน ใน อากาศอัน
ชมกขมิวไ้ไกล วัคติกาล และดูเหมือนจะเห็น
เอาจ่าเขาไ้เกิร “เกียวนแซม” กันไปเสีย้วย

ครั้งนั้นแหละเป็นกาลครั้งแรกที เปอร์กินส์
ไ้ทอดอกกิ่งหนาทพเผ้าปฏิบัติคือเจ้าหล่อน และ
เมื่อเจ้าหล่อนไ้กลับไปยังห้องของเจ้าหล่อน
เจ้าหล่อนมีความเสียใจมาก จนถึงกับโหยไ้
อยู่ด้วยความน้อยใจ ในราตรีนั้นเจ้าหล่อน
มิไ้พิยเขาอีกเลย ครั้นในวันรุ่งขึ้นตอนเช้า
เจ้าหล่อน ก็รีบลงไปยังชาน เมืองลางไคย เร็ว
กว่าวันธรรมดา ความประสงค์ของเจ้าหล่อน

ก็คือจะรีบ รีบประทาน อาหาร เข้าไ้เสีร้เสีย
ก่อนที เปอร์กินส์จะมาถึง

เปอร์กินส์ รีบรับ ประทาน อาหาร ของ ตน
โดยเร็วเหมือนกันแต่ก็ยังล้ากว่าเจ้าหล่อนมาก
ครั้นเสีร้จากรการรับ ประทานอาหารแล้วเขาก็
ออกตามเจ้าหล่อนไป เขาทราบดีว่าเฟร้ทาเคย
ไปทางไคย้อย ๆ และขณะเมื่อเขาควากตาคุ
รอย ๆ หากทราบดี เขาก็พยภาพของเจ้าหล่อน
อยู่ห่างออกไปอีกไกล

เปอร์กินส์ วิ่งตามไปโดยเร็ว เมื่อเขา
จวนเจียนจะถึงตัวเจ้าหล่อน เจ้าหล่อนก็แฉ่ว
สำเนียง แห้งสั่วทาว ของเขาทีไ้ วิ่ง มายน พน
ทราบดี เจ้าหล่อนหยกพลางหันตัวกลับไปยังเขา
“คุณจะวิ่งมาเอาอะไรกัน?” เจ้าหล่อน
ถามอย่างรุนแรง

“มาหาเธอซิ” เขากระหิกระหอยพู
“กิดินควจะอยู่แต่ลำพัง” เจ้าหล่อน
บอกกับเขาอย่างไ้ตัว “แต่ที่ว่า คุณมเพน
อยู่ณที่นั้นมิใช่หรือคะ?”

“ทีไหนไ้เธอกั — หญิงสาวผู้นั้นไม่ใช่
สหายของฉินกอก เขาเป็นญาติของฉินเอง”
เปอร์กินว่า พลางเสริมต่อไปอีก “และ
เจ้าหล่อนไ้ไ้ไปนครลอนดอนเสียเมื่อเช้านี้แล้ว
เท่าทีเขาไ้มา ทนเพียงวัน หนึ่ง นนก็เพอจะ

ข. ประเสริฐธรรม

เมฆ

แสวงหาทั้งหทัยสำหรับจะได้ไว้มายในเคื่อน
หน้า” เขาหยุดพักชั่วขณะหนึ่ง ครั้นแล้ว
กล่าวต่อไป “เขาแต่งงานแล้ว และมีบุตร
สามคนด้วย”

“อย่างไรก็” เฟร็ดถามว่า “คุณ
จะคงอยู่โดยลำพังสำหรับเขานั่น” ว่า
พลางเจ้าหล่อนก็หันหน้ากลับเคียวต่อไป

“นั่นเธอ” เปอร์กินส์ พกอย่างขันแข็ง
“เหลวไหลนะ” เขาพูด แล้ว ก็เคียว ตาม
เจ้าหล่อนไป

เจ้าหล่อนหยุดยั้ง ณ โถงที่ติดกับประตู
หน้าโดยแรง จนทำให้ปรากฏเป็นสีแดงเรื่อๆ
ขึ้น ดวงตาทั้งสองของเจ้าหล่อนสำแดงความ
มิไถ่โลภ

“เมื่อคุณได้บอกแล้วว่า คุณไม่อยากจะ
คุณ คุณยังจะสนใจที่คุณไปอีกถึงไหน?”

“ก็ฉันอยากพบเธอแหละ” เปอร์กินส์ พก
เคาะระหัดเหลือนเกินทางมิได้ มั่นคงพลกพล่าน
เลย เมื่อเป็นโอกาสเช่นนั้นโดยมีต้องรออยู่
จนเวลาอันเล็กน้อยก็ผ่านไป เปอร์กินส์ ทำ
ใจยั้งรวยกายของเจ้าหล่อน เขามาชิดกับตน
โดยเร็ว และในขณะที่เขยื้อนเองเขาก็ได้ปล่อย
ประโลมเจ้าหล่อนด้วย สมกับ คำปลุกใจ
ของชายหนุ่มที่ว่า “เมื่อเธอปรารถนาจะ

ทำในยามหญิง โกรธ”

“ฉันอยากจะทำอะไรเธอเช่นนั้นทั้งแต่เมื่อ
ฉันแรกเห็นเธอ” เปอร์กินส์ พกอย่างไม่มีทอง
หายใจหายคอ “ทุก ๆ ครั้ง ที่ฉันเห็นเธอ
ฉันก็ให้รู้ลึกใจว่า เธอได้ชมเธอ เช่นนี้เสมอ”

น้ำตาของเฟร็ดได้ ไหลรินลงอาบแก้ม แต่
จะเป็นด้วยเจ้าหล่อนเสียใจที่ถูกเขาทำเช่นนั้น
หรือจิตใจในการที่เขาทำแก่ เจ้าหล่อนก็ ทราบไม่
ได้ ขณะนั้นเปอร์กินส์ ได้ขยับหน้าลงไปชนใน
เจ้าหล่อนอีก

“ฉันรักเธอ ฉันรักเธอ” เขาพูดขึ้น
เธอรักฉันบ้างไหม?”

“ก็ฉันไม่ควรจะ — — — ก็ฉันรู้ว่าฉันไม่
ควร — —”

“ฮึ! น่าเกลียดนัก” เปอร์กินส์ พก
อย่างฉุนเฉียว พลางพกเป็นที่ยังเคียวว่า “เธอ
ควรจะต้องแสดงความรักต่อฉันบ้างไม่ใช่”

เฟร็ดยอมทำตามเขาโดยปราศจากการ
ชักชวน

“เธอรู้อยู่ไหมว่า ฉันใคร่ที่จะได้ ประโลมเธอ
เสมอๆ ด้วยความพิศวงตา เขาพกกับเจ้าหล่อน
เจ้าหล่อนมีหน้าหน้า ด้วยความ อายมีอา
ทนแลกเขาอยู่ได้

“มะรันทะไรจะกลับไปบ้าน” เจ้าหล่อน

พ. ศ. ๒๔๗๒

ผู้สันโดษ

กล่าวขึ้นลอย ๆ

“นั่น เป็นข้อสำคัญ ลอนคอน เสมือนกับเป็น
รมณียสถาน เหมาะสำหรับไว้ ให้ชายหนุ่มหญิง
สาว ก่อปรี่ก่อผลพันธุ์ ความรักต่อกัน ฉัน
ระโก ไปที่ถนนเฮ็คชแวน์ ทุก ๆ เวลาเย็น และ
เราจะได้แต่งงาน กันซึ่งฉันจะโก กำหนด ให้เร็ว
วันที่สุด” เขามองเจ้าหล่อนด้วยนิยน์คา
อันแสดงความอ่อนน้อม “ฉันคิดว่าฉันจะ
ขอเงินก้อนหนึ่ง” เขาพูดอย่างซึ้งซึ้งจริง

จึง “หก เปาน์ท์ คือ หก สิบห้า ก็ คง ไม่พอ
สำหรับเริ่มงาน มันไม่ใช่หรือคะ? เธอคิด
ใหม่ว่าเธอจะรักแรงสิ่งต่างๆ ด้วยเงินหกเปาน์ท์
ในหนึ่งสัปดาห์ ได้ โดยไม่ติดขัด บอกรัก?”

“ฉันจะลองพยายามค่ะ”

หนุ่มสาวทั้งสอง ได้ทำตามความตกลงแก่
กันว่าจะกลับไปยังลอนคอนด้วยกัน การที่
เขาได้มาเที่ยวพักผ่อนอธิบายที่ครั้งนั้นต่างก็ได้อ
คำพิเศษ ใน การเที่ยว ทางมา ด้วยกัน ทั้งสองแล้ว
ฉะนั้นจึงไม่เป็นการ ล้ายาก ในการ ที่จะออกหา
ซื้อข้าวอีก และ บ่อย ทำให้การ เติบโตทางไป
ไหน ๆ ของเขาสะดวกและเร็วขึ้นด้วย

“รถไฟออกเก่า ล.ท.กับสิบห้า นาทีตรง”
เปอร์กินส์ กล่าวขึ้นในขณะนั้นนั้น “ไป
เก็บของเข้าหื้อเขาหยกกันทีไหนจะดี ฉันจะรอ

ดูเขา ของซึ่ง จะนำไปยัง สถานีรถไฟ ให้ได้ทัน
เวลา”

“คุณ มีหีบ เสื้อ ผ้า หีบ เกือบ เท่านั้น ค่ะ”
เจ้าหล่อนบอกกับเขา

“ฉันก็เหมือนกัน! ก็แล้ว คงจะทำให้
สะดวกขึ้น บอกรัก เมื่อเราได้ กันแล้วฉัน
หวังว่า ถ้าเธอจะไปในไหนมาไหนคงก็เอาหีบเสื้อ
ผ้าไปใบเกือบเท่านั้นจะ” เปอร์กินส์ พูดอย่าง
เร็วปรือ

ครั้นแล้วเขาก็พากันเดินทาง กลับยังภักดา-
การเขี้ยว ก่อนที่จะไปลงมมาลาซึ่งมีทางให้
เขาเดินไปในมณฑลเลกกันแนร์คาได้ จมมือของ
เขาไว้นั่นแน่น แล้วและเจ้าหล่อนก็แยกกระเชย
ที่ข้างหูของเขาวา

“คุณรักฉันจริง ๆ หรือคะ”

เปอร์กินส์ รวบรวมร่างของเจ้าหล่อนเข้าแนบไว้
เพียงแทบจะระภาค พลัง ใจ แขนทั้งสอง
ตระกองกายของเจ้าหล่อนไว้แทนคำตอบ
“เอะทำไม เธอจึงร้องให้เล่า!” เขา
พูดสำเนียงเศร้าสลดลงทันที เมื่อแลเห็นหน้าตา
ของเจ้าหล่อน

“คุณรักกับคนมากมายที่เรารวบรวมของเรา
ได้สำเร็จกัน” เจ้าหล่อนสะอื้นว่า
“แต่คือเป็นวันแรกที่เหตุการณ์ ที่น่าอัศจรรย์มา

พ. ศ. ๒๔๗๒

ผู้สันโดษ
๒

พออ่านจบ เปอร์กินส์ กระโดดลงบรโกไป
ทั้งทั้ง สามชั้น ออกไปยังข้างนอก ภายใน
เงามืดแห่งราตรีกาล ทำท่าทำคล้ายมนุษย์วิกล
จริต เขาได้กระเอยไปตามถนน เขามาถึง
สถานักพอครีฟไฟเขาเทียบชานชาลาพอค เขา
รีบวิ่งไปยัง ท้ายรถ แล้วกระเอยขึ้น กลับยถรรพ
ตาม ห้อยในรถมาอีก จนพบ คนที่เพื่อกา เมสัน
นั่งอยู่โดยลำพัง กำลังกล่ากลั่นความขมขม
ไว้ในใจ

เปอร์กินส์ ยืนอยู่ตรงหน้าประตูสักครู่ หนึ่ง
ต่อมาเขา จึง กระเอยเข้าไป อั๊วแซน ออก กอด
เจ้าหล่อน กระเอยกอดของเจ้าหล่อน ขึ้นมา
ประทับไว้ กับอู่ประเทศ พลังพรั้งกล่าว

น้ำคำอันชวนฟังเหลือประมาณ

“ฉันมีไท้ ซื่อเปอร์กินส์ และมีโซ้อยู่ใน
ที่ทำการทางมณฑล ฉันมีเงินมากมายกว่า
ที่คุณจะใช้ ให้หมดได้— ฉันรวยมาก มีสิ่ง
ซื้อที่คุณไ้โดยออกโดยความจริงใจแก่เธอ คือ
ฉันยังเป็นโสคและฉันรักเธอ นอกจากนั้น
การที่ฉันมาที่นี่ ก็เพื่อจะทำตนเป็นคนชั้นต่ำเท่า
นั้น ฉันคือผู้ ที่ ทุก ๆ คน ต้อง ระบุ นามว่า
มหาเศรษฐี” เปอร์กินส์ พุดแล้วก็หัวเราะพลาง
เขาก็ กระเอยเจ้าหล่อนไว้เงินแสนสี่ และสั
มรสอันยวมโอชาหอมหวลอย่างประหลาดเกี่ย
เข้าภายในอู่ประเทศ

จงพยายามพอใจในสิ่งของที่ท่านมีอยู่ ก็กว่าพยายามมิชอบที่ท่านพอใจ

ร. บุณยะประภาศ

ของ

ผ. กุศโลภาศ

นายผู้ชาย “นี่นางฟัก คั้นขอกแกล่แล้วไม่ใช่ นายโกน
หรือว่าไม่ให้ขอกนายผู้หญิงว่าคั้น
ฟัก กลัษ ยานเมือ ย่ารุ่งน”

นางฟัก “มิได้เจ้าคะ อิดันไม่ได้ขอกเลย
ท่านถามว่าคุดกลัษเมือไร ก็คั้น
ขอกว่าคิดัน กำลังหุงเข้าไม่ทันได้
คุณาพิกาเจ้าคะ”

นายโกน “นี่แกง ถ้าจะมีใครสักคนหนึ่ง
ยอมลงทุนโดย วิถี ของกัน สัก พัน
บาทแล้ว กันจะต้องมีกำไรอย่าง
แน่นอน”

นายแกง “แกจะมีกำไรสักเท่าใด?”

“ยะแกนี้ ก็พันบาทที่เขาลงทุน
นะซี พิไร”

ข้างปุ่น ผู้กำลังถือ คัก อยู่ ข้างบน
เผอิญทำอิฐตกมาถูกศีรษะคนข้าง
ล่าง ร้องครวญครางอยู่ ข้างปุ่น
กลัษควาตกลงมาว่า “อ้ายย้า แหก
ปาก ตะ โจน ร้อง อยู่ ไ้เย็น นาน
ถ้าอิฐที่ข้าทำตกยังอยู่บนหัวเองก็
ไปอย่างหนึ่ง น้อยไม่ดังอีกใจ
ร้องอยู่ไ้คังนาน”

“แม่จ๋า ทาไป้งแกจะนอนครัง

พ. ศ. ๒๔๗๒

สารเชษม

เตียง ”

สาวใช้ “ก็ยกถัน เมื่อก่อนออกไป จากบ้าน
นั้นนา ”

“ก็แย่งกันนอนคนละครึ่งซีก ”

หนแบ่งแล้ว หนจะเอาครึ่งกลาง

ให้คาใจแกครึ่งข้าง ๆ ๒ ข้าง

แกก็ไม่เอาแม่ ”

เขาผู้ชาย “เขตกตลงใจ ว่าจะหนี ตามฉันไป
ฉันไม่ใช่หรือ ? ”

เขาผู้หญิง ค่ะ ”

คุณรัก

“ผู้หญิงเดินไปข้างหน้าแก ทำไม
จึงจะรู้ว่าหล่อนจะสวหรือไมสว ”

เขาผู้ชาย “คุณแม่เธอจะว่าเราอย่างไรบ้างก็
ไม่รู้ ”

คุณรัก

“ไม่ยากเลยเพื่อน กันคุณหนุ่ม
ที่กินสวนมากรู้ถ้าหลยวหลังละครึ่ง
ซีก ! เซียวเซียว ”

เขาผู้หญิง “ว๊วยไม่ว่าทรอกค่ะ ท่านก็คอย
จนกว่าคุณจะมาสมา ”

เขาผู้ชาย “ฮะ คงไม่เช่นนั้น ท่านคง
โกรธใหญ่ ”

ข้อย

“เงินบาทนี้ไม่ค่อยดีครับ ”

เขาผู้หญิง “ไม่โกรธทรอกค่ะ ถิฉันรับของ
ก็คุณแม่ได้ ตกลงกับ ถิฉันไว้ แล้ว
นั้นนาโกรธได้หรือ ”

ผู้รับประทานล้มแล้ว “วะ อาหารของแกก็
กินอะไร ให้กินเปล่า ๆ อีกก็
ไม่เอา ”

น้องชาย “พี่ พ่อกับพี่หรือยัง ”

พี่สาว “พองเรื่องไรกัน ”

สาวใช้

“โอ้ตายจริง คุณท่านล้มมอย
คำเช่าห้อยไว้ให้ ”

น้องชาย “ก็พี่ยอกคุณตกเมื่อเช้าวานฉัน
รูปพอกพะพองพ้อ ก็เมื่อละครึ่ง
หนเห็น — โอโย ! — โอโย ! ”

คนเก็บ

“เฮ้ ทำไม หล่อน จึงรู้ว่า
ท่านล้ม ! ”

ผ. กุศโลภาศ

เมษ

นายถ่วง “ตั้งแต่กันหมื่นแม่พยอมแล้ว การ ผู้ชายตัว “เสียใจครับ ทำไมคุณไม่บอก
ใช้ ง่าย ของ กัน เปลือง ชน มาก ในขณะที่รีบไปจากผม บอกเกี่ยว
เพราะหล่อนชอบยกหูทั้งกันต้องพา นผมทำอะไรได้ไม่ได้”
ไปทุกคน ไม่รู้จะทำยังไร” ผู้ซื้อตัว “ก็แล้วขอใจ คุณทอนเงินมา
นายถ่วง “ใจจริงแก่นั ก็นักหล่อนไปพบ ให้ ๕ บาทก็เคยสตาจค์”
ในโรงหนังชั๊นน่า ะไ้ทุ่นไป
ครึ่งหนึ่ง”

เขาผู้ชาย “นั่นเชอ ฉันท่านความคึกเขอใน
เกียวน้ออกแล้ว”

ผู้ซื้อตัว “โอ คุณทอนเงินให้ผมสก เขาผู้หญิง “เฮ้ะ งั้นทำไมเขอนั่งห่างดิฉัน
เสียแล้ว” งั้นละคะ”

หนังสือชาวระยากที่รัก คือ ความพยายาม

๑. บุษยะประภาศ

บันตาวาทิ

ในวงราชการของประเทศ ไทยปกติพอ
 ว่าจะสั่งมีกระมีชาวลือ ยูนโน่นย้าย
 คนคนคนน้อยเสมอ การต้องโยกย้ายกัน
 เช่นนี้ ก็เพื่อประโยชน์แห่งความจำเป็นของ
 ราชการ ผู้ที่ต้องย้ายเปลี่ยนมากหลายด้วยกัน
 ฉะนั้นจึงได้มีผลไม่เหมือนกัน มีทั้งได้เปรียบ
 และเสียเปรียบ

ในวงการทำงานของไทยเชม คำแห่ง
 บรรดาวิชาการแม้จะขึ้นวง การงานที่เล็กน้อยก็
 พลอยพาพลอยฝน มีชาวการสลับเปลี่ยนใน
 ปลายย้ายเขาไปด้วย ฝึกกันก็แต่การโยกย้าย
 สลับเปลี่ยนไม่มีผลได้เปรียบและเสียผล เพราะ
 ผู้ที่อยู่ในตำแหน่งนั้น ไม่มีผลที่จะได้รับเป็น
 การตอบแทนเป็นมูลค่าอันใดไม่ กระทำเป็น

งานอิกรก โดยเฉพา ะ

ทั้งได้กล่าวแล้ว ฉะนั้นในหน้าที่บรรดา
 วิชาการของไทยเชม ตั้งแต่ระดับวิชาสมาธิ ซึ่ง
 เป็นระดับที่ ๑ แห่งที่ ๖ นั้นเป็นต้นไป หลวงสรรพ
 สวรรคิ ะได้รับตำแหน่งบรรดาวิชาการแทน
 ามนมานิตยนเรศ

การที่ ามนมานิตยนเรศต้องจาก ตำแหน่ง
 ึ่งนี้ ก็ด้วยความช่วยเหลือซึ่งเกิดจาก โวคเสน
 ประสาทเข้ากลองง่า จึงเป็นการจำเป็นโดยแท้
 ที่ไม่สามารถจะเกาะเกี่ยวกับการหนังสือ มี
 การเขียนอ่านอยู่โดยเนื่องนิตย

ชาวคณะจึง ได้อิภาส ขอสอนว่า
 ถ้าท่านผู้ใดมีความ ประสงค์ ะคิดก่อ การงาน
 ในแผนก หนังสือไทยเชม ราชบัณฑิต และรวม

ชาวแล้วไซ้ ขอให้สังครยังหลวงสรรพากร

๐ ๐ ๐

เนื่องในการสอภักตรอนญาคพิเศษ สำหรั
สมาชิกไทยเชมรายเกอน ทมความประสงค
จะชอหนังสือหลักไทย โดยราคาลกเป็นพิเศษ
คือ ชะนิคปกอ่อน ๓ บาท ปกแข็ง ๔ บาทนั้น
ด้วยความพลงผลของเจ้าหน้า สอภักตรไม่
ท่ว้งประการ ๑ บัศรตกหายเสียดกลางทาง
ประการ ๑ จึงมีสมาชิกทอว่ามาหลายราย กับ
ทงมีหลายท่าน ทม ความ ประสงค์อยาก จะได้
หนังสือมากกว่า ๑ ฉบับ โดยอ้างหลักถานว่า
หนังสือทมค่าเชนน ควรจะเก็บรักษาไว้ ให้
ประกัยศสมัค แต่อยากอ่านครันจะเอาออกอ่าน
ก็เสียดายจะหายสว่ จึงจำเ็นต้องมีไว้สำหรั
อ่านละมัย ๑ ค่างหาก เมื่อส่งชอเล่มที่ ๒
จึงไม่มีโอกาสได้ลกหย่อน คณะจึงได้นำความ
เสนอท่านเจ้าของคงได้ รับความอนเคราะห์ณ
ผ่อนสำหรัสมาชิกไทยเชมรายเกอน ตลอดจน

ในผู้ทชอปลก ทจะ ได้ รับความลกหย่อนเป็น
พิเศษ จะชอหนังสือหลักไทย ได้ ที่สำนักงาน

ไทยเชมแห่งเกียว โดยราคาปกอ่อน ๓ บาท
ปกแข็ง ๔ บาท คือ

๑. สำหรัสมาชิก ชอใน นาม สมาชิก
(จำนวนไม่จำกัด)

๒. สำหรัผู้ชอปลกนำไทยเชมละมัย
กุมภาพันธ์ ๒๔๗๑ มาเป็นหลักฐาน จะชอได้
ตามราคาทีลคละมัยต่อละมัยท่านั้น

๐ ๐ ๐

การทหนังสือไทยเชม รายเกอน ได้
บรรสพ ความมัน คงมาได้ ๕ ปี เต็ม บรรณ
ทงน ก็ด้วย ความ อปการคุณ ของ ท่าน สมาชิก
ทงหลายทได้ เกอดลกด้วยกำลังทรัพย์ (ค่า
บารงและชอปลก) และกำลังความคึก
(เรื่อง) ชาวคณะขอแสดงความขอบพระคุณ
แก่ท่านทงหลายมาด้วยความเคารพ และทวง
ในความกรุณาจากท่านทงหลายต่อไป

